

BIOGRAMY

Adamczak, Stefan, ur. 27 listopada 1892 r. W Mansfeld w Niemczech. W latach 1913-1918 odbywał służbę Wojskowa w armii pruskiej, awansując do stopnia sierżanta. W kwietniu 1919 r. przybył do Poznania i włączył się w nurt działań niepodległościowych w strukturach Straży Ludowej. Jednocześnie na ochotnika wstąpił do Wojska Polskiego, z którym związał się zawodowo na stałe. Brał udział w walkach polsko-ukraińskich o Małopolskę Wschodnią oraz w wojnie polsko-bolszewickiej.

Za czyny bojowe odznaczony został Krzyżem Walecznych. Od kwietnia 1921 r. był instruktorem w Centralnej Szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, gdzie prowadził zajęcia praktyczne z gimnastyki, lekkiej atletyki i gier sportowych. Lekkoatletykę zaczął uprawiać W 1911 r. w „Sokole” w Bochum. Specjalizował się w skoku o tyczce i dziesięcioboju. Był zawodnikiem poznańskich klubów „Pogoń” (1920-1922), „Pentatlon” (1923-1924), AZS (1925-1926, 1931), „Warty” (1932-1935) i AZS Warszawa. (1922-1930). W latach 1922-1930 jedenaście razy ustanawiał rekord Polski w skoku o tyczce. Był dziesięciokrotnym mistrzem Polski w skoku o tyczce i dziesięcioboju. W 1924 r. uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Paryżu. Był objęty przygotowaniem olimpijskimi w 1928 r. We wrześniu 1939 r. walczył w obronie Katowic, po czym zginął bez wieści. Ryszard Wryk, *Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej*, Poznań 2016, s. 229; R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 34. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zigmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota”. Warszawa 1962, s. 335; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 18; <http://valerianella.man.poznan.pl/data/cmentarze/olimpijczycypublic.php?filtruj=formularz>

Adamski Jakub, lekkoatleta, olimpijczyk z 2012 r. Urodził się 11 listopada 1987 r. w Gorzowie Wlkp. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 2005 r. w klubie AZS-AWF Gorzów Wlkp. Od 2006 r. jest zawodnikiem AZS Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. jest trzykrotnym mistrzem Polski w sztafecie 4 x 100 m (2009, 2014, 2015) i dwukrotnym wicemistrzem Polski (2008, 2011). Ponadto w mistrzostwach Polski w biegu na 200 m zdobył srebrny medal (2014) i trzy brązowe (2011, 2012, 2016) oraz brązowy medal w biegu na 100 m (2012). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest zdobycie w sztafecie 4 x 100 m na uniwersjadach medalu srebrnego (2015) i brązowego (2013). W 2012 r. zakwalifikował się do polskiej reprezentacji olimpijskiej. Na igrzyskach olimpijskich w Londynie był zawodnikiem rezerwowym sztafety 4 x 100 m. W czasie wyczynowego uprawiania sportu ukończył studia na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiskowej Politechniki Poznańskiej. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 214.

Bartkowiak, Eugeniusz, ur. 18.12.1933 w Robczyskach. Wykształcenie zawodowe. Zawodnik rugby Posnanii Poznań (1958-1965, 1966-1968, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963, mistrz Ligi Okręgowej 1957), AZS WSWF Poznań (1965). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 6 punktów, występował na pozycji środkowego ataku i filara. Trener Posnanii Poznań (1971-1972). Instruktor rugby (1962). Trener II klasy (1962). Mistrz Sportu (1969). Członek Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Rugby (15.12.1968-04.10.1973). Sędzia (1968-1977), członek Kolegium Sędziów (01.03.1970-14.10.1973). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1970). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 13-14. Fot. <http://pzrugby.pl/page/1/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

LUDZIE AZS-u

Basta, Piotr (ur. 16 września 1970 w Krośnie Odrzańskim) - ps. „Mały”, polski wioślarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener, olimpijczyk z Barcelony 1992, Atlanty 1996, Sydney 2000. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku (2000). Reprezentował kluby: AZS AWF Gorzów Wielkopolski (1985-1993), AZS AWF Gdańsk (1994-2000). Pierwszoplanowy zawodnik AZS AWF Gorzów Wlkp. W końcu lat 90. w osadach z wioślarzami z innych klubów zdobył dwa brązowe medale na MP seniorów (1989, 1990) i został objęty przygotowaniem olimpijskim. Wielokrotny medalista Mistrzostw Polski w wioślarstwie. J. Gaj, B. Woltmann (red.), Sport w województwie gorzowskim 1975-1990, Gorzów Wlkp. 1993, s. 188; Kunicki B. J., B. Woltmann (red.), Gorzowski ośrodek akademicki w latach 1971-1996, Gorzów Wlkp. 1996, s. 67. Fot. https://encyklopedia.wim bp.gorzow.pl/b/basta_piotr/basta_piotr.html

Bączyk, Stefan, rektor Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Akademii Wychowania Fizycznego w latach 1965-1995. Urodził się w Landgendorfer (Niemcy) 18 sierpnia 1911 r. W 1932 r. zdał egzamin dojrzałości w Poznaniu, po czym odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim. W 1933 r. podjął studia w Uniwersytecie Poznańskim, na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym (chemia). Przed egzaminem dyplomowym został zmobilizowany i wziął udział w kampanii wrześniowej w stopniu podporucznika artylerii i dostał się do niewoli niemieckiej. Do końca wojny przebywał w Oflagu-VII A jako jeńiec. Do kraju wrócił w lipcu 1946 r. W czerwcu 1947 r. zdał egzamin magisterski z chemii w UP. W grudniu 1950 r. promowany został na doktora chemii na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UP. Od 1941 r. pracował jako asystent, następnie adiunkt w Zakładzie Chemii Ogólnej Wydziału Lekarskiego, a potem w Akademii Medycznej, gdzie objął w charakterze docenta kierownictwo Katedry Chemii. Od 1950 r. pracował także w Zakładzie Fizjologii i Chemii WSWF. W 1960 r. obronił pracę habilitacyjną. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1966 r., a profesora zwyczajnego - w 1975 r. W latach 60-tych odbył kilka staży zagranicznych. W 1963 r. został powołany na kierownika Zakładu Biochemii Wysiłku Fizycznego WSWF. W roku akademickim 1964/1965 pełnił funkcję dziekana, a od 1965 r. - rektora WSWF. Brał udział w licznych konferencjach i zjazdach naukowych, krajowych i zagranicznych. Jest członkiem wielu towarzystw naukowych. W 1963 r. uzyskał tytuł Doktora Honoris Causa na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu im. Martina Luthra w Halle. Jego dorobek naukowy obejmuje kilkadziesiąt prac. Gaj, J. (red.), *Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu*, Poznań 1996, s. 126-7.

Bednarek, Marek - wiceprezes ds. sportu masowego KU AZS Politechniki Poznańskiej na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, współorganizator zjazdów Klubu Seniora i turniejów Piłkarskich Dinozaurów, współredaktor strony klubu. APS, 02.2015 (325), s. 8.

Beldowski Zbigniew (18 II 1915 Jabłonkowo); tenisista; zaw. AZS Poznań; WLTK; Spójni; Legii Warszawa; MMP w grze podw. (1946); MP w grze miesz. (1951); od 1961. działacz PZT; trener; długoletni selekcjoner i kapitan sport. PZT; autor: ABC tenisa (1949); Tenis dla wszystkich (1951); Tenisowe tajemnice 1971. Hądzalek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984*, s. 66. Grupa tenisistów. Stoją od lewej: Zbigniew Beldowski (Warszawski Lawn-Tennis Klub), Anna Bemówna (Pogoń Katowice), Leon Kończak (Pogoń Katowice), Zofia Siodówna (Warszawski Lawn-Tennis Klub), Walenty Bratek (Pogoń Katowice) i Czesław Spychała (Warszawski Lawn-Tennis Klub). Data wydarzenia: 1938-07. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3249-1.jpg

Biczysko, Dariusz, (ur. 25 czerwca 1962 w Zielonej Górze) - polski lekkoatleta, skoczek wzwyż. Reprezentant Polski w okresie najwyższych notowań lekkiej atletyki w AWF Gorzów Wlkp. w l. 1982-1983 i 1987-1988 (awans i walka w I lidze). W 1985 roku zdobył brązowy medal halowych mistrzostw Europy w greckim Pireusie z wynikiem 2,30 m. Nikt nie liczył, że wyprzedzą go jedynie, zawodnik radziecki Aleksander Kotowicz (do wysokości 2.30 doszedł bez strącenia) oraz były rekordzista w hali (2.38) Szwed Patrick Sjöberg, przeskoczył poprzeczkę na wysokości 2.35. Był wicemistrzem Polski w 1980 roku na otwartym stadionie oraz halowym mistrzem kraju w 1983 roku. Rok później zdobył tytuł Halowego Mistrza Wielkiej Brytanii. Startował w barwach klubu Lubtour Zielona Góra i AZS AWF Gorzów Wlkp. Jego trenerem w klubie AZS AWF Gorzów był Ireneusz Madej. J. Gaj, B. Woltmann (red.), Sport w województwie gorzowskim 1975-1990, Gorzów Wlkp. 1993, s. 151.

Bieda (Jóźwiakowska) Jarosława lekka atletyka: skok wzwyż. Dwukrotna uczestniczka IO. Srebrna medalistka Rzym - (1960), 171 cm, ex aequo z D. Shirley (W. Brytania). W Tokio (1964) - 10 miejsce, 171 cm. Zdumiała wszystkich swą doskonałą postawą na Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie, ale przecież nie była tam nowicjuszka, reprezentowała międzynarodową klasę. Kilkakrotnie poprawiała rekord kraju, doprowadzając go do wysokości 175 cm. Pamiętajmy, że flop nie był jeszcze znany. Piętnaście lat sportowej kariery i solidnej pracy, to mówi samo za siebie! Trzydzieści dwa starty w spotkaniach międzypaństwowych. Zeszła z areny po mistrzostwach Europy Budapeszcie (1966), gdzie zdobyła brązowy medal. Ur. 20 I 1937 r. w Poznaniu. Absolwentka Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie. Kluby: AZS Poznań, AZS Gdańsk, AZS Kraków. Wzrost 167 cm, waga 59 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 128; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 68; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 342; https://pl.wikipedia.org/wiki/Jaros%C5%82awa_J%C3%B3%C5%Bawiakowska

Biernacki Jacek dr - asystent, a potem adiunkt AWF Poznań w latach 1984-2007, specjalista rzutu młotem. Stopień doktora uzyskał 1996 r. na podstawie dysertacji pt. „Rozwój somatyczny, sprawność motoryczna oraz aktywność fizyczna chłopców i dziewcząt z klas sportowych”. W latach 70. XX w. był zawodnikiem Warty Poznań, potem AZS Poznań. Obecnie kontynuuje pracę naukowo-dydaktyczną poza AWF, jest trenerem lekkoatletyki. <http://www.la.awf.poznan.pl>; Fot. <http://wzla.pl/wladze/>

Bilewski (Baran) Józef. Urodził się 4 marca 1899 r. w Raławówce (pow. Rzeszów) w wielodzietnej rodzinie kolejarskiej Tomasza Barana i Zofii z Gubernatów. Z czterech synów małżeństwa Baranów trzech uczestniczyło w walkach o niepodległość Polski (1918-1920) po czym wybrało karierę wojskową. Józef w latach 1917-1918 służył w armii austriackiej (17. pp, potem 56 pac). W 1918 r. ukończył Szkołę Oficerów Rezerwy w Ołomuńcu i zwolniony z armii austriackiej wstąpił do WP. Służył w 1. Pułku Piechoty Ziemi Rzeszowskiej i w jego szeregach bił się w 1918 r o Lwów, za co otrzymał Honorową Odznakę Orłąt. Po zakończeniu działań wojennych (1920) służył w 6. Pac w Krakowie, a potem po rocznym kursie podchorążych w Toruniu, już, jako instruktor artylerii. W Toruniu zdał maturę w Gimnazjum Klasycznym i Realnym (1922), po czym przeniesiony został do Lwowa do 5. pap (dowódca baterii). W 1924 r. ukończył we Lwowie kurs metodyczno-praktyczny i jak wynika z opinii zawartych w archiwalnych dokumentach wojskowych zapowiadał się na wzorowego artylerzystę. Bardzo wczesne zainteresowanie sportem zmieniło jednak charakter jego dalszej kariery zawodowej. Był

wybitnym lekkoatletą, specjalistą w rzucie dyskiem i młotem oraz w pchnięciu kulą; startował w barwach Pogoni Lwów (1921-1928), AZS Poznań (1929), AZS Warszawa (1930) i Legii Warszawa (1931). Był reprezentantem Polski na Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie w 1928 r. (w rzucie dyskiem osiągając 41,77 m, zajął XVIII miejsce), 9-krotnie reprezentował barwy Polski w meczach międzypaństwowych (1922-1929), odnosząc w 18 startach 5 zwycięstw indywidualnych; 13 razy bił rekord Polski, 8-krotnie w kuli, raz w pchnięciu kulą oburącz i 4-krotnie w dysku. 19 razy był medalista mistrzostw Polski. Jako niezwykle uzdolniony sportowo oficer został skierowany na roczny kurs CWSGiS w Poznaniu (1925), po czym objął stanowisko kierownika Ośrodka Wychowania Fizycznego przy Dowództwie Okręgu Korpusu VI (Lwów). W 1928 r. powrócił do Poznania, gdzie został instruktorem w CWSGiS (lekkoatletyka, boks, gry sportowe). Instruktorami byli tam m. in. tacy oficerowie, jak Pawełek, Szuszkiewicz, Dobrowolski, Mierzejewski, Sedlaczek, Szydłowski, Laskowski, Konopacki, Kaseja, Jencz, Mazurek, Dąbrowski oraz 13 podoficerów z wachmistrzem Feliksem Stammem na czele. Rok później (1929) przeniósł się wraz z uczelnią do CIWF w Warszawie. Tu (1932) zdał egzamin eksternistyczny i odbył kurs gimnastyczny O. Nielsa-Bukha w duńskiej miejscowości Ollerup, stając się z czasem w CIWF czołowym organizatorem lekkoatletyki, wykładowcą, instruktorem i jako kapitan kierownikiem oddziałów męskich oraz dowódcą kompanii na licznych kursach wojskowych. Poza tym był działaczem PZLA i PKOl (m. in. kierownikiem grupy lekkoatletów podczas IO w Los Angeles w 1932 r., kiedy to Walasiewiczówna i Kusociński zdobyli złote medale), sędzią, trenerem, współautorem podręczników sportowych - Zasady nauczania lekkiej atletyki (z Czesławem Mierzejewskim i W. Humenem) oraz Piłka siatkowa, podręcznik dla gracza i Gry sportowe (z W. Kwastem). W warszawskim CIWF-AWF pracował do chwili mobilizacji w 1939 r. jako instruktor na stanowisku oficera sztabowego. 24 sierpnia wyjechał do 27. pal. we Włodzimierzu Wołyńskim. Tam lub w okolicach miasta dostał się do niewoli sowieckiej i przez Szepietówkę do obozu w Kozielsku. Z Szepietówki pisał do żony Haliny: „, 20 IX zostałem zajęty przez wojska sowieckie; przeprowadzono nas do Łucka, a dziś każą jechać w nieznane”. 24 grudnia 1939 r. żona otrzymała list z Kozielska, w którym donosił, że przebywa w Rosji Sowieckiej, że jest zdrowy, czuje się dobrze i że są z nim jego koledzy oficerowie: Szuszkiewicz, Grabowski, Nosarzewski i Znajdowski. Więcej listów żona nie otrzymała. Dalsze wiadomości, już ostatnie, pochodzą z notatnika kpt. Józefa Trepiaka (koperta ekshumacyjna 867). Pod datą 15 kwietnia 1940 r. odnotował on m. in.: „Dzień pochmurny, ponury i dość zimny. Zaczęli wyprowadzać dopiero około pierwszej. Wyjechało ok. 150, od nas BILEWSKI (podkr. autora). Wywieziony do Łasku Katyńskiego i tam zamordowany (stwierdzono to na podstawie listy transportowej NKWD nr 029/1 z kwietnia 1940 r., poz. 79, tp. 1927. Ekshumowany z dołu śmierci do bratniej mogiły, najprawdopodobniej trzeciej; zidentyfikowany pod numerem 1856”. B. Tuszyński, Józef (Baran) Bilewski (1899-1940), w: Hądzelek K., A. Mazur (red.), słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, tom IV, Warszawa 2005, s. 5-6; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 35-6; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 82; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 33; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 336.

Błażka Ryszard, żeglarz, olimpijczyk z 1976 r. Urodził się 2 marca 1951 r. w Poznaniu. Żeglarstwo zaczął uprawiać na początku lat sześćdziesiątych w AZS Poznań, w którego barwach startował przez cały okres swej kariery sportowej. Początkowo pływał w klasie Słonka, a następnie w klasie OK Dinghy, w której trzykrotnie zdobył mistrzostwo Polski (1968, 1969, 1971), i w klasie Finn. W tej ostatniej odno-

tował największe sukcesy zarówno w rywalizacji krajowej, jak i międzynarodowej. W 1972 r. zdobył tytuł mistrza Europy juniorów w klasie Finn. W kategorii seniorów w tej klasie był mistrzem Polski (1974) i trzykrotnym wicemistrzem Polski (1973, 1975, 1976). Natomiast w mistrzostwach Europy w 1973 r. zajął szóste miejsce, a w 1975 r. piąte. Po raz pierwszy nominację olimpijską otrzymał w 1972 r. Na igrzyskach olimpijskich w Monachium był zawodnikiem rezerwowym. Na kolejnych igrzyskach olimpijskich, w 1976 r. w Montrealu, startował w klasie Finn, zajmując 16. miejsce na 28 uczestników zawodów. W czasie Wyczynowego uprawiania żeglarstwa ukończył studia wyższe na Wydziale Technologii. Drewna Akademii Rolniczej w Poznaniu. Karierę sportową zakończył w 1977 r. Od 2007 r. udziela się w pracach Polskiego Związku Żeglarskiego jako sędzieja regatowy. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 220; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 34.

Bryła Wit - ur. 15 czerwca 1940 r. w Bodzentynie. Trener piłki nożnej, absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Trener, Wychowawca młodzieży, działacz Okręgowego Związku Piłki Nożnej. W latach 1920 - 2000 związany z Błękitnymi Kielce. Jako zawodnik grał w Łysicy Bodzentyn. W czasie studiów w drużynie AZS WSWF Poznań / m. in. mistrz Polski szkół Wychowania fizycznego/. Autor książki „Dzieje Łysicy Bodzentyn” oraz publikacji dotyczących piłki nożnej, zamieszczonych m. in. „Echo Łysogór”, „Kurierze Świętokrzyskim”. M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski leksykon sportowy*, Kielce 2002, s. 27.

Bryś Paulina z domu Gomułka; siatkarka (atakująca); ur. 9 marca 1984. Zawodniczka klubów: ZEC SV Gwardia Wrocław 2004-2006; Dialog Gwardia Wrocław 2006-2002; IDM Swarzędz Meble AZS AWF Poznań 2007-2008; 91 VfB Suhl, Niemcy 2008-2010; VT Aurubis Hamburg, Niemcy 2010-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Juddychi, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 33. Fot. <http://www.vfl-oythe.de/index.php?page=das-bundesliga-team>

Brzeziński Patryk, wioślarz, olimpijczyk z 2008 r. Urodził się 30 października 1984 r. w Poznaniu. Wioślarstwo zaczął uprawiać w 1.999 r. w klubie sportowym AZS-AWF Poznań, w którego barwach startował do 2009 r. Od 2010 r. kontynuował karierę w „Zawiszy” Bydgoszcz. Mistrz Polski w czwórce ze sternikiem (2010) oraz pięciokrotny wicemistrz Polski w dwójce podwójnej (2004), czwórce podwójnej (2003, 2004, 2007) i ósemce (2010). Na arenie międzynarodowej największe osiągnięcia odnotował w ósemkach. W konkurencji tej w 2008 r. został akademickim mistrzem świata, a w mistrzostwach Europy zdobył złoty medal (2009) i brązowy (2008). W 2008 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Pekinie, na których w konkurencji ósemek zajął piąte miejsce. Jego partnerami w osadzie byli Sebastian Kosiorek, Michał Stawowski, Marcin Brzeziński, Sławomir Kruszkowski, Wojciech Gutowski, Rafał Hejmel, Mikołaj Burda, Daniel Trojanowski (st.). R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 220-221.

Burelka, Józef, (1912-1992). Urodził się 28 lutego 1912 r. w Jaśle. W 1933 r. ukończył szkołę średnią. W latach 1933-1934 odbył służbę wojskową, a następnie studiował (1934/1935-1936/1937) w Studium WF UJ w Krakowie. W latach 1937-1939 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Jaśle i Sosnowcu Uczestniczył jako żołnierz w kampanii wrześniowej i wraz z oddziałem WP przeszedł na Węgry, gdzie został internowany. Przeniesiony do obozu cywilnego, współorganizował tajne nauczanie. W 1944 r. został

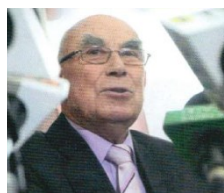
aresztowany przez gestapo i wywieziony do obozu koncentracyjnego do Mauthausen, gdzie przebywał do 1945 r. Po wyzwoleniu był współorganizatorem Polskiego Gimnazjum w Regensburgu, w którym pracował do 1946 r., a w 1941 r. powrócił do Polski i rozpoczął pracę w Wojewódzkim Urzędzie Wychowania Fizycznego i Przysposobienie Wojskowego w Lublinie jako kierownik Sekcji Wychowania Fizycznego. Następnie został dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Kultury Fizycznej w tym mieście. W 1950 r. został służbowo przeniesiony na stanowisko sekretarza Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Poznaniu. Z utworzeniem WSWF objął funkcję dziekana i pełnił ją do 1961 r., a następnie funkcję kierownika Zaocznego Studium dla Pracujących. Przez wiele lat pełnił także funkcję kierownika Zakładu Historii i Organizacji Kultury Fizycznej. Gaj, J. (red.), Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Poznań 1996, s. 118. Fot. <http://www.tkkf-awf.poznan.pl/historia.html>

Burdziński Zygmunt - piłkarz ręczny. W latach pięćdziesiątych wielokrotny reprezentant Polski. Od 1954 r. pracownik SWF Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Trener uniwersyteckiego zespołu piłki ręcznej, który wielokrotnie zdobywał mistrzostwo Polski Uniwersytetów. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Chabel Wiktor, wioślarz, olimpijczyk z 2016 r. Urodził się 23 listopada 1985 r. w Sandomierzu. Wioślarstwo zaczął uprawiać jako student Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2004. r. w klubie AZS-AWF Kraków. Po przeniesieniu się w 2006 r. na studia do Poznania był początkowo zawodnikiem sekcji wioślarskiej miejscowego klubu AZS-AWF a następnie „Poznani”, jego pierwszym sukcesem międzynarodowym było zdobycie wraz z Michałem Słomą w 2008 r. w dwójce podwójnej tytułu akademickiego mistrza świata. W mistrzostwach Europy w czwórce podwójnej zdobył medal srebrny (2017) i dwa brązowe (2009, 2011). W 2016 r. uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro, na których w konkurencji czwórka podwójna zajął czwarte miejsce. jego partnerami w osadzie byli Mateusz Biskup, Dariusz Radosz i Mirosław Ziętarski. W czasie wyczynowego uprawiania sportu ukończył studia geologiczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, po czym w trybie zaocznym zaczął studiować inżynierię naftową w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 222.

Ciastowska, Maria – AZS Poznań, ur. 21.12.1936 r. w Kórniku, absolwent WSWF /1953-1956 r./, uczestniczka Mistrzostw Europy w Sztokholmie w skoku w dal /1958 r./, 6-krotna reprezentantka Polski. Najlepszy wynik: 6,09 m. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 8; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 337.

Cybulski, Czesław. (ur. 18 czerwca 1935 w Mosinie) – polski trener lekkiej atletyki, specjalizujący się w rzucie młotem. W Mosinie, trenował w miejscowym klubie piłkarskim, w którym powiedzieli mu, że w piłce się zmarnuje... I tak Czesław poszedł w stronę lekkiej atletyki. W 1955 ukończył Średnią Szkołę Sportową w Gdańsku. Następnie pracował, jako trener i nauczyciel wychowania fizycznego. Początkowo specjalizował się w sprintach, a od 1968 w rzutach. W 1964 ukończył studia na AWF w Warszawie, a w 1978 doktoryzował się na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Od 1968 związał się z AZS Poznań. W latach 70. i 80. był kierownikiem szkolenia grupy rzutów Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Jego najwybitniejszym zawodnikiem był Szy-

mon Ziółkowski, którego trenował od 1989 do lutego 2004 (z przerwą w 2002) i doprowadził do tytułu mistrza olimpijskiego (2000) i mistrza świata (2001). W latach 2005-2009 trenował Anitę Włodarczyk, która zrezygnowała ze współpracy na krótko przed mistrzostwami świata w 2009, na których zdobyła złoty medal i pobiła rekord świata. Od 2010 do 2016 roku był trenerem Pawła Fajdka, którego doprowadził do tytułu mistrza świata w 2013 oraz w 2015. Innymi jego znanymi zawodnikami byli Mariusz Tomaszewski, Ireneusz Golda, Leszek Woderski i Joanna Fiodorow, Malwina Koproń. Prowadził również w początkach kariery Zdzisława Kwaśnego, a na przełomie 2003 i 2004 przez krótki czas Kamilę Skolimowską. W 2000 otrzymał nagrodę im. Eugeniusza Piaseckiego i Złoty Krzyż Zasługi (M.P. z 2001 nr 2, poz. 38), w 2012 godność honorowego członka AZS, a w 2013 tytuł Zasłużonego dla miasta Poznania. Spod jego skrzydeł, wyszło zatem wielu wybitnych zawodników, co potwierdzają wszystkie statystyki. 25 medali dużych imprez światowych dla Polski, z czego 19 dla Poznania. 113 tytułów mistrza Polski we wszystkich kategoriach wiekowych, 110 rekordów kraju. Na spotkaniu urodzinowym w siedzibie AZS Poznań trener Czesław Cybulski wspominał, że mało co, a zostałby trenerem rugby: „W marcu 1956 r. w jednej z gazet przeczytałem ogłoszenie o kursie trenerskim rugbyistów w „Ogniwie” Poznań. Poszedłem się zapisać do siedziby klubu przy obecnej redakcji „Głosu Wielkopolskiego”, ale tak się złożyło, że przy okienku stał ówczesny prezes „Energetyka” Franciszek Kaczmarowski. Kazał mi zabrać wszystkie dokumenty i powiedział, że podpisze ze mną umowę na prowadzenie sekcji lekkoatletycznej”. Historie opowiadane przez Czesława Cybulskiego, zawsze interesujące i pełne szczegółów, spowodowały, że prawie 20 osób przez półtorej godziny z zaciekawieniem chłonęło każde słowo wypowiediane przez trenera... Kacper Czarnota, „Jubilat”, APS 08. 2015 (331), s. 24.; Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Czaplicki Marceli Feliks, pseud. sportowy „Paluch”, ur. 30 V 1911 r. w Poczdamie. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Magister wychowania fizycznego, trener. Zawodnik AZS Poznań i KPW Poznań. Czołowy polski koszykarz w latach 1930-1938, akademicki wicemistrz świata (1937 r.), pięciokrotny mistrz Polski (1930, 1931, 1932, 1935, 1937). Z powodzeniem uprawiał także siatkówkę, piłkę ręczną i szermierkę. Jako trener w znacznej mierze przyczynił się do osiągnięć poznańskiej koszykówki w latach trzydziestych. Opracował i wprowadził do praktyki szereg nowych rozwiązań techniczno-taktycznych w grze oraz trening indywidualny. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik rezerwy 14 Dywizji Piechoty Armii „Poznań”. Był dowódcą plutonu egzekucyjnego. W połowie września 1939 r. wzięty do niewoli i rozstrzelany najprawdopodobniej w rejonie Sochaczewa-Kiernoza. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 40; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty” Warszawa 1962, s. 337

Czerwińska, Lucyna – gimnastyczka artystyczna, ur. 17.10.1956 r. w Poznaniu, studentka AWF w Poznaniu, mistrzyni Polski w 1975 r. oraz mistrzyni drużyny w klasie mistrzowskiej na Spartakiadzie 1975 r. Startowała w Mistrzostwach Świata w Rotterdamie zajmując 19 miejsce, wielokrotna reprezentantka Polski w turniejach międzynarodowych, m. in. w: Rydze - VI m., w Moskwie – V m., Kijowie - IV m., Turniejach Wiosny - III i IV m., brała udział w Pucharze Iterwizji. O.K. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 10.

Ćwirko-Godycki, Michał (1901-1980). Wieloletni rektor WSWF w Poznaniu. Urodził się 15 lutego 1901 r. w Mińsku Litewskim. Gimnazjum typu humanistycznego ukończył w 1919 r. W 1920 r. rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim UP, które ukończył jako doktor wszech nauk lekarskich w 1926 r. Następnie odbył 2-letnie studia w Szkole Antropologicznej w Paryżu. W roku akademickim 1929/1930 pracował w Laboratorium Antropologicznym Szkoły Studiów Wyższych w Paryżu, przygotowując pracę habilitacyjną. Habilitował się w 1931 r.

jako docent antropologii na Wydziale Lekarskim UP i tam też pracował naukowo do wybuchu wojny. Został następnie wysiedlony przez władze niemieckie na teren Generalnego Gubernatorstwa do Krakowa, gdzie podjął pracę jako lekarz w Ubezpieczalni Społecznej, pełniąc funkcję kierownika Domu Zdrowia w Skawinie. Pracował równocześnie w Tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodnich. Po zakończeniu wojny wrócił do Poznania i kontynuował pracę naukową w Katedrze antropologii UP, początkowo jako adiunkt, a od września 1945 r. jako profesor tytularny. W 1955 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. W 1966 r. został kierownikiem Katedry Antropologii. Od początku swojej działalności naukowej interesował się szczególnie rozwojem dziecka. Między innymi z tego powodu podjął pracę na stanowisku wizytatora higieny szkolnej w Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego, gdzie pracował z przerwą wojenną do 1952 r. Badania, które prowadził dotyczyły kilkudziesięciu cech antropologicznych i fizjologicznych dużych grup dzieci z całej Wielkopolski. Niezależnie od tego brał udział z prof. dr. Adamem Wrzosem w badaniach cmentarnych z okresu kultury łużyckiej, interesując się także metodyką antropologiczną. Swoją dorobek naukowy prezentował na licznych międzynarodowych kongresach antropologicznych. Pracował aktywnie w Towarzystwie Antropologicznym, pełniąc między innymi funkcję prezesa (1948-1951). W 1956 r. został redaktorem naczelnym „Przeglądu Antropologicznego”. W WSWF redagował „Roczniki Naukowe”. Od 1924 r. był członkiem Międzynarodowego Instytutu Antropologii, a od 1926 r. Towarzystwa Antropologicznego w Paryżu. W 1926 r. został wybrany członkiem Komisji Antropologicznej PAU. Odbył wiele podróży naukowych do krajów zachodniej Europy i innych. Dwukrotnie brał udział (na przełomie 1953/1959) w ekspedycji antropologicznej w Egipcie, zorganizowanej przez PAN. Był także członkiem wielu naukowych towarzystw krajowych. W WSWF UP wykładał antropologię od roku akademickiego 1942/48, a następnie w WSWF (także higienę). Od roku akademickiego 1950/51 został kierownikiem Katedry Nauk Biologicznych, a po likwidacji struktury katedralnej WSWF został mianowany od roku akademickiego 1955/56 kierownikiem Zakładu Biologii i Antropologii. Od 1 marca 1956 r. sprawował funkcję prorektora ds. nauki, a w latach 1956/57 1964/1965 funkcję rektora WSWF. Gaj, J. (red.), Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Poznań 1996, s. 121-122. Fot. https://poznan.wikia.org/wiki/Micha%C5%82_%C4%86wirko-Godycki

Dotka Jarosław, w AZS Poznań od 1951 r. Wielokrotny reprezentant Polski w szpadzie. Kilkakrotny akademicki mistrz Polski. Finalista mistrzostw świata w 1956 r. w Luksemburgu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 338.

Dubas Władysław. W 1933 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Lekkoatleta i koszykarz AZS Poznań. Poległ w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 43.

Duninówna Alicja, AZS Poznań, lekkoatletka, czołowa zawodniczka polska w skoku wzwyż i w dal w latach 1935-1937. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 338.

Dziurla, Bronisław (zm. V. 2017), były akrobata i trener Bronisław Dziurla. Niemal zawsze bronił barw klubu AZS-AWF Poznań. Pod koniec kariery startował również w barwach klubu DKS „Targówek” Warszawa. Był wieloletnim zawodnikiem Kadry Narodowej oraz Reprezentacji Narodowej. Kilukrotnie zdobywał medale na Mistrzostwach Świata i Europy. Fot. http://www.sp69sms.neostrada.pl/akrobatyka/B_Dziurla.html

Elzanowski, Jan - absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie /1963 r./, trener II klasy w koszykówce i piłce ręcznej, instruktor narciarstwa zjazdowego, sternik jachtowy. Uprawiał wyczynowo koszykówkę, piłkę ręczną oraz rugby w klubach sportowych Gdańska („Lechia”), Warszawy (AZS AWF, „Warszawianka”) i Poznania. Był reprezentantem Polski w rugby. Po ukończeniu studiów pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Gdyni i Poznaniu. Od 1972 roku mgr J. Elzanowski jest nauczycielem akademickim Studium WFiS Akademii Rolniczej, a od roku akademickiego 1983/84 pełni funkcję kierownika tegoż Studium. Ze sportem wyczynowym związany jest jako trener i działacz społeczny od 1968 roku. Przez kilka lat prowadził II-ligowe drużyny piłki ręcznej mężczyzn w KS „Energetyk” i KS „Poznań” w Poznaniu. Był również trenerem reprezentacji Polski juniorów w tej dyscyplinie. Pracował społecznie w Poznańskim Okręgowym Związku Piłki Ręcznej. W Akademii Rolniczej prowadzi zajęcia z grupami podstawowymi, sekcję koszykówki kobiet oraz studenckie obozy narciarskie, żeglarskie i kajakowe. Zawodniczek sekcji koszykówki pod kierownictwem J. Elzanowskiego zdobyły dwukrotnie tytuł Mistrza Polski Akademii Rolniczych oraz zajęły II miejsce w ogólnopolskich rozgrywkach między reprezentantami Uczelni wszystkich typów. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 16; M. Powłoka-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 27. Fot. <http://www.pzrugby.pl/news/aktualnosc/>

Fazanowicz, Jan (1886-1973). Urodził się 25 listopada 1886 r. w Aleksandrówce pod Kozienicami. Wykształcenie w zakresie szkoły powszechnej i średniej otrzymał w domu rodzinnym. W końcu marca 1903 r. wstąpił do Koła Sportowo Gimnastycznego w Sosnowcu. W tym też czasie należał do tajnych kółek młodzieżowych, w których przejawiał ożywioną działalność niepodległościową. Prześladowany za tę działalność - w 1906 r. opuścił kraj i schronił się w Czechach. Tam studiował malarstwo i równocześnie w Duchcovie ukończył kursy gimnastyczne w Czeskim Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”, w którym również rozpoczął pracę instruktorską. W roku 1909 w Pradze Czeskiej ukończył kurs wychowania fizycznego dla nauczycieli. Po powrocie do kraju w 1910 r. objął stanowisko nauczyciela wychowania fizycznego w Szkole Handlowej w Sosnowcu, a od 1912 r. w Szkole Handlowej w Będzinie. W tymże samym roku ukończył 3-tygodniowy kurs metodyczny wychowania fizycznego w Skole. W roku 1915 założył w Sosnowcu Szkołę Gimnastyczną, która czynna była do 1918 r. Pracując jako nauczyciel do 1917 r., prowadził również nielegalną działalność w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”. Szykanowany przez niemieckie władze zaborcze, uciekł z Zagłębia Dąbrowskiego do Kielc, gdzie w listopadzie 1918 r. wstąpił do odradzającej się armii polskiej. W roku 1919 ukończył Szkołę Podchorążych w Warszawie, uzyskując stopień oficerski. W końcu 1920 r. powołany został jako instruktor do Centralnej Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu. Praca w wojsku nie dała mu pełnego zadowolenia. Po uzyskaniu zwolnienia z wojska od września 1922 r. Fazanowicz pracuje ponownie jako nauczyciel wychowania fizycznego w Państwowym Gimnazjum im. Jana Kantego w Poznaniu. W tym samym czasie pełnił

funkcję naczelnika Dzielniczy Wielkopolskiej Związku Sokolstwa Polskiego, a w 1926 r. wybrany został Naczelnikiem Związku Sokolskiego. Stanowisko to, bardzo odpowiedzialne, wymagało nie tylko zdolności organizacyjno-dydaktycznych i wiadomości fachowych, lecz także niezwyklej gorliwości w pracy. Te cechy posiadał właśnie Jan Fazanowicz. Ze względu na jego postępowe i demokratyczne zapatrywania nazywano go nawet „Czerwonym Naczelnikiem”. W tym to okresie prowadził szereg kursów, szkolił instruktorów i kadrę gimnastyczną. W roku 1924 na zaproszenie dyrektora Szkoły Gimnastycznej w Ollerop N. Bokha wyjechał do Danii i brał udział w międzynarodowym kursie gimnastyki podstawowej. W tym samym roku brał również udział w drugim międzynarodowym kursie o J. G. Tholina w Lund. W 1925 r. drużyna „Sokoła” z Poznania pod kierownictwem J. Fazanowicza uczestniczyła w międzynarodowym konkursie gimnastycznym w Asti - Włochy. Polacy wystąpili z lekcją gimnastyki, opracowaną przez Jana Fazanowicza, i zajęli pierwsze miejsce na 110 zastępów z 8 państw. Był to niebywały sukces, zważywszy, że uzyskano go na pierwszym wystąpieniu naszych gimnastyków na arenie międzynarodowej oraz, że w historii konkursów, organizowanych przez Włoską Organizację Gimnastyczną „Folgor”, po raz pierwszy wyróżnienie to spotkało zagraniczny zespół. Drugim godnym podkreślenia faktem związanym z osobą J. Fazanowicza jest pierwszy udział gimnastyków polskich w Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie w 1928 r., gdzie zespół polski pokazał lekcję gimnastyczną, opracowaną i przeprowadzoną przez J. Fazanowicza. Lekcja ta zrobiła na widzach i fachowcach duże wrażenie, a prasa zagraniczna i obserwatorzy przyznali naszemu pokazowi pierwsze miejsce. J. Fazanowicz był w zakresie pokazów masowych wybitnym specjalistą. Równoległe z pracą organizacyjno-dydaktyczną J. Fazanowicz prowadził ożywioną działalność redakcyjną. W latach 1925-1939 był redaktorem naczelnym miesięcznika „Dodatek Techniczny” do Przewodnika Gimnastycznego „Sokół”, który służył przede wszystkim, jako pomoc metodyczna instruktorom i nauczycielom wych. fiz. w pracy szkoleniowo-treningowej. Obok redagowania miesięcznika „Dodatek Techniczny” i autorstwa kilkudziesięciu artykułów J. Fazanowicz napisał kilka podręczników z zakresu gimnastyki, z których wymienić należy: *Gimnastykę Sokolą i Gimnastykę na przyrządach*, Wskazówki do przewodników oraz przetłumaczył podręcznik Niels-Bokha *Gimnastyka podstawowa*. Tę niezwykle ofiarną i owocną pracę przerwała druga wojna światowa. J. Fazanowicz został wywieziony przez hitlerowców do obozu, a następnie wysiedlony z rodziną do Ostrowca Świętokrzyskiego. Przebywał tam do kwietnia 1945 r., biorąc czynny udział w tajnym nauczaniu. Po powrocie do Poznania podjął pracę, jako nauczyciel w tym samym Państwowym Gimnazjum Jana Kantego. Równocześnie włącza się do pracy nad reaktywowaniem „Sokoła” Zostaje członkiem naczelnictwa Związku, gdzie aktywnie działa do momentu rozwiązania „Sokoła” w dniu 5.9.1948 r. Z chwilą otwarcia Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie jesienią 1948 r. powołany został na wykładowcę i organizatora działu gimnastyki AWF. W bardzo trudnych warunkach rozpoczął pracę dydaktyczną, wprowadzając do programu gimnastycznego ćwiczenia na tak zwanych międzynarodowych przyrządach (drążek, poręcz, kółka, koń). Wymagało to zmiany toku i metod prowadzenia lekcji. Poza teorią, usprawnieniem osobistym i lekcjami metodycznymi dla szkół podstawowych i średnich w 1949 r. J. Fazanowicz opracował skrypt pod tytułem *Systematyka ćwiczeń gimnastycznych*, wydany drukiem dla użytku studentów AWF. W czasie swojej pracy w AWF wprowadził wiele twórczych myśli do zagadnień teorii, metodyki i dydaktyki gimnastyki. Z końcem 1949 r. powrócił do Poznania i podjął pracę w jednej ze szkół poznańskich i Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego oraz AZS. Przez cały czas działał w Polskim Związku Gimnastycznym, pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji, był też członkiem prezydium GKKF i wiceprzewodniczącym Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej. J. Fazanowicz brał czynny udział w opracowaniu i prowadzeniu pokazów

masowych oraz w kursach szkoleniowych i konferencjach naukowych. Z ważniejszych jego prac należy wymienić: Gimnastyka na przyrządach dla młodzieży szkolnej, Gimnastyka dla młodzieży, Gimnastyka na drążku, poręczach i kółkach. Podręczniki te są aktualne do dnia dzisiejszego. Za wieloletnią działalność i wybitne zasługi dla kultury fizycznej w Polsce J. Fazanowicz odznaczony został Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Walecznych, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medalem 10-lecia Polski Ludowej, Medalem 100-lecia Sportu Polskiego, Złotą Odznaką PZG, Honorową Odznaką Miasta Poznania, Złotym Dyskiem i szeregiem innych odznaczeń i wyróżnień. Za działalność na terenie Sokoła Czeskiego odznaczony został Orderem Białego Lwa. J. Fazanowicz posiadał również jako jeden z nielicznych Złotą Odznakę Związku Sokołów Polskich w Ameryce. Od roku 1945 był członkiem Stronnictwa Demokratycznego. Zmarł w dniu 18 stycznia 1973 r. w Poznaniu. K. Barański, Jan Fazanowicz (1886-1973), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 27-29. A. Mazur, Jan Fazanowicz (1886 - 1973), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 23-28. Fot. Jan Fazanowicz (z prawej) na zjeździe z okazji 50-lecia „Sokoła” w Krakowie, 27-30 czerwca 1935 r. Fotografia ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Fedorowicz, Jerzy ur. 01.01.1938 w Brześciu, zm. 18.06.1985 w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Pedagogiczne Studium - Nauczycielskie. Zawodnik rugby Poznania Poznań (1958-1964, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963), AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1968). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji łącznika ataku. Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką Polskiego Związku Rugby (22.10.1982). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 27.

Fibak Wojciech, (ur. 30 sierpnia 1952 r. w Poznaniu) - polski tenisista, finalista Masters, czterokrotny ćwierćfinalista turniejów wielkoszlemowych w grze pojedynczej, zwycięzca Australian Open w grze podwójnej, biznesmen, filantrop. Urodził się w usportowanej rodzinie, ojciec Jana, chirurg, profesor Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, zachęcił syna do treningów tenisowych. W latach sześćdziesiątych XX w. na kortach AZS pojawiła się grupa utalentowanych juniorów, która już wkrótce zadecydowała o obliczu poznańskiego tenisa. Zawodnikiem pierwszoplanowym został Wojciech Fibak. W sprawozdaniu Zarządu Środowiskowego AZS Poznań za kadencję 1970-1972 czytamy m.in.: „Rok 1970 przyniósł dalsze sukcesy zarówno drużynowe, a mianowicie awans do II ligi, jak też indywidualne, wyrażające się licznymi zwycięstwami wychowanka klubu kolegi Wojciecha Fibaka. Ten utalentowany zawodnik, na którego barkach spoczywał ciężar walk drużynowych, stał się rakietą numer jeden polskich juniorów i wielką nadzieją polskiego tenisa. Można by stwierdzić, że również jego sukcesy przyczyniły się do tego, że w 1971 roku sekcja tenisa naszego klubu przeżywała okres dynamicznego rozwoju”. Wojciech - oczywiście - był zawodnikiem AZS Poznań i jego barw bronił do 1974 (przeszedł do GKS Olimpii Poznań), zdobył mistrzostwo Polski juniorów oraz mistrzostwo Polski seniorów w hali (1970). W 1972 r. zespół AZS Poznań w rozgrywkach drugiej ligi zajął piąte miejsce, a w roku następnym miejsce drugie i grał w barażach o awans do ekstraklasy. Podstawowy trzon zespołu stanowili Wojciech Fibak i Paweł Mielcarek. Ich trenerami byli Ryszard Ogarzyński i Józef Piątek. Błyskotliwe sukcesy, odnoszone z każdym rokiem na coraz większą skalę, zaczynał odnosić Wojciech Fibak. W 1970 r. po zdobyciu mistrzo-

stwa Polski juniorów został halowym mistrzem Polski w kategorii seniorów. W tym też roku na liście klasyfikacyjnej Polskiego Związku Tenisowego zajął wśród seniorów dziewiąte miejsce. Szybko trafił do kadry narodowej i reprezentował Polskę w rozgrywkach o Puchar Davisa. W 1973 r. po zdobyciu wicemistrzostwa Polski w grze pojedynczej wygrał turniej „Trofeo Bonfiglio” w Mediolanie, który traktowany jest jako nieoficjalne mistrzostwa świata w tenisie do lat 21. W tym też roku wraz z Tadeuszem Nowickim z warszawskiej „Legii” zdobył tytuł mistrza Europy amatorów w grze podwójnej. Już po tych sukcesach przed Wojciechem Fibakiem zarysowała się wielka kariera w tenisie zawodowym. Na przeszkodzie stał jednak problem posiadania stałego paszportu, który dawałby możliwość swobodnego poruszania się po świecie. Dlatego też w 1974 r. zdecydował się on na zmianę barw klubowych, przechodząc z AZS do milicyjnego klubu „Olimpia” Poznań. Przechodził z niezbyt zamożnego i wpływowego AZS do Olimpii - klubu z pionu gwardyjskiego, który gwarantował paszport czyli swobodne wyjazdy zagraniczne... Wkrótce Wojciech Fibak wszedł do ścisłej czołówki najlepszych tenisistów zawodowych w świecie. Znawcy sportowej kariery W. Fibaka twierdzą, że Klubem, z którym zawsze identyfikował się ten wielki sportowiec pozostał do dziś AZS Poznań. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 64-5; W. Fibak, St. Garczarczyk, Grajmy w tenisa, Wydawnictwo „Sport i Turystyka”, Warszawa 1978; Z. Dutkowski, *150 rakiet. Najlepsi tenisiści świata*, Warszawa 1984; D. Passent, *To jest moja gra*, Warszawa 1990; W. Fibak, E. Wąsikowska-Tomczyńska, *Moja prawdziwa historia*, Warszawa 2004 r.). Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 156. Fotografia z pocz. lat siedemdziesiątych: dwaj utalentowani juniorzy AZS Poznań Wojciech Fibak i Paweł Mielcarek.

Filipiak, Jerzy - wiceprezes ds. sportu masowego KU AZS Politechniki Poznańskiej w latach siedemdziesiątych, członek władz OŚ AZS Poznań, długoletni członek Zarządu KU AZS PP, aktualnie Przewodniczący Środowiskowej Komisji Rewizyjnej OŚ AZS, współorganizator zjazdów Klubu Seniora i turniejów Piłkarskich Dinozaurów, współredaktor strony Klubu Seniora, organizator imprez turystycznych i bali dla osób aktywnych w sporcie i turystyce. APS, 02.2015 (325), s. 8. Fot. <https://sites.google.com/site/wyprawyjurka/o-mnie>

Fiodorow Joanna, lekkoatletka, olimpijka z 2012 i 2016 r. Urodziła się 4 marca 1989 r. w Augustowie. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2003 r. w klubie „Technik” Augustów. W latach 2009-2011 reprezentowała klub LKS „Prefbet” Śniadowo Łomża, a od 2012 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w rzucie młotem. W konkurencji tej jest sześciokrotną wicemistrzynią Polski (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2018). Jej największym osiągnięciem międzynarodowym jest zdobycie brązowych medali w rzucie młotem na mistrzostwach Europy w 2014 i 2018 r., srebrnego medalu na uniwersjadzie w Gwangju w 2015 r. i brązowego na uniwersjadzie w Tajpej w 2017 r. oraz zajęcie szóstego miejsca na mistrzostwach świata w 2017 r. W 2012 r. startowała na igrzyskach olimpijskich w Londynie, na których w rzucie młotem zajęła 10. miejsce. W swym kolejnym starcie olimpijskim na igrzyskach w 2016 r. w Rio de Janeiro, w rzucie młotem zajęła dziewiąte miejsce. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu ukończyła studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 229.

Foerster Alfons, członek AZS Poznań. Mistrz Polski w tenisie w 1921 r. Reprezentant Polski w pierwszym meczu w Pucharze Davisa przeciw Anglii. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 339.

Gąssowski Wacław, lekkoatleta, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 1 września 1917 r. w Petersburgu. W 1936 r. reprezentował barwy AZS Poznań. Specjalizował się w biegach na 400 i 800 m oraz 400 m ppł. Należał do najlepszych polskich lekkoatletów drugiej połowy lat trzydziestych. W 1936 r. zakwalifikował się do reprezentacji Polski i wyjechał do Berlina na igrzyska olimpijskie. Zgłoszony został do startu w biegu na 400 m ppł., jednak na skutek kontuzji w zmaganiach olimpijskich nie wystąpił. Po igrzyskach reprezentował barwy „Legii” Warszawa (1937) i klubu „Orlęta” Dęblin (1938-1939). We wrześniu 1939 r. walczył w obronie Warszawy. Brał udział w powstaniu warszawskim 1944 r. Jesienią 1944 r. osadzony został w Oflagu V11 a Murnau, gdzie organizował obózowe życie sportowe. Po zakończeniu działań wojennych w 1947 r. powrócił do kraju i zajął się pracą szkoleniową na szczeblu centralnym. Wraz z Janem Mulakiem był twórcą tzw. polskiej szkoły biegowej. W latach 1950-1953 był wiceprezesem Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Zginął 7 lipca 1959 r. na terenie Belgii. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 231; R. Wryk *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach*, Poznań 2009, s. 261; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 172.

Glanc Żaneta, lekkoatletka, olimpijka z 2008, 2012 i 2016 r. Urodziła się 11 marca 1983 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2001 r. w klubie „Olimpia” Poznań, w którego barwach startowała do 2005 r. Od 2006 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w rzucie dyskiem. W konkurencji tej jest czterokrotną mistrzynią Polski (2009, 2013, 2014, 2015) i pięciokrotną wicemistrzynią (2007, 2010, 2011, 2012, 2016). Największe sukcesy międzynarodowe odnotowała podczas startów na uniwersjadach, zdobywając na nich w rzucie dyskiem złoty (2011) i srebrny medal (2009). Jest trzykrotną finalistką mistrzostw świata, w których zajęła dwukrotnie czwarte miejsce (2009, 2011) i miejsce siódme (2013). Jako olimpijka debiutowała na igrzyskach olimpijskich w 2008 r. w Pekinie, na których w eliminacjach nie zaliczyła żadnego rzutu i nie została sklasyfikowana. W swym drugim starcie olimpijskim na igrzyskach w 2012 r. w Londynie w swojej grupie eliminacyjnej zajęła 12. miejsce na 17 zawodniczek i odpadła z konkurencji. Także podczas igrzysk olimpijskich w 2016 r. w Rio de Janeiro nie zakwalifikowała się do finałów. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu ukończyła studia w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 232.

Gliszczyński Ryszard, ur. 20.12.1988 w Puławach. Wykształcenie wyższe, Akademia Rolnicza w Poznaniu. Zawodnik rugby AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1970). Pierwszy trener Henryk Król. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze, występował na pozycji młynarza i filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 31. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/6/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Głuszek Marian, ur. 08.09.1935 w Brześciu Kujawskim. Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodnik rugby Poznań (1956-1964, 1966-1968, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963, mistrz Ligi Okręgowej 1957) i AZS WSWF (1965). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 6 oficjalnych meczów, zdobył 6 punktów, występował na pozycji skrzydłowego i środkowego ataku. Zdobyl pierwsze w historii punkty dla reprezentacji Polski w meczu z NRD w Łodzi. Trener OMR Poznań (1959-

1960). razem z Jerzym Dzieciołem Posnani Poznań (1961-1962). Instruktor klubu (14.10.1960). Dwukrotnie odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1977. 22.10.1982). Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Złotym Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 31-32. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/6/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Golimowski Henryk - czołowy tenisista Klubu AZS Poznań końca lat czterdziestych i pięćdziesiątych minionego stulecia. Od początku lat sześćdziesiątych trener naszej sekcji. Pierwszy trener Wojciecha Fibaka. Wywarł ogromny wpływ na rozwój tego najwybitniejszego zawodnika w historii polskiego tenisa. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <https://poznan.naszemiasto.pl/>

Gontowicz, Maria - ur. 23 lutego 1965 w Gorzowie Wielkopolskim; judoczka AZS AWF Gorzów Wlkp., olimpijka z Barcelony 1992. Po raz pierwszy w Mistrzostwach Polski wystąpiła w 1981 roku (5. mjsc.). Szczyt kariery zawodniczej Pani Marii przypadł na lata 1985-87. W pierwszym roku tego okresu zdobyła tytuł mistrzyni Polski, brązowy medal na mistrzostwach Europy w Szwecji i 5. miejsce na halowych mistrzostwach świata w Wiedniu. W 1986 roku była ponownie trzecia w Europie (Londyn), a następnie odniosła życiowy sukces zdobywając tytuł wicemistrzyni świata w Maastricht w Holandii. W kolejnym roku wywalczyła po raz trzeci złoty medal MP i brązowy na ME w Paryżu. W 1988 ze względu na macierzyństwo Maria Gontowicz - Szałas wystąpiła tylko w akademickich mistrzostwach świata w Tbilisi zdobywając srebrny medal. W 1989 roku zdobyła srebro w mistrzostwach Europy w Helsinkach i po raz 4-y wygrała MP. Dzięki tym wynikom została zakwalifikowana do kadry olimpijskiej i wyróżniona nagrodą fair play. W turnieju olimpijskim w Barcelonie zajęła 7. miejsce w wadze 56 kg Odnosiła sukcesy w wielu turniejach międzynarodowych w m.in. w Japonii, USA i RFN (międzynarodowa mistrzyni tego kraju). Jej trenerem był Eugeniusz Pilch i Andrzej Błady. J. Gaj, B. Woltmann (red.), Sport w województwie gorzowskim 1975-1990, Gorzów Wlkp. 1993, s. 171-172; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 83; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994 Warszawa 1995, s. 26; Kunicki B. J., B. Woltmann (red.), Gorzowski ośrodek akademicki w latach 1971-1996, Gorzów Wlkp. 1996, s. 68. Fot. https://encyklopedia.wimbp.gorzow.pl/g/gontowicz_maria/gontowicz_maria.html

Gramse Gerard dr (1944 - 2012) - rozpoczął pracę w Zakładzie Lekkiej Atletyki AWF Poznań jako asystent w 1967 r., tuż po uzyskaniu dyplomu magistra wychowania fizycznego. W 1969 r. został powołany na stanowisko starszego asystenta. W maju 1977 r. otrzymał stopień doktora nauk wychowania fizycznego za rozprawę pt. „*Dynamika rozwoju lekkoatletyki w wybranych państwach europejskich na podstawie analizy wyników z lat 1965-1972*” - i w tym samym roku awansował na stanowisko adiunkta. Był jednym z najszybszych sprinterów polskich przełomu lat 60. i 70. XX w., zawodnikiem AZS Poznań. Jego największy sukces to srebrny medal w sztafecie 4 x 100 m na Mistrzostwach Europy w 1971 r. w Helsinkach. W tej samej konkurencji był również złotym medalistą Uniwersjady w Turynie (1970), srebrnym (1967) i brązowym (1965) medalistą mistrzostw Polski. Zdobył także brązowy medal mistrzostw Polski na 200 metrów (1968). Siedmiokrotnie wystąpił w meczach reprezentacji Polski w latach 1967-1971. Jego rekordy życiowe to 10.3 s na 100 m (1968) i 21.0 s na 200 m (1966). W latach 80. XX w. związał się z koszykówką, stając się niezwykle skutecznym i cenionym trenerem przygotowania fizycznego w tej dyscyplinie. W ostatnich latach życia był nau-

czycielem wychowania fizycznego i trenerem młodzieży. Jeszcze na dzień przed odejściem prowadził zajęcia ze swoimi podopiecznymi... <http://www.la.awf.poznan.pl>; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 14.

Grzeszczuk Janusz - lekkoatleta, mistrz Polski w biegu na 800 m (1965) trzykrotny akademicki mistrz Polski na tym dystansie. Reprezentant kraju. Trener, działacz sportowy. Animator biegów długodystansowych wśród studentów. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 15. Fot <https://skarzynski.pl/2013/10/25/poznan-konferencja-organizatorow-impres-biegowych/>

poznan-konferencja-organizatorow-impres-biegowych/

Grześczyk, Zbigniew – absolwent Akademii Rolniczej w Poznaniu (1970, mgr technologii rolnospożywczej) oraz AWF W Poznaniu (1973), trener koszykówki II klasy, instruktor tenisa ziemnego, sternik jachtowy. Zajmuje się sportem od dzieciństwa. Początkowo grał w tenisa ziemnego w klubie sportowym „Ostrowia” w Ostrowie Wielkopolskim. W latach szkolnych i studenckich trenował głównie koszykówkę, najpierw w KS „Ostrowia”, a następnie w AZS w Poznaniu. W czasie długoletniej kariery zasadniczej (17 lat! był wielokrotnie członkiem akademickiej reprezentacji Polski i reprezentacji Poznania) dwukrotnie zdobył tytuł najlepszego sportowca Akademii Rolniczej, wygrywając w plebiscycie przeprowadzonym wśród studentów przez Zarząd Klubu Uczelnianego AZS. W roku akademickim 1972/73 Z. Grześczyk zatrudniony został na godziny zleczone jako trener sekcji koszykówki mężczyzn i trener piłki nożnej w Studium WFiS Akademii Rolniczej, a od 1973 roku jest etatowym nauczycielem akademickim tegoż Studium. Kontynuuje pracę trenerską z zespołem koszykówki mężczyzn, który pod jego kierownictwem odnosi poważne sukcesy. Największe osiągnięcia to zdobycie mistrzostwa Polski (dwukrotnie) oraz wicemistrzostwa w rozgrywkach między reprezentacjami szkół wyższych wszystkich typów /tzw. Mistrzostwa Mistrzów/. Wśród reprezentacji wyższych uczelni rolniczych wychowankowie Z. Grześczyka cztery razy zdobyli tytuł mistrza Polski (w latach 1983-1986). Z. Grześczyk prowadził - wspólnie z trenerem B. Wiśniewskim - I-ligową drużynę koszykówki kobiet w AZS w Poznaniu. Przez szereg lat pracował społecznie w Okręgowym Związku Koszykówki, działając w Komisji Szkoleniowej. Z. Grześczyk posiada m.in. Złotą Odznakę KS „Ostrowia”, Złotą Odznakę AZS oraz Honorowy Dysk. CZŁONEK HONOROWY AZS. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 18; APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Grzeško, Maria - absolwentka Wydziału Ogrodniczego Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu (1966 r.) oraz Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu (1973 r.). Była instruktorem gimnastyki, koszykówki i lekkiej atletyki, organizatorem turystyki oraz sędzią piłki siatkowej II klasy. Uprawiała gimnastykę sportową w KS „Ogniwo” oraz koszykówkę w KS „Energetyk” w Poznaniu. Przed rozpoczęciem studiów w Wyższej Szkole Rolniczej zajmowała się organizacją działalności sportowej Ludowego Zespołu Sportowego w Komornikach k. Poznania. W okresie studiów w WSR trenowała koszykówkę w Klubie Uczelnianym AZS. Po studiach ogrodniczych nie podjęła pracy w tej specjalności, lecz rozpoczęła pracę pedagogiczną jako nauczycielka wychowania fizycznego w Technikum Ogrodniczym w Lesznie. W tym okresie ukończyła roczne Podyplomowe Studium Pedagogiczne na wydziale Rolniczym WSR w Poznaniu. W latach 1969-1973 M. Grzeško pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Komornikach, a od 1973 roku jest pracownikiem Studium WFiS Akademii Rolniczej. Przez kilka lat prowadziła sekcję lek-

koatletyczną Klubu Uczelnianego AZS, przyczyniając się do zdobycia III miejsca w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych (1979 r.). Od 1977 roku M. Grzeško była również instruktorem gimnastyki grupy kobiet w ognisku TKKF w Poznaniu, a od 1986 roku prowadziła dziecięcy Zespół Tańca Ludowego przy PGR w Konarzewie k. Poznania. Od 1984 roku M. Grzeško uczestniczy w biegach rekreacyjnych na dystansach: 5, 10 i 20 km., zajmując w nich w kategorii kobiet wysokie lokaty (m.in. w maju 1985 roku zajęła I miejsce w biegu godzinnym na terenie Poznania, w czerwcu 1985 roku zajęła IV miejsce w Międzynarodowym Małym Maratonie Weteranów w Murowanej Goślinie, w 1985 roku wygrała „Bieg Dwóch Jezior” na dystansie 20 km, zorganizowany z okazji święta 22 Lipca między miejscowościami Kosewo i Słupca). Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 25-26.

Gumowska, Elżbieta, ur. 1953 r. Koszykarka AZS Poznań. Wzrost 172 cm; pracownik Akademii Medycznej w Poznaniu. Reprezentantka Polski junierek na Mistrzostwach Europy 1971 r. Jugosławia; najlepsza zawodniczka i złota medalistka Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży 1971; reprezentantka Polski senierek na Mistrzostwa Europy 1976 Francja; uczestniczka turnieju przedolimpijskiego 1976 Kanada; uzyskała najwięcej punktów (królowa strzelczyń) w I lidze w sezonie 1975/76 oraz uznano ją za najlepszą polską koszykarkę b.a., Sekcja koszykówki kobiet AZS Poznań. Sezon 1977/78, Poznań 1977, s. 5.

Haber, Roman (1951-2016). Urodzony 22 lipca 1951 roku we Wrocławiu w rodzinie oficera Wojska Polskiego. Tam też ukończył szkołę podstawową i Technikum Samochodowe. W okresie szkoły średniej zaczął uczęszczać na treningi sekcji koszykówki WKS ŚLĄSK. Grał w zespole juniorów oraz drużynie I ligowej tego klubu. Zawsze pasjonowała go działalność szkoleniowa w koszykówce. Był trenerem zespołu juniorów WKS ŚLĄSK. W 1974 roku przeniósł się do Poznania i z dniem 2 stycznia 1975 roku rozpoczął pracę jako instruktor koszykówki w AZS Poznań. Z Klubem tym związany był przez większość swej kariery zawodowej. Był trenerem zespołu junierek AZS Poznań – Mistrzyń Polski. W 1976 roku jako II trener reprezentacji Polski junierek doprowadził do zdobycia tytułu Wicemistrzyń Europy. W 1978 roku wraz z trenerem Bronisławem Wiśniewskim doprowadził do zdobycia przez koszykarki AZS Poznań Mistrzostwa Polski senierek. W 1979 roku został I trenerem pierwszoligowych koszykarek AZS Poznań. Funkcję tę pełnił do 1983 roku. Następnie wyjechał do Norwegii gdzie w latach 1983-1986 był trenerem zespołu AMERUD – OSLO i reprezentacji Norwegii. W latach 1993 – 1996 ponownie trener pierwszoligowego zespołu koszykarek AZS Poznań. W 2000 roku został dyrektorem Biura i sekretarzem Zarządu Organizacji Środowiskowej AZS Poznań. W tym czasie pełnił też funkcję trenera koszykarek AZS Poznań, zdobywając w 2005 i 2006 roku V m. w ekstraklasie. Jako trener koszykówki wypromował dwie wielkie indywidualności polskiego basketu – Teresę Komorowską, dwukrotną wicemistrzynię Europy, oraz Małgorzatę Kubiak. W swojej karierze trenerskiej miał też krótki epizod w koszykówce męskiej – prowadził przez jeden sezon ekstraklasowy zespół ASTORIA Bydgoszcz. Prowadził rozległą działalność organizacyjną w sporcie akademickim, zarówno szczebla lokalnego, jak i ogólnopolskiego i międzynarodowego. Był m.in. współorganizatorem: – 2006 Akademickich mistrzostw Świata w futsal – 2009 Akademickich Mistrzostw Europy w tenisie – 2010 Akademickich Mistrzostw Świata w kajakarstwie – 2010 Akademickich Mistrzostw Europy w koszykówce kobiet i mężczyzn – 2013 Akademickich Mistrzostw Europy w wioślarstwie – 2015 Akademickich Mistrzostw Europy w futsalu kobiet i mężczyzn. Udzielał się także w pracach Zarządu

Głównego AZS był m. in. trenerem kadry uniwersjadowej w latach 70-tych oraz kierownikiem reprezentacji Polski w koszykówce kobiet na Uniwersjadzie w 2005r. w Izmirze – V m. i w 2007 r. w Bangkoku – III m. Bezgranicznie oddany poznańskiemu AZS-owi, był wręcz fanatykiem sportu akademickiego w najlepszym tego słowa znaczeniu. Jego żona Ewa, z domu Jabłońska, była koszykarką AZS Poznań, Mistrzynią Polski z 1978 r. <http://azs.waw.pl/odszedl-roman-haber/> RW., Wspomnienie. Roman Haber (1951-2016), APS 02. 2016 (333), s. 9; APS, 06. 2016 (337), s. 17; <http://azs.waw.pl/odszedl-roman-haber/>

Halka, Zygmunt Juliusz (75 l.). Ur. 6.02.1933 r. w Poznaniu, fotografik, tłumacz, podróżnik i żeglarz, pionier wykorzystania elektroniki w muzealnictwie. Absolwent Politechniki Warszawskiej (1960) i Studium Dziennikarskiego UW (1970). W młodości uprawiał lekkoatletykę w barwach AZS Poznań (1950-1954) i AZS Warszawa (1955-1960), był finalistą Mistrzostw Polski na stadionie i w hali w skoku wzwyż. Zmarł 9 stycznia w Józefowie k. Otwocka. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas>

Hedinger Kazimierz. Doktor ekonomii. Lekkoatleta AZS Poznań. W latach 1931-1935 członek Akademickiego Koła Harcerskiego przy Uniwersytecie Poznańskim. Poległ we wrześniu 1939 r. w stopniu podporucznika rezerwy. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 46. Fot. <http://www.bohaterowie1939.pl/polegly,hedinger,kazimierz,814.html>

Hoffman Marian, w AZS Poznań od 1936 r. Mistrz Polski w skoku w dali trójskoku w 1937 r. Wraz ze swym bratem Karolem stanowił przez wiele lat podporę drużyny lekkoatletycznej AZS Poznań. Obecnie pełni funkcję trenera państwowego. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341.

Hoffmann, Karol (ur. 10 sierpnia 1913 w Orliczku, zm. 28 lutego 1971 w Poznaniu) – polski lekkoatleta, wielokrotny mistrz Polski, później trener lekkoatletyczny, twórca i propagator radiowej gimnastyki porannej w Polsce. Był wszechstronnym lekkoatletą, lecz największe sukcesy odnosił w skokach. Reprezentował Polskę na igrzyskach olimpijskich w 1936 w Berlinie w skoku wzwyż i trójskoku, ale w żadnej z tych konkurencji nie wszedł do finału. Trzykrotnie startował w akademickich mistrzostwach świata: w 1935 w Budapeszcie zajął 9. miejsce w pchnięciu kulą oraz 10. miejsce w skoku w dal; w 1937 w Paryżu był piąty w skoku w dal, ósmy w rzucie dyskiem, a w skoku wzwyż nie zakwalifikował się do finału; w 1939 w Monako zajął 6. miejsce w rzucie dyskiem i 27. miejsce w skoku wzwyż. Odnosił wiele sukcesów w mistrzostwach Polski. Przed II wojną światową zwyciężył w skoku w dal w 1934, 1935, 1938 i 1939, w trójskoku w 1936 i 1938 oraz w skoku wzwyż w 1937 i 1938. Zdobył srebrne medale w trójskoku w 1934, 1935, 1937 i 1939 oraz w skoku w dal w 1936. Był brązowym medalistą w trójskoku w 1933, w skoku wzwyż w 1934, w pchnięciu kulą w 1934, 1936 i 1937 oraz w skoku w dal w 1937. Był też złotym medalistą halowych mistrzostw Polski w 1935 w skoku wzwyż, w 1937 i 1939 w skoku w dal i w 1938 w trójskoku, srebrnym medalistą w pchnięciu kulą w 1935 i w sztafecie 6 x 50 m w 1937 oraz brązowym medalistą w skoku wzwyż w 1937 oraz w skoku w dal, pchnięciu kulą i pchnięciu kulą oburącz w 1938. W latach 1934-1939 wystąpił w jedenastu meczach reprezentacji Polski (18 startów), odnosząc 6 zwycięstw indywidualnych. Okres okupacji niemieckiej przeżył jako dozorca boisk sportowych i pracownik w fabryce akumulatorów. Był też konspiracyjnym trenerem lekkoatletycznym. Po wojnie powrócił do czynnego uprawiania lekkoatletyki. Był mistrzem Polski

w trójskoku w 1948, wicemistrzem w rzucie dyskiem w 1949 i brązowym medalistą w skoku w dal i rzucie dyskiem w 1948. W latach 1949 i 1950 dwukrotnie wystąpił w reprezentacji Polski w rzucie dyskiem, zajmując 4. miejsce. Był zawodnikiem Warty Poznań (1929-1936) i AZS Poznań (1936-1939 i 1945-1950). Zakończył wyczynowe uprawianie lekkoatletyki w 1950. Ukończył Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego w 1936. W 1945 uzyskał stopień magistra, a w 1961 doktora za rozprawę Długość i częstotliwość kroku w biegu na 100 m a wzrost i długość kończyn dolnych u czołowych sprinterów polskich. Od 1950 był kierownikiem Zakładu Teorii i Metodyki Lekkiej Atletyki Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu, a od 1954 do 1962 kierownikiem Katedry Teorii i Metodyki Sportu tejże uczelni. Opublikował m.in. prace: Rzut dyskiem (1960), Systematyka ćwiczeń w nauczaniu lekkiej atletyki (1967), Zarys ewolucji techniki rzutów lekkoatletycznych (1968), Podstawowe elementy techniki ćwiczeń lekkoatletycznych (1970). Od 1949 był trenerem. Jego wychowankami byli m.in. Edward Adamczyk i Zdobysław Stawczyk. Był jednym z czołowych szkoleniowców Wunderteamu, będąc w latach 1952-1958 trenerem kadry narodowej w skoku wzwyż i rzucie dyskiem. Od 1946 do 1971 prowadził na antenie Polskiego Radia audycje gimnastyki porannej, do których opracowywał zestawy ćwiczeń. Zmarł w Poznaniu, został pochowany na Cmentarzu Junikowskim. Jego młodszym bratem był Marian Hoffmann, również czołowy lekkoatleta i trener lekkoatletyczny. Rekordy życiowe: skok wzwyż – 1,90 m (28 czerwca 1936, Warszawa), skok w dal – 7,22 m (19 czerwca 1938, Warszawa), trójskok – 14,76 m (28 czerwca 1936, Warszawa), pchnięcie kulą – 14,31 m (12 września 1937, Grudziądz), rzut dyskiem – 45,36 m (3 października 1937, Toruń). [https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Hoffmann_\(1913%E2%80%931971\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Hoffmann_(1913%E2%80%931971)); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 210; L. Erdmann, Karol Hoffmann (1913-1971), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 47-56. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 239.

Jabłońska –Haber, Ewa - koszykarka AZS Poznań, ur. 15.11. 1952 r. w Poznaniu, absolwentka AWF /1971-1975/. Uczestniczka Uniwersjady w Moskwie /1973/. Mistrz Polski w 1978 r. Pracownik Studium WFiS Akademii Medycznej w Poznaniu, koszykarka ligowego zespołu AZS Poznań. M.B. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s.17.

Jackowski Janusz doc. dr (ur. 1930) Pracę w Zakładzie Lekkiej Atletyki rozpoczął w 1952 r., jeszcze jako student, w charakterze asystenta. Stopień magistra wychowania fizycznego otrzymał w 1956 r., a rok później został starszym asystentem. W 1967 r. uzyskuje stopień doktora nauk wychowania fizycznego za rozprawę pt. „Morfologiczne podstawy procesów selekcyjnych lekkoatletycznej młodzieży Wielkopolski” i awansuje na stanowisko adiunkta. W latach 1969-1972 pełni funkcję kierownika wyszkolenia w Polskim Związku Lekkiej Atletyki, kierując przygotowaniem do letnich Igrzysk Olimpijskich w Monachium (1972 r.). W 1973 r. powołany na stanowisko docenta. W kolejnych latach jest także delegatem technicznym IAAF (International Amateur Athletics Federation), nawiązując rozległe kontakty międzynarodowe w dziedzinie organizacji i szkolenia lekkoatletycznego. Był wieloletnim trenerem lekkiej atletyki w klubie AZS Poznań, specjalizował się w biegach średnich i długich. Opracował własny, skuteczny system treningowy dla biegaczy, opisany w „Zarysie lekkoatletyki”, do dziś aktualnym podręczniku dla trenerów, nauczycieli i studentów. Ogromną i chyba najbardziej pamiętaną zasługą doc. dra Janusza Jackowskiego jest skupienie w WSWF,

potem AWF, wybitnych lekkoatletów lat 70. Specjalnie dla tej elitarnej grupy utworzył studia zaoczne, umożliwiając zawodniczkom i zawodnikom pogodzenie edukacji i sportu wyczynowego oraz zdobycie kwalifikacji trenerskich. Dzięki tej śmiałej i nietypowej jak na owe czasy inicjatywie w Uczelni studiowali tacy giganci lekkiej atletyki jak Władysław Komar, Władysław Kozakiewicz, Bronisław Malinowski czy Tadeusz Ślusarski (złoci medaliści olimpijscy) i wielu innych wybitnych zawodników, którzy w trakcie studiów osiągalili swoje największe sukcesy. To dzięki doc. dr. Januszowi Jackowskiemu galeria mistrzów poznańskiej AWF jest tak okazała i wypełniona w większości wizerunkami lekkoatletów. W dniu 22 lutego 2011 r. dr Janusz Jackowski został uhonorowany Złotym Medalem „Za zasługi dla polskiego ruchu olimpijskiego” podczas uroczystego posiedzenia Senatu AWF w Poznaniu. Do dziś dr Janusz Jackowski działa w Polskim Komitecie Olimpijskim oraz Polskim Związku Lekkiej Atletyki, jest także nieustająco zaangażowany w edukację nauczycieli, instruktorów i trenerów. <http://www.la.awf.poznan.pl>; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 229. Fot. Archiwum AWF Poznań.

Jagalski Wiktor. Prawnik. Zawodnik i działacz AZS Poznań. Zamordowany w pierwszych dniach września 1939 r. podczas wykonywania przymusowych prac przy moście kolejowym w Tczewie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50. Fot. <http://www.archiwumkorporacyjne.pl/index.php/muzeum-korporacyjne/poznan/k-pomerania/>

Jakubiec, Andrzej (40 l.). Ur. 18.03.1972 w Szczecinku, lekkoatleta (średniodystansowiec) klubów: Orle Szczecinek i AZS Poznań. Dwukrotny mistrz Polski - w biegu na 800 m (1992) i 1500 m (1993), halowy wicemistrz kraju w biegu na 1500 m (1993), uczestnik Pucharu Europy, gdzie zajął 2. miejsce w biegu na 800 m (1995). Zmarł 27 kwietnia w Warszawie. <http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Janowski Jarosław, wioślarz, olimpijczyk z 1992 r. Urodził się 2 kwietnia 1967 r. w Więcborku. Wioślarstwo zaczął uprawiać w okresie nauki w szkole średniej. Przez cały okres swej kariery sportowej reprezentował barwy klubu. AZS-AWF Poznań. Dwukrotny mistrz Polski W czwórce podwójnej (1991, 1992) i wicemistrz Polski w czwórce ze sternikiem (1989). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest dwukrotne zdobycie w 1992 r. tytułu akademickiego mistrza świata w czwórce podwójnej na dystansach 500 m i 2000 m. W 1992 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Barcelonie, na których w konkurencji czwórka podwójna zajął 11. miejsce. Jego partnerami w osadzie byli Marek Gawkowski, Piotr Bujanowski i Cezary Jędrzycki. Wyczynowe uprawianie wioślarstwa umiejętnie godził ze studiami wyższymi w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu i rozwojem kariery naukowej. Jest doktorem nauk o wychowaniu fizycznym i pracuje na swej macierzystej uczelni. Wyczynowe uprawianie wioślarstwa zakończył w 1992 r., po czym zajął się działalnością społeczną w ruchu sportowym. Od 2003 r. jest prezesem klubu sportowego AZS-AWF Poznań. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 241; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 100.

Januchta Jolanta (16 I 1955 Bielsko Biała), lekkoatletka - biegaczka, zaw. Piasta Gliwice, AZS Poznań i Gwardii Warszawa, olimpijka (1980), 2-krotna medalistka HME, 10-krotna MP na 800 m, 1500 m, 4 x 400 m (1974- 83), RP. IO 1980: 6 m. (800 m), 6 111. (4 x 400 m); Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 40. Fot. <http://piast.gliwice.pl/lekkoatletyka/narodziny-sekcji/>

Jaroszewski Wiesław Ignacy, ur. 27 VIII 1907 r. w Lubawie. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Nauczyciel wychowania fizycznego w Ostrzeszowie, Wolsztynie i w Tczewie. Zawodnik i działacz AZS Poznań oraz okręgowych związków sportowych. W kampanii wrześniowej 1939r. pełnił czynności wywiadowcze na Pomorzu. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Biłgoraju woj. lubelskie oraz w Warszawie, gdzie prowadził działalność konspiracyjną używając nazwiska Władysław Janicki. W konspiracji na terenie Warszawy współdziałał ze swym klubowym kolegą Romanem Litwinem. Był żołnierzem AK oraz członkiem podziemnej organizacji niepodległościowej „Ojczyzna-Omega”. Dnia 13 IX 1943 r. w Warszawie został aresztowany i uwięziony przez gestapo w alei Szucha, potem na Pawiaku. Rozstrzelany około 17 IX 1943 r. na Pawiaku. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50-51.

Jasieńska Wanda: członek AZS Poznań. Jedna z najbardziej utalentowanych lekkoatletek lat trzydziestych. Największe sukcesy odniosła w pchnięciu kulą. Uprawiała także rzut dyskiem i oszczepem. Rekordzistka, mistrzyni i reprezentantka Polski. W 1930 r. reprezentowała Polskę na Igrzyskach Kobietych w Pradze, zajmując w kuli V miejsce. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/SM0/SM0_1-M-1165-3.jpg

Jaskot Norbert, szermierz, olimpijczyk z 1992, 1996 i 2000 r. Urodził się 19 lipca 1971 r. w Poznaniu. Szermierkę zaczął uprawiać W 1984 r. w AZS Poznań, z którym związany był przez cały okres swej kariery sportowej. Specjalizował się w szabli. Indywidualny mistrz Polski w szabli z 1999 r. oraz czterokrotny wice-mistrz Polski (1993, 1995, 1998, 2003). W 2000 r. z zespołem AZS Poznań zdobył tytuł drużynowego mistrza Polski. Na arenie międzynarodowej największe sukcesy odniósł w turniejach drużynowych. W mistrzostwach świata w 1999 r. zdobył srebrny medal, a w 1998 r. brązowy. W 1998 r. został drużynowym mistrzem Europy. Jest trzykrotnym olimpijczykiem. W swym olimpijskim debiucie na igrzyskach w 1992 r. w Barcelonie w turnieju drużynowym w szabli zajął szóste miejsce. Na kolejnych igrzyskach olimpijskich, W 1996 r. w Atlancie, W indywidualnym turnieju szabli zajął 14. miejsce, a w turnieju drużynowym czwarte. Na igrzyskach w 2000 r. w Sydney w turnieju indywidualnym szabli zajął 26. miejsce, a W turnieju drużynowym siódme. Wyczynowe uprawianie szermierki zakończył w 2004 r., po czym zajął się pracą szkoleniową w AZS Poznań. Od 2005 r. uczestniczył W szkoleniu centralnym. W 2016 r. był trenerem drużyny narodowej szablistek, która na igrzyskach olimpijskich W Rio de Janeiro zajęła szóste miejsce. Od 2018 r. jest trenerem szermierki w USA. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 242; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 102.

Jaworska Daniela, lekkoatletka, olimpijka z 1968 i 1972 r. Urodziła się 4 stycznia 1946 r. We wsi Wyborów koło Łowicza. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 1961 r. w klubie „Vis” Skierniewice. Specjalizowała się w rzucie oszczepem. W czasie studiów w latach 1964-1968 w WSWF w Poznaniu była zawodniczką miejscowego AZS-u. W barwach tego klubu trzykrotnie zdobyła mistrzostwo Polski (1966, 1967, 1968). W 1967 r. nie przegrała ani jednego pojedynku z czołowymi oszczepniczkami świata. W roku następnym startowała na igrzyskach olimpijskich w Meksyku, na których W rzucie oszczepem zajęła piąte miejsce, uzyskując rezultat 56,06 m. Od 1969 r. była zawodniczką „Skry” Warszawa. W 1972

r. po raz drugi uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich. Jej największym osiągnięciem międzynarodowym było zwycięstwo w uniwersjadzie W 1970 r. oraz zdobycie tytułu mistrzyni Europy w 1971 r. Karierę sportową zakończyła W 1979 r. W 1967 r. w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najpopularniejszych sportowców Polski zajęła szóste miejsce. W tym też roku wygrała plebiscyt „Ekspresu Poznańskiego” na najlepszego sportowca Wielkopolski. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 242; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 102-3; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 31-32; Hądzalek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 232.

Jeliński, Michał. Czterokrotny mistrz świata w wioślarskiej czwórce podwójnej, trzykrotny olimpijczyk (Ateny, Pekin, Londyn), mistrz olimpijski z Pekinu (2008). Urodzony 17 marca 1980 roku w Gorzowie Wielkopolskim. Magister ekonomii, absolwent Wyższej Szkoły Bankowej, specjalność: finanse i bankowość w Unii Europejskiej. Wioślarz, dwójka podwójna (194 cm/89 kg). Reprezentant AZS AWF Gorzów. Podopieczny trenerów: w klubie Marek Kowalski, w kadrze Aleksander Wojciechowski. Czterokrotny mistrz świata w konkurencji czwórek podwójnych mężczyzn (2005, 2006, 2007, 2009). Ponadto: 13 m. MŚ dwójka podwójna (2003), 5 m. PŚ dwójka podwójna (2004), wielokrotny mistrz Polski, 2 m. MŚ U-23 dwójka podwójna (2002), 13 m. MŚJ dwójka podwójna (1998), 1 m. AMŚ dwójka podwójna (2002), 13 m. w IO w Atenach (2004). Udział na IO w Atenach to największy sukces sportowy duetu Jeliński-Wojciechowski. Sam występ nie wypadł jednak okazale, bowiem Polacy zajęli 13., przedostatnie miejsce. Jeliński największy swój sukces osiągnął na Igrzyskach w Pekinie, gdzie wraz z Adamem Korolem, Markiem Kolbowiczem i Konradem Wasielewskim zdobył mistrzostwo olimpijskie w czwórce podwójnej. Na IO w Londynie nie udało się powtórzyć sukcesu z Chin. Osada w składzie Jeliński, Korol, Kolbowicz i Wasielewski zajęła 6. miejsce. Niemiecka osada wygrała z wynikiem 5:42.48. Drugi byli Chorwaci 5:44.78, a trzeci Australijczycy 5:45.22. Czas naszej czwórki to 5:51.74. <https://www.olimpijski.pl/pl/bio/823,jelinski-michal.html> Foto: <http://www.zimbio.com/picture/XjomDIN55-k/FISA+Rowing+World+Championships+Day+Six/A+vHhIQrFOWW>

Jędrusińska Dorota, lekkoatletka, olimpijka z 2008 r. Urodziła się 4 lutego 1982 r. w Mielcu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać W 1998 r. w LKS Mielec. W 2002 r. związała się z Poznaniem, gdzie początkowo była zawodniczką „Olimpii”, a od 2004 r. do 2011 r. AZS-u. Specjalizowała się w biegach sprinterskich. Mistrzyni Polski w sztafecie 4 x 100 m (2003) oraz pięciokrotna wicemistrzyni Polski w biegu na 100 m (2005, 2006) i sztafecie 4 x 100 m (2006, 2009, 2010). Największe osiągnięcie międzynarodowe odnotowała W sztafecie 4 x 100 m, zdobywając srebrny medal na uniwersjadzie W Belgradzie W 2009 r. oraz dwukrotnie zajmując ósme miejsce W mistrzostwach Świata (2005, 2007). W 2008 r. startowała W igrzyskach olimpijskich W Pekinie, na których polska sztafeta 4 x 100 m W składzie Ewelina Klocek, Daria Korczyńska, Joanna Kocielniak, D. Jędrusińska i Marta Ieschke (biegła tylko w eliminacjach), po zajęciu piątego miejsca w półfinale, W finale została zdyskwalifikowana za przekroczenie strefy zmian. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 244.

Jędrusiński Marcin, lekkoatleta, olimpijczyk z 2000, 2004 i 2008 r. Urodził się 28 Września 1981 r. we Wrocławiu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 1998 r. w klubie „Śląsk” Wrocław. W latach 2002-2006 był zawodnikiem poznańskich klubów „Olimpia” (2002-2003) i AZS (2004-2006). W 2007 r. powrócił do swego macierzystego

klubu. Specjalizował się w biegach sprinterskich. Jest jedenastokrotnym mistrzem Polski: w biegu na 100 m (2003, 2007), biegu na 200 m (2002, 2003, 2005, 2006, 2007, 2008) oraz w sztafetach 4 x 100 m (2002-2003) i 4 x 400 m (1999). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest zdobycie tytułu młodzieżowego mistrza Europy w biegu na 200 m (2001) oraz srebrnego medalu w sztafecie 4 x 100 m na mistrzostwach Europy seniorów w 2006 r. Po raz pierwszy nominację olimpijską uzyskał w 2000 r., będąc na igrzyskach w Sydney zawodnikiem rezerwowym. W 2004 r. na igrzyskach olimpijskich w Atenach startował w biegu na 200 m i sztafecie 4 x 100 m. W tej pierwszej konkurencji doszedł do półfinału, a w sztafecie wraz ze Zbigniewem Tulinem, Łukaszem Chylą i Marcinem Urbasiem zajął piąte miejsce. Na kolejnych igrzyskach olimpijskich, w 2008 r. W Pekinie, w biegu na 200 m odpadł w ćwierćfinale, a pierwszego eliminacyjnego biegu sztafetowego 4 x 100 m wraz z kolegami nie ukończył. Karierę sportową zakończył w 2013 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 244.

Jóźwiak Bogna, szablistka, olimpijka z 2008 i 2016 r. Urodziła się 25 kwietnia 1983 r. w Poznaniu. Szermierkę zaczęła uprawiać w 1993 r. w klubie „Warta” Poznań. Od 2000 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w szabli. W broni tej jest pięciokrotną indywidualną mistrzynią Polski (2001, 2006, 2007, 2012, 2014) i wicemistrzynią Polski (2010). Wraz z zespołem AZS Poznań sześciokrotnie zdobyła drużynowe mistrzostwo Polski w szabli (2006, 2008, 2010, 2011, 2012, 2016) i trzy-

krotnie wicemistrzostwo (2007, 2014, 2017). Jedenastokrotnie startowała w mistrzostwach świata. W zawodach tej rangi w 2007 r. w Sankt Petersburgu w turnieju indywidualnym zdobyła brązowy medal. Jest drużynową mistrzynią Europy (2008) i wicemistrzynią Europy (2006). W 2006 r. w mistrzostwach Europy w turnieju indywidualnym zdobyła brązowy medal. Na uniwersjadzie w 2005 r. w Izmirze w drużynowym turnieju szabli zajęła trzecie miejsce. Dwukrotnie zwyciężyła w Pucharze Świata (2006, 2010). W sezonie 2005/2006 w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata zajęła trzecie miejsce. jako olimpijka debiutowała w 2008 r. na igrzyskach w Pekinie, na których w indywidualnym turnieju szabli zajęła 10. miejsce, a w turnieju drużynowym szóste. W swym drugim starcie olimpijskim, w 2016 r. w Rio de Janeiro, w turnieju indywidualnym szabli w 1/32 finału przegrała 5:15 z późniejszą wicemistrzynią olimpijską Sofią Wielikają i ostatecznie sklasyfikowana została na 32 miejscu, a w turnieju drużynowym zajęła szóste miejsce. Jest absolwentką Wydziału Zarządzania Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 245.

Jóźwiak, Maria primo voto **Wiśniewska**, secundo voto **Efenberg** (ur. 30 października 1954 w Poznaniu) – polska koszykarka, mistrzyni i reprezentantka Polski. Wychowanka AZS Poznań, z którym wywalczyła mistrzostwo Polski w 1978 i brązowy medal mistrzostw Polski w 1977. Z poznańskiego klubu odeszła po sezonie 1978/1979. W latach 1979-1982 była zawodniczką „Spójni” Gdańsk i zdobyła wówczas dwukrotnie wicemistrzostwo Polski (1980, 1981). W sezonie 1982/1983 grała w Belgii, w sezonie 1983/1984 ponownie w Spójni Gdańsk. Z reprezentacją Polski juniorek wystąpiła na mistrzostwach Europy w 1973 (5 miejsce), z reprezentacją Polski seniorek zagrała na mistrzostwach Europy w 1976 (6 miejsce) i 1978 (5 miejsce). W 1977 wystąpiła także na turnieju Letniej Uniwersjady. Łącznie w I reprezentacji Polski wystąpiła w 104 spotkaniach. A. H. Święcicki, *Zapiski i wspomnienia*, Poznań 2011, s. 128-129.

Jurasz Kazimierz, ur. 20 V 1884 r. Doktor praw. Działacz AZS Poznań. Szczególne zasługi położył w rozwoju akademickiego wioślarstwa. Zginął od bomby lotniczej 1 IX 1939 r. w Poznaniu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 52.

Jurasz, Antoni (1882-1961). Wybitny profesor medycyny, prezes AZS Poznań w l. 1929 -39. Urodził się 11 lutego 1882 r. w Heidelbergu, gdzie jego ojciec Antoni przez 35 lat piastował godność profesora laryngologii. Matką Antoniego była Karolina Gaspey, z pochodzenia Angielka, kobieta wiekłej wiedzy, kultury i zacności. Oboje rodzice zadbali o staranne wykształcenie syna. Po ukończeniu gimnazjum skierowali go na Wydział Lekarski Uniwersytetu w Heidelbergu, gdzie w 1907 r. uzyskał stopień doktora medycyny i chirurgii. Był to zaledwie pierwszy etap przygotowania do kariery lekarskiej. Początkowo praktykował w Instytucie Patologii pod kierunkiem wybitnych chirurgów profesorów: E. Lesera i E. Payra. Następnie doświadczenie lekarskie zdobywał w klinikach chorób wewnętrznych i chirurgicznych w Heidelbergu, Londynie, Królewcu i Lipsku. Przez pewien okres pracował również, jako lekarz okrętowy na liniach do Ameryki Północnej, Afryki i Indii oraz brał udział w ekspedycji Niemieckiego Czerwonego Krzyża do Turcji. Podczas pierwszej wojny światowej powołany został na stanowisko komendanta Szpitala św. Marii we Frankfurcie nad Menem. Powierzono mu także funkcję naczelnego chirurga V Korpusu Armii Niemieckiej. W roku 1919 w uznaniu osiągnięć na polu naukowym Senat Uniwersytetu Frankfurckiego powołał Antoniego Jurasza na stanowisko profesora tytularnego. Demonstrowanie głębokich więzów z Polską przez ojca i syna, pomimo ich niekwestionowanych zasług poniesionych dla rozwoju medycyny i nauki niemieckiej przysparzało Juraszom niemało kłopotów. Z tego powodu profesor Antoni Jurasz (ojciec) w roku 1908 przeniósł się do Lwowa, gdzie założył pierwszą w tym mieście Poliklinikę Otolaryngologiczną. Wybitnego laryngologa zaszczycono tu godnością dziekana Wydziału Lekarskiego, a następnie wybrano rektorem Uniwersytetu Lwowskiego. W roku 1920 to samo uczynił jego syn, który zdecydował się na trwale osiedlenie w Poznaniu. Jemu z kolei Senat Uniwersytetu Poznańskiego powierzył Katedrę Chirurgiczną. Poznańską Klinikę Chirurgiczną Antoni Jurasz (syn) zorganizował w roku 1923 w Szpitalu Sióstr Miłosierdzia, gdzie z najwyższym zapalem rozwinął ożywioną pracę leczniczą i dydaktyczno-naukową. Swoją działalnością zdobył powszechny rozgłos i zasłużoną sławę. W latach 1925/26 i 1926/27 zaszczycono go stanowiskiem dziekana Wydziału Lekarskiego, a w latach 1930/31 godnością prorektora Uniwersytetu Poznańskiego. Pod jego kierunkiem redagowany był dział chirurgiczny w „Nowinach Lekarskich”. Wraz z prof. Maksymilianem Rutkowskim (1867-1942) redagował również czasopismo „Chirurgia Kliniczna”. Był ponadto założycielem Polskiego Towarzystwa Chirurgów i Ortopedów Polski Zachodniej, prezesując mu w latach 1927-1939. W momencie wybuchu II wojny światowej prof. Jurasz został komendantem szpitala wojkowego, który w czasie działań wojennych niósł ofiarną pomoc bohaterskim obrońcom Modlina. Piastował także stanowisko naczelnego chirurga Wojska Polskiego. Po klęsce wrześniowej przedostał się do Francji, skąd w 1940 r. wyjechał do Wielkiej Brytanii. W l. 1941 - 45 zorganizował i został dziekanem polskiego Wydziału Lekarskiego przy Uniwersytecie w Edynburgu, profesor medycyny - wybitny chirurg, uczony o światowej sławie. Wysoki autorytet moralny tych osób oraz pozycja zawodowa i społeczna zjednywały do AZS profesurę uniwersytecką, władze administracyjne i państwowe oraz społeczeństwo Wielkopolski. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 20; W. Lisowski, www.oil.org.pl/xml/oil/oil72/gazeta/numery/n2007/n200706/n20070618; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 342.

Kalek, Leszek AZS Poznań, ur. 4.06.1955 r. w Poznaniu, student kierunku trenerskiego studiów stacjonarnych AWF /1979/. Sześć razy reprezentował Polskę w skoku wzwyż, wicemistrz kraju w 1976 r. Najlepszy wynik: 2.23 m. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 19.

Kamiński, Feliks (1902-1958). Rektor Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu latach 1951-1956. Urodził się w Klecinie koło Wrocławia. Studia lekarskie ukończył na Wydziale Lekarskim UP w 1927 r., a dyplom magistra wychowania fizycznego uzyskał w Studium Wychowania Fizycznego UP w 1932 r. W latach 1924-1927 pracował w Katedrze Anatomii Opisowej. W Studium WF wykładał anatomię oraz biomechanikę. W czasie okupacji został aresztowany przez gestapo i jako więzień polityczny przebywał w latach 1944-1945 (do maja 1945 r.) w obozach koncentracyjnych w Dachau oraz Mauthausen-Gusen. Po powrocie do kraju w 1945 r. prowadził praktykę lekarską, pełniąc odpowiedzialne funkcje np. lekarza naczelnego Ubezpieczalni Społecznej oraz pełnomocnika Ministerstwa Zdrowia w sprawach służby zdrowia na województwo poznańskie i miasto Poznań. Wykładał także anatomię dla studentów Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych. W latach 1951-1956 pełnił funkcję rektora WSWF, wykładając także anatomię i biomechanikę. W latach akademickich 1956/1957 r - 1959/1958 pełnił funkcję prorektora. Ogłosił drukiem kilka prac z zakresu anatomii. Gaj, J. (red.), Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Poznań 1996, s. 121. Fot. http://www.biomechanika.awf.poznan.pl/Kami%C5%84ski_Feliks_1.JPG

Kamola, Błażej. Trener I klasy, absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu (specjalność trenerska), trener koordynator w klubie AZS-AWF Poznań sekcji wioślarskiej oraz Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Poznaniu sekcji wioślarskiej działalność na rzecz sportu: - członek Zarządu Wielkopolskiego Związku Towarzystw Wioślarskich (trener koordynator) w latach 2009-2012; członek Zarządu Polskiego Związku Tow. Wioślarskich 2013-2016; przewodniczący Rady Trenerów Polskiego Związku Tow. Wioślarskich 2013-2016; zawodnik klubu AZS-AWF Gorzów Wielkopolski. www.azs.awf.poznan.pl/index.php/2012-07-06-19-07-64

Kaniowski Michał - twórca siły gorzowskiej piłki ręcznej, inicjator sekcji męskiej KS SZS- AZS Gorzów i główny trener pierwszej drużyny, potem trener koordynator. Na początku lat osiemdziesiątych pełnił funkcję selekcionera reprezentacji akademickiej kraju. Jego wysokie kwalifikacje dostrzegł także Związek Piłki Ręcznej w Polsce, powierzając mu prowadzenie reprezentacji kraju - kolejno pełnił funkcję trenera kadry „B”, II trenera kadry „A” i I-go trenera kadry „A”. W klubie współpracowali z nim Krystian Norek, Zygmunt Jakubik, Andrzej Cygler oraz Jan Gąska. Wiele lat potem - jako trener koordynator męskiej drużyny szczypiorniaka AZS AWF Gorzów Wlkp. - zasłynął tym, że w okresie kryzysu finansowego klubu (lato 2010 r.) koszty wyjazdu na mecz do Nidzicy pokrył z własnej kieszeni J. Gaj, B. Woltmann (red.), Sport w województwie gorzowskim 1975-1990, Gorzów Wlkp. 1993, s. 127.

Kapalczyński, Zbigniew, ur. 26.03.1937 w Poznaniu, wykształcenie wyższe, Politechnika Poznańska. Zawodnik rugby Poznania Poznań (1959-1964, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963), AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1974, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1971, 1974, zdobywca Pucharu Polski 1971), Rugby Oldboy Club Poznań (1974-2003). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji. Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze między/państwowe, występ

pował w II linii młyna. Sędzia (1975-1991). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (22.02.1991), Złotą Odznaką Polonii Poznań. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 48-49.

Karpiński, Zbigniew - absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu (1972 r.), trener piłki nożnej II klasy, instruktor narciarstwa zjazdowego, instruktor rehabilitacji. Uprawiał wyczynowo piłkę nożną w KS „Pogoń” w Szczecinie. W latach 1972-1979 pracował w charakterze asystenta i starszego asystenta w Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, a od 1979 r. jest wykładowcą Studium WFiS Akademii Rolniczej w Poznaniu i trenerem sekcji piłki nożnej w Uczelnianym Klubie AZS. Do największych osiągnięć tej sekcji pod kierownictwem Z. Karpińskiego należy zajęcie I i III miejsca w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych (w 1981 i 1983 r.). W latach 1975-1981 Z. Karpiński zajmował się pracą dziennikarską. Artykuły o tematyce sportowej zamieszczał na łamach „Głosu Wielkopolskie”. Od szeregu lat jest działaczem Sekcji Młodzieżowej Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Poznaniu. W Akademii Rolniczej pełnił funkcję opiekuna sekcji piłki nożnej klubu Uczelnianego AZS oraz członka Rady Studium. Został uhonorowany srebrną Odznaką AZS. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 26-7.

Kasprzak Jarogniew, ur. w 1912 r. Absolwent Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu. Koszykarz AZS Poznań i KPW Poznań. Akademicki wicemistrz świata z 1937 r. Uczestnik mistrzostw Europy w 1937r. (IV miejsce). Pięciokrotny mistrz Polski (1930, 1931, 1932, 1935, 1937). Walczył w kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim na terenie ZSRR, gdzie został zamordowany. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 53-4.

Kasprzak Zdzisław, koszykarz, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 16 grudnia 1910 r. w Poznaniu. Z zawodu był inżynierem budowy dróg żelaznych. Sportem zainteresował się w okresie nauki w Gimnazjum Matematyczno – Przyrodniczym im. Bergera w Poznaniu. Pasjonował się koszykówką, wioślarstwem i hokejem na lodzie. Największe sukcesy odnotował w koszykówce. Należał do pionierów tej dyscypliny sportu w Poznaniu. Reprezentował barwy poznańskich klubów: „Czarna Trzynastka” (1926-1930), AZS (1930-1932), KPW (1933-1939) i KKS (1945-1950). Był ośmiokrotnym mistrzem Polski. (1928, 1930, 1931, 1932, 1935, 1939, 1946, 1949) oraz brązowym medalistą mistrzostw Europy (1939). W 1936 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Berlinie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. W latach 1935-1946 w drużynie narodowej rozegrał 33 mecze. Zaliczany jest do grona zawodników, którzy kładli podwaliny pod rozwój koszykówki w Polsce. Duże sukcesy na miarę krajową i międzynarodową odnotował w wioślarstwie, reprezentując w latach 1928-1933 barwy klubu KW 04 Poznań. Był sześciokrotnym mistrzem Polski. W mistrzostwach Europy w 1929 r. zdobył brązowy medal w ósemce, a w 1931 r. medal srebrny w czwórce bez sternika. W czasie drugiej wojny światowej do 1943 r. przebywał w Kępie, a następnie w Częstochowie. Uczestniczył w zbrojnym ruchu oporu jako żołnierz AK. Angażował się także w akcję tajnego nauczania. Po zakończeniu działań wojennych do 1950 r. kontynuował karierę zawodniczą. Następnie w KKS Poznań prowadził działalność szkoleniową i organizacyjną. Zmarł 5 sierpnia 1971 r. w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 248-9; R. Wryk, *Kasprzak Zdzisław (1910–1971)*, „Wychowanie Fizyczne i Sport” 1, 1995, s. 99-100.

Kica, Wojciech (65 l.). Ur. w 1943 r., lekkoatleta (sprinter) MKS Krotoszyn i AZS Poznań, brązowy medalista mistrzostw Polski w sztafecie 4 x 100 m (1965). Po zakończeniu kariery sportowej pracownik AWF w Poznaniu i trener. W latach 1992-1996 członek Komisji Antydopingowej PZLA. Zmarł 18 września w Kołobrzegu. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Kiczylło, Paweł – AZS Poznań, ur. 1.10.1937 r. w Koniuchach, absolwent WSWF /1959 – 1963 r./. Uczestniczył w Mistrzostwach Europy w Budapeszcie /1965 r./. Wicemistrz Polski w 1965 r. Wicemistrz Polski w 1964 r. w biegu na dystansie 3000 m z przeszkodami, reprezentant kraju. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 21. Fot. <http://www.leksykonmasazu.pl/slowko/kiczyllo-pawel/3731>

Klemczak Władysław, ur. w 1908 r. w Miejskiej Górze, powiat rawicki. Lekarz medycyny. Lekkoatleta RKS Rawicz i AZS Poznań. Czołowy polski tyczkarz w latach 1935 - 1938. Mistrz Polski w skoku o tyczce (1936 r.). Reprezentant kraju w meczach międzypaństwowych (1935-1938). W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik rezerwy 1 batalionu 56 pp. Armii „Poznań”. W czasie walk pod Kutnem został ciężko ranny. Zmarł w wyniku odniesionych ran w trzeciej dekadzie września 1939 r. w Jabłonnej pod Warszawą. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 55. Fot. NAC PIC_1-S-728

Kłos Witold Jan, ur. 20 XII 1907 r. w Poznaniu. Prawnik, księgarz. W latach 1936-1939 kierownik Księgarni Św. Wojciecha w Warszawie. Zawodnik i działacz sekcji tenisowej AZS Poznań. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył, jako podporucznik rezerwy 2 Pułku Strzelców Konnych w Hrubieszowie. Poległ w czasie walk w okolicach Rawy Ruskiej około 22 września 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 55-6.

Kobielski, Bernard, od 1974 r. kierownik Studium Wychowania Fizycznego AM w Poznaniu obejmuje Bernard Kobielski, trener klasy mistrzowskiej w lekkiej atletyce. W latach studenckich był akademickim Mistrzem Polski w sztafecie 4 x 100 m, mistrzem Polski na torze przeszkód, należał do czołowych wieloboistów AZS. Trenował sztafetę olimpijską 4 x 100 m (Meksyk 1968). Wychował 9-ciu olimpijczyków. Swoje zamiłowanie do sportu realizował kierując Studium i wspierając działalność KU AZS. W celu utrzymania ciągłego kontaktu z KU, Studium wyznacza ze swego grona opiekuna tegoż klubu. Zacieśnia się współpraca z KU AZS, lecz w dalszym ciągu brak własnych obiektów sportowych jest dużą uciążliwością. W 1983 r. rozpoczęto budowę hali sportowej. Niewiarygodny upór i zacięcie prof. B. Kobielskiego w rozbudowę własnej bazy sportowej spowodowało, że w 1987 r. oddano do użytku halę sportową, a w rok później zaadoptowano baraki dla potrzeb Studium WFiS. Lecz nie tylko budowy i inwestycje pochłaniały profesora. Kobielski radzi sobie z faktem, że zajęciami wychowania fizycznego zostali objęci studenci 4 lat (zgodnie z Wzorcowym Programem). W dalszym ciągu Studium prowadzi badania cech fizycznych i sprawności fizycznej studentów. Jednak w pierwszej połowie lat 80-tych z powodów finansowych zawiesza się obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego dla studentów medycyny. W 1993 r. Senat Akademii Medycznej w Poznaniu nadaje B. Kobielskiemu, tytuł profesora AM. Niespodziewana śmierć 4.11.1996 r. zakończyła działalność naukową i sportową. Po śmierci Senat AM nadał hali sportowej imię Prof. B. Kobielskiego. W 2002 r, pracownicy Studium WFiS, jego sukcesorzy w podziękowaniu postanowili nadać prof. B. Kobielskiemu pośmiertnie honorowy, uczelniany tytuł „kalos kaga-

BIOGRAMY

thos”. Miało to miejsce podczas XXIX Dnia Kultury Fizycznej Akademii Medycznej w Poznaniu 15 maja 2002 roku. R. Cichy, P. Kowalski, Rys historyczny Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Medycznej (1919-2002), w: Wychowanie fizyczne studentów i sport akademicki w badaniach naukowych: konferencja naukowa z okazji 50-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, [Poznań, 24-25 maja 2002], Poznań 2002, s. 48-9; A. Deckert, O etosie AZS w polskim sporcie, w: Wychowanie fizyczne studentów i sport akademicki w badaniach naukowych: konferencja naukowa z okazji 50-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, [Poznań, 24-25 maja 2002], Poznań 2002, s. 56-57.

Kolszewski Konrad, ur. 9 VI 1881 r. w Gliwicach. Doktor praw, adwokat. Wykładowca prawa administracyjnego i politycznego zaboru pruskiego w Uniwersytecie Jagiellońskim i Uniwersytecie Poznańskim. Jako adwokat uczestniczył kilkakrotnie w głośnych procesach politycznych, m.in. w sprawie strajku dzieci wrzesińskich, obchodu 50-lecia powstania styczniowego, obchodu mickiewiczowskiego, języka polskiego i szkolnictwa, prawa zrzeszania się i osiedlania. Prezes AZS Poznań w latach 1922-1927. Działacz Poznańskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Członek Miejskiego komitetu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w Poznaniu. We wrześniu 1939 r. brał udział w pracach Sądu Wojennego w Warszawie. Następnie przebywał w Poznaniu. Aresztowany 11 I 1945 r. i osadzony w Domu Żołnierza w Poznaniu, gdzie był torturowany. Następnie został przewieziony do obozu w Żabikowie, skąd wywieziono go ostatnim transportem 21/22 stycznia 1945 r. do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen-Oranienburgu. W czasie transportu został zamordowany. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 56; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 20. Fot. „Portret mecenasa dr Konrada Kolszewskiego” (1923) autorstwa Józefa Mehoffera. <https://wagrowiec1381.wordpress.com/2017/08/17/konrad-kolszewski-prawnik-powstaniec-patriota/>

Komar Władysław, pseudonim „Zaborzyński”, ur. 11 XI 1910 r. w Rogówku koło Poniewieża na Litwie. W latach 1930-1934 studiował rolnictwo w Belgii i na Uniwersytecie Poznańskim. Lekkoatleta AZS Poznań. Wicemistrz Polski w biegu na 110 m przez płotki (1933 r.). Od 1934 r. przebywał na Litwie Kowieńskiej, gdzie kontynuował swoją karierę sportową w polonijnym klubie „Sparta” Kowno, a po jego rozwiązaniu w Kłajpedzie. Był mistrzem Litwy i całej Prybałtyki w skoku wzwyż i w biegu na 110 m przez płotki. Jako reprezentant Litwy brał udział w mistrzostwach Europy w Turynie w 1934 r. oraz w meczu z Polską w 1939 r. W latach 1940-1941 był trenerem lekkoatletyki w Kownie. Po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej prowadził na Wileńszczyźnie szeroką działalność konspiracyjną w ramach ZWZ-AK. Współpracował z Delegaturą Rządu RP na Kraj. Zamordowany 20 VI 1944 r. w Podbrzeziu pod Wilnem. Pośmiertnie odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 56-7.

Komorowska-Schielke Teresa, koszykarka (środkowa i skrzydłowa); ur. 29 października 1958 w Zabrze. Zawodniczka klubów, m.in.: AZS Katowice 1975-1976; AZS Poznań (mistrzostwo Polski 1972) 1972-1988; Olimpia Poznań 1988-1989; VfL Bochum, Niemcy 1989-1992; NB Oberhausen, Niemcy 1993-1995; BG Dorsten, Niemcy (grający trener) 1996. Trener niemieckich drużyn seniorskich i juniorskich, m.in. z zespołem NE Oberhausen zdobyła mistrzostwo Niemiec w kategorii U-16 w 2008. Asystentka trenera niemieckiej kadry U-16 na mistrzostwach Europy 2009. Trener w Elly-Heuss-

LUDDIE AZS-u

Knapp-Gymnasium w Duisburgu, Niemcy 2011-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 114. www.plkhistory.ugu.pl <https://archive.fiba.com/>

Koniarek, Andrzej – trener piłki ręcznej, ur. 24.05.1924 r. w Kutnie, absolwent WSWF /1948- 1951 r./ Od 1953 do 1960 r. trener I ligowego zespołu AZS Poznań w 11 i 7 - osobowej piłce ręcznej. W latach 1956 – 1957 trener reprezentacji Polski juniorów, a w 1960 r. akademickiej reprezentacji Polski. Trener Mistrza Polski juniorów AZS Poznań – 1961 r., członek rady Trenerów ZPRP w latach 1953 - 1962. Wychowawca reprezentantów Polski; Zygmunta Burdzińskiego i Zbigniewa Cieślińskiego. Obecnie docent, doktor wychowania fizycznego, dziekan Wydziału Wychowania Fizycznego AWF w Poznaniu. A.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 22; Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13; <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/-,doc,1017,29351/-,68614.html>

Konieczny Czesław w AZS Poznań od 1949 r. Kierownik sekcji lekkoatletycznej w latach 1949-1971. Jeden ze społecznych budowniczych naszego stadionu przy ul. Pułaskiego. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Kopron, Malwina, Lekkoatletka specjalizująca się w rzucie młotem. Urodziła się w Puławach 16 listopada 1994 roku. Reprezentowała barwy klubów: „Wisła” Puławy (2007-2012), Organizacja Środowiskowa AZS Poznań (2013-2016), AZS UMCS Lublin (od 2017). Uczestniczka Igrzysk Olimpijskich w Rio de Janeiro (2016) w barwach tego ostatniego klubu. W 2017 zdobyła brązowy medal MŚ w Londynie. Zdobyła srebrny medal na mistrzostwach świata juniorów młodszych (2011), brązowy medal młodzieżowych mistrzostw Europy (2015), a także szóste miejsce na mistrzostwach Europy w Amsterdamie (2016), czwarte w Berlinie (2018). Zdobyła też dwa srebrne (2016, 2017) i trzy brązowe (2014, 2015, 2018) medale mistrzostw Polski. <http://www.olimpijski.pl/pl/rio2016/t/639,1257,lekkoatletyka;> <https://www.umcs.pl/pl/sport,13175,zawodnicy-na-medal,53697;> [https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,38; malwina-kopron-brazowa-medalistka-mistrzostw-swiata,53628;](https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,38;malwina-kopron-brazowa-medalistka-mistrzostw-swiata,53628;) <https://www.umcs.pl/plumcsaktualnosci,1,malwina-kopron-zdobyła-zloty-medal-w-tajpej,53962> Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Malwina_Kopron

Korcz Grzegorz, koszykarz, olimpijczyk z 1968 i 1972 r. Urodził się 9 maja 1946 r. w Środzie Wielkopolskiej. Koszykówkę zaczął uprawiać w 1963 r. w AZS Poznań, gdzie występował do 1968 r., a następnie był zawodnikiem „Śląska” Wrocław (1969- 1971) i „Legii” Warszawa (1971-1974). W latach 1967-1973 w reprezentacji Polski rozegrał 196 meczów. Występował w drużynie narodowej, która w mistrzostwach Europy w 1967 r. zajęła trzecie, w 1969 i 1971 r. czwarte, a w 1973 r. 12. miejsce. W 1968 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Meksyku, na których reprezentacja Polski zajęła szóste miejsce. Po raz drugi wystąpił w igrzyskach olimpijskich w 1972 r. w Monachium. Po zakończeniu. w 1974 r. gry w kraju wyjechał do Francji i kontynuował karierę zawodniczą oraz zajmował się pracą trenerską. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 253-4. K. Łaskiewicz, *Polska koszykówka męska 1928–2004*, Inowrocław 2004; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 124.

Kostka, Andrzej ur. 24.07.1938 r. w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Politechnika Poznańska. Zawodnik rugby Posnanii Poznań (1958-1965; 1966-1970, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963), AZS WSWF Poznań (1965). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezen-

tacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 56.

Kozłowiecka, Zofia - absolwentka Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu (1963 r.), instruktor tańca kategorii S, trener gimnastyki artystycznej, instruktor rehabilitacji ruchowej, sędzia związkowy gimnastyki artystycznej. Uprawiała lekką atletykę w Szkółce Sportowej KS „Warta” i gimnastykę artystyczną w AZS AWF w Poznaniu. Po studiach /w latach 1963-1966/ pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 45 w Poznaniu. W latach 1966-1985 była kolejno asystentem, starszym asystentem i adiunktem w Wyższej Szkole, a następnie akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Od roku akademickiego 1985/86 pracuje w Studium WFiS Akademii Rolniczej, gdzie prowadzi specjalistyczne zajęcia muzyczno-ruchowe. W latach 1969-1972 Z. Kozłowiecka odbyła studia w zakresie tańca ludowego w Centralnym Ośrodku Metodyki Upowszechniania Kultury w Warszawie. W 1974 roku uzyskała tytuł naukowy doktora wychowania fizycznego na podstawie pracy „Taniec na scenie polskiej w Poznaniu w latach 1815-1919”. W 1977 roku uczestniczyła w międzynarodowym kursie tańca w Laban Art of Movement Centre w Londynie, a w 1979 roku ukończyła specjalistyczny kurs graficznego zapisu ruchu metodą Labena w Centre for Dance Studies na wyspie Jersey w Wielkiej Brytanii. W Akademii Wychowania Fizycznego zorganizowała Zespół Tańca Ludowego i prowadziła go społecznie przez 4 lata. Przez 10 lat prowadziła również dziecięce zespoły taneczne Pałacu Kultury w Poznaniu. Była założycielką Dziecięcego Zespołu Tańca Ludowego „Mała Wielkopolska”. Była członkiem Wojewódzkiej Komisji Odbioru Programów artystycznych Zespołów Folklorystycznych. Z. Kozłowiecka prowadzi badania nad dziejami tańca w Poznaniu i Wielkopolsce, zajmowała się też problematyką dotyczącą roli tańca w życiu współczesnego człowieka. Uczestniczyła jako referent w wielu konferencjach poświęconych zagadnieniom czasu wolnego i rekreacji różnych środowisk, społecznych. W 1979 roku na międzynarodowym Kongresie Europejskiego Stowarzyszenia Czasu Wolnego „ELRA” w Poznaniu wygłosiła referat „Palace of Culture - the Main Cultural Centre in the Poznań Province”. W AWF pełniła przez szereg lat funkcje opiekuna grupy studenckiej I rocznika, a w latach 1977-1985 była Pełnomocnikiem Rektora do Spraw Studentów Zagranicznych. Posiada odznaczenia resortowe z dziedziny kultury i kultury fizycznej, odznaczenia lokalne i Polskiego Związku Gimnastycznego oraz Złoty Krzyż Zasługi. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 18-19.

Krajewska-Tylmanowa Seweryna. Magister wychowania fizycznego. Lekkoatletka AZS Poznań. Pięciokrotna rekordzistka Polski w skoku wzwyż (1928-1929). Ustanowiony przez nią w 1929 r. wynikiem 150,5 cm rekord Polski przetrwał do 1950 r. Trzykrotnie występowała w reprezentacji kraju w meczach międzypaństwowych (1929-1930). Zginęła w czasie II wojny światowej w bliżej nieznanych okolicznościach. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 59-60; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 343.

Krenz-Mikołajczak Jan, wioślarz, olimpijczyk z 1932 r. Urodził się 30 marca 1907 r. W Poznaniu. Z zawodu był inżynierem budownictwa. Sportem zainteresował się w okresie nauki szkolnej. Uprawiał lekkoatletykę, koszykówkę, łyżwiarstwo figurowe, tenis, żeglarstwo i Wioślarstwo. W tej ostatniej dyscyplinie odniósł największe sukcesy, reprezentując W latach 1924 1934 barwy klubu KW 04 Poznań. Był siedmiokrotnym mistrzem Polski. Trzykrotnie startował w mistrzostwach Europy: w 1929 r. Wraz z Henrykiem Bu-

dzińskim zdobył srebrny medal w dwójce bez sternika, a w 1930 r. W tej samej konkurencji medal złoty, w 1931 r. wraz z H. Budzińskim, Zdzisławem Kasprzakiem i Kazimierzem Nowakowskim zdobył srebrny medal w czwórce bez sternika. Zdobyty przez niego w 1930 r. tytuł mistrza Europy był pierwszym w historii polskiego wioślarstwa. Za osiągnięcie to wspólnie z H. Budzińskim otrzymał „Wielką Honorową Nagrodę Sportową” Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przy sposobienia Wojskowego. Na igrzyskach olimpijskich w 1932 r. w Los Angeles Wraz z H. Budzińskim zdobył brązowy medal w dwójce bez sternika. Po zakończeniu w 1934 r. kariery zawodniczej zajmował się pracą szkoleniową w poznańskich klubach KW 04 i AZS. Wiosną 1939 r. przeprowadził się do Grudziądza, gdzie mieszkał do marca 1943 r. W latach 1944-1946 przebywał w rosyjskim obozie pracy w rejonie Leningradu. Po powrocie do kraju początkowo osiadł w Drawsku Pomorskim, gdzie przyczynił się do rozwoju sportu żeglarskiego, a w 1950 r. w Poznaniu. Pracując w zawodzie inżyniera budownictwa i urbanisty, był do 1973 r. trenerem wioślarstwa. W 1999 r. z okazji 80-lecia PKOl odznaczony został Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, a przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego Juan Antonio Samaranch osobiście wyniósł go do godności Kawalera Olimpijskiego. Zmarł 13 grudnia 2002 r. w Poznaniu. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 256; http://valerianella.man.poznan.pl/data/cmentarze/olimpijczycy_public.php?filtruj=formularz; Lis J., *Polscy medaliści olimpijscy*, Białystok 1985, s. 183. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Krenz-Miko%C5%82ajczak

Krotoski, Jan (1895 -1969). Urodził się w Starym Gostyniu w woj. poznańskim. Gimnazjum ukończył w Nowym Targu w 1913 r. Studia lekarskie podjął w Krakowie w 1913 r., a ukończył w Poznaniu w 1924 r. z przerwą czteroletnią, spowodowaną służbą wojskową w czasie I wojny światowej. Następnie podjął działalność naukowo-dydaktyczną na Wydziale lekarskim UP. W 1931 r. habilitował się z chirurgii. W czasie II wojny światowej był ordynatorem szpitala Wojska Polskiego, a następnie pracował jako chirurg w obozach jenieckich i w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie. W tym czasie wykładał na Uniwersytecie Tajnym Ziem Zachodnich. W marcu 1945 r. wznowił działalność akademicką na Wydziale Lekarskim UP w Poznaniu i kontynuował ją w powstałej w 1950 r. Akademii Medycznej jako profesor. Od 15 kwietnia do 1 października 1950 r. był kuratorem Studium WF UP, a od października 1950 r. do maja 1951 r. - rektorem WSWF w Poznaniu. Gaj, J. (red.), *Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu*, Poznań 1996, s. 117.

Król Henryk, ur. 30.04.1938 w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Politechnika Poznańska. Zawodnik rugby Posnanii Poznań (1957-1964, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963, Puchar Ligi 1957), AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1974, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1974, brązowy 1973). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 6 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji środkowego ataku. Instruktor klubu (21.11.1964). Trener reprezentacji Polski juniorów (1970), II trener reprezentacji Polski seniorów (1972, 1974, 1976-1977). Trener Polonii Poznań. (1966-1979, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1971, 1974, 1975, 1976, 1978, srebrny 1977, brązowy 1973, zdobywca Pucharu Polski: 1971, 1975, 1978, 1979, 1980). Współzałożyciel i trener AZS WSWP Poznań (1965), trener Posnanii Poznań (1981-1985, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1983), SC. Linden (Niemcy, 1.986), RC Braunschweig (Niemcy, 1986-1987), Okręgowego Związku Rugby Hannover (1986). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (1969-1973). Prezes OZR Poznań (1.972, 1977-1979), Wiceprezes MZKS Polonia (1974-1979), Prezes (1979-1980),

dyrektor ds. sportowych Poznani (1985). Mistrz Sportu (1966). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 59.

Krüger Jarogniew, żeglarz, olimpijczyk z 1980 r. Urodził się 23 listopada 1946 r. w Poznaniu. Żeglarstwo zaczął uprawiać na początku lat sześćdziesiątych w AZS Poznań, w którego barwach występował do 1969 r., a następnie był zawodnikiem Jacht Klubu Wielkopolski Poznań. W pierwszym okresie swej kariery sportowej pływał w klasie Finn, a od 1977 r. w klasie Tornado. W 1980 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Moskwie (regaty rozegrano w Tallinie), na których w klasie Tornado zajął dziewiąte miejsce. Jego partnerem w załodze był klubowy kolega Bogdan Kramer. W trakcie wyczynowego uprawiania żeglarstwa w 1969 r. ukończył studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Karierę sportową zakończył po 1980 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 256.

Krzyżagórski Władysław, ur. 19 V 1911 r. w Poznaniu. Właściciel firmy „Palmo” w Poznaniu. Hokeista lodowy AZS Poznań. Złoty (1934 r.) i dwukrotny brązowy medalista mistrzostw Polski (1931, 1933). W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył, jako ochotnik. Aresztowany w końcu 1939 r. wywieziony został do obozu koncentracyjnego w Dachau, a stamtąd do Oświęcimia, gdzie od maja 1943 r. był więziony w osławionych bunkrach bloku nr XI. Rozstrzelany w Oświęcimiu 25 V 1943 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 60-1.

Krzyżagórski Alojzy, ur. 19 V 1911 r. w Poznaniu. Handlowiec, właściciel sklepu rowerowego medalista „Columbus” w Poznaniu. Hokeista lodowy AZS Poznań. Dwukrotny brązowy mistrz Polski (1931, 1933). Działacz sekcji hokeja na lodzie AZS Poznań. W kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu kaprała 57 pp. Armii „Poznań” brał udział w walkach pod Kutnem, gdzie dostał się do niewoli. Po ucieczce z niewoli powrócił do Poznania, skąd został wysiedlony w grudniu 1939 r. Następnie przebywał w Warszawie, gdzie był żołnierzem AK, zgrupowanie na Sadybie. W konspiracji współdziałał ze swym sekcyjnym kolegą Jerzym Pawłowskim. Po powstaniu warszawskim 1944 r. dostał się do obozu przejściowego w Pruszkowie, skąd został wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, a stamtąd w końcu 1944 r. do Mauthausen, gdzie zginął 16 I 1945 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 60.

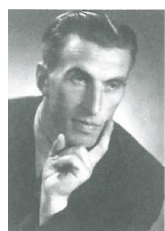

Kubaczyk Robert, lekkoatleta, olimpijczyk z 2008 i 2012 r. Urodził się 4 sierpnia 1986 r. w Wolsztynie. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 2002 r. w UMKS „Iskra” Wolsztyn. W latach 2007-2011 był zawodnikiem AZS Poznań, a od roku następnego „Śląska” Wrocław. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. Mistrz Polski w biegu na 100 m (2010) i sztafecie 4 x 100 m (2009) oraz sześciokrotny wicemistrz Polski w biegu na 100 m (2009, 2011, 2014) i sztafecie 4 x 100 m (2007, 2008, 2011). Największe sukcesy międzynarodowe odniósł w sztafecie 4 x 100 m, zajmując czwarte miejsce na mistrzostwach świata w Daegu w 2011 r. oraz zdobywając srebrny medal na uniwersjadzie (2009) i Światowych Igrzyskach Wojskowych (2011). W 2008 r. zakwalifikował się do reprezentacji olimpijskiej i na igrzyskach w Pekinie był zawodnikiem rezerwowym w sztafecie 4 x 100 m. Na swych kolejnych igrzyskach olimpijskich w 2012 r. w Londynie biegł w sztafecie 4 x 100 m, która pomimo ustanowienia rekordu Polski wynikiem 38,31 odpadła w przedbiegach. Uprawiając wyczynowo

lekkoatletykę, ukończył studia wyższe na Wydziale Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 257.

Kucharski, Tomasz Bogusław. Urodził się 16 lutego 1974 w Gorzowie Wielkopolskim. Sportowiec, wioślarz, dwukrotny mistrz olimpijski, pięciokrotny medalista mistrzostw świata. Poseł na Sejm RP VIII kadencji. Absolwent Technikum Mechanicznego w Skwierzynie. Ukończył Zamiejscowy Wydział Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wielkopolskim Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu. Razem z Robertem Syczem wywalczył złote medale na igrzyskach olimpijskich w Sydney (2000) i w Atenach (2004). Startowali w konkurencji dwójek podwójnych wagi lekkiej. Wspólnie zostali również dwukrotnie mistrzami świata (1997, 1998) oraz trzykrotnie wicemistrzami świata (2001, 2002, 2003). Był też medalistą mistrzostw Polski. Przez całą karierę sportową reprezentował barwy klubu sportowego AZS AWF Gorzów Wielkopolski. Po niezakwalifikowaniu się na igrzyska olimpijskie w Pekinie postanowił zakończyć karierę. W (2008) rozpoczął pracę w KS AZS-AWF i Zespole Szkół Sportowych w Gorzowie Wlkp. Zatrudniony później jako dyrektor Wydziału Sportu i Turystyki w urzędzie miejskim w Gorzowie Wielkopolskim. W wyborach parlamentarnych w 2015 kandydował do Sejmu z listy Platformy Obywatelskiej w okręgu lubuskim; zdobył mandat poselski. <https://www.stratpoints.eu/2017/08/09/tomasz-boguslaw-kuchar-ski/> Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tomasz_Kucharski

Kuryłowicz Stanisław, wioślarz, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 6 czerwca 1909 r. w okolicach miejscowości Wierdubje niedaleko Grodna. W latach 1933-1937 studiował na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego. Wioślarstwo uprawiał od końca lat dwudziestych. Początkowo reprezentował barwy warszawskich klubów AZS i WTW, następnie w latach 1934-1936 KW 04 Poznań, w latach 1937-1939 AZS Poznań. W mistrzostwach Polski zdobył sześć medali złotych, cztery srebrne i trzy brązowe. Czterokrotnie startował w mistrzostwach Europy, zdobywając w nich dwa brązowe medale w konkurencji dwójka ze sternikiem (1935, 1937). W 1937 r. w dwójce ze sternikiem zdobył tytuł akademickiego mistrza świata. Na igrzyskach olimpijskich w 1936 w Berlinie startował w konkurencji czwórka ze sternikiem. Był członkiem kadry narodowej przygotowującej się do igrzysk olimpijskich w 1940 r. Pile wrześniu 1939 r. walczył w stopniu kaprała 36. Pułku Piechoty. Następnie przebywał w Poznaniu, gdzie angażował się w konspiracyjne życie muzyczne. Zginął od przypadkowej kuli podczas walk o Poznań 2 lutego 1945 r. w okolicach ulicy Libelta. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 260; Ryszard Wryk, *Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej*, Poznań 2016, s. 243; R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 61-2; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 145.

Lange, Łucjan, urodził się 15 października 1900 roku w Prośnie, w powiecie chodzieskim, jako syn nauczyciela Bolesława i Marii z domu Kiełmińskiej. Do szkoły średniej uczęszczał w Wągrowcu, Pile i Poznaniu. Jesienią 1918 roku powołano go do niemieckiego wojska w Królewcu. /.../, Po zdaniu matury zgłosił się ochotniczo do Wojska Polskiego i brał udział w powstaniu wielkopolskim. Uczestniczył także w wojnie w 1920 roku jako łącznościowiec. Powróciwszy z frontu, w 1920 roku zapisał się na Uniwersytet Poznański, gdzie studiował kolejno prawo i ekonomię, filozofię oraz medycynę. Za namową prof. Eugeniusza Piaseckiego

/.../ zrezygnował z medycyny, mimo że do otrzymania dyplomu zostało mu zaliczenie zaledwie kilku egzaminów. Studiując równolegle wychowanie fizyczne w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego, ukończył kierunek wychowanie fizyczne. W 1924 roku objął posadę asystenta w Studium Wychowania Fizycznego u prof. Eugeniusza Piaseckiego, gdzie pozostał do 1931 roku, aby następnie objąć obowiązki lektora wychowania fizycznego. W 1932 roku uzyskał dyplom magistra wychowania fizycznego na podstawie pracy pt. *Z badań nad rozwojem fizycznym młodzieży*. Była to 11 obroniona praca magisterska w historii SWF. Łucjan Lange dał się poznać jako dobry pedagog i autor wielu artykułów o znaczeniu metodycznym. Ciesząc się ogromnym zaufaniem prof. Piaseckiego, pełnił obowiązki sekretarza redakcji czasopisma miesięcznika „Wychowanie Fizyczne” aż do 1939 roku./.../ W 1946 roku mgr Lange został adiunktem i kierownikiem ćwiczeń w Studium Wychowania Fizycznego w Poznaniu, a później kierownikiem Zakładu Sportów Różnych /.../ Rok akademicki 1948/ 49 był rokiem jubileuszowym w 30-letniej działalności Studium. Z tej okazji zorganizowano wiele uroczystości, których celem było przedstawienie dorobku Studium i jego obecnego stanu. Obchody zainaugurowano akademią, na której przemówienie wygłosił kurator prof. E. Czarnecki, a referat pt. *Historia Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego* długoletni uczeń prof. Piaseckiego - mgr Łucjan Lange. /.../ W 1952 roku Łucjan Lange przerwał pracę w WSWF z przyczyn od niego niezależnych. Był z przekonania antykomunistą i został usunięty z uczelni za podważanie autorytetu władz PZPR. W latach 1952-1953 pracował w Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Łucjan Lange sprawdzał się znakomicie w roli nauczyciela, sportowca, trenera, sędziego i kierownika wielu zespołów sportowych, jednak od 1953 roku poświęcił się głównie pracy w Klinice Ortopedycznej Akademii Medycznej jako mgr rehabilitacji, aż do przejścia na emeryturę. /.../ W 1956 roku został zrehabilitowany. Nie skorzystał wtedy z możliwości powrotu na uczelnię. Wrócił w 1957 roku jako adiunkt w Zakładzie Gimnastyki Leczniczej WSWF, gdzie pracował w wymiarze godzin zleconych. Do przejścia na emeryturę w 1968 roku pracował jako rehabilitant w Klinice Ortopedii Akademii Medycznej. /.../ Łucjan Lange położył wyjątkowo duże zasługi w rozwoju różnych dyscyplin sportowych poznańskiego AZS. Po złożeniu egzaminów wstępnych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego wstąpił do AZS, w którym pracował przez cały okres międzywojenny. Łucjan Lange był pierwszym kierownikiem nowo zorganizowanego zespołu żeńskiego lekkiej atletyki, wieloletnim członkiem Zarządu Głównego AZS i Zarządu klubu AZS. Jako trener różnych sekcji sportowych wykształcił wielu zawodników wysokiej klasy państwowej. Był sędzią w lekkiej atletyce, boksie, szermierce, pływaniu i łyżwiarstwie oraz czynnym zawodnikiem w wioślarstwie (mistrzostwo polskich AZS-ów na jedyńce), hokeju na lodzie (mistrzostwo Polski), hokeju na trawie, szermierce, lekkiej atletyce, pływaniu i boksie. Piastował wiele funkcji kierowniczych w związkach i klubach sportowych. /.../ W 1949 roku zdobył dyplom trenera I klasy w wioślarstwie. Przed wojną i po wojnie pracował społecznie w różnych organizacjach sportowych jako członek Zarządu, sędzia i instruktor. W 1979 roku otrzymał odznakę honorową „Za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego”. Jako sportowiec Łucjan Lange reprezentował nasz kraj w spotkaniach międzynarodowych w barwach AZS Poznań. /.../ Łucjan Lange do końca swych dni był znakomitą sportowcem, co potwierdza fakt, iż w wieku ponad 80 lat pływał łodzią wioślarską po poznańskiej Warcie. /.../ Był dumny z dzieci: Zofii (mgr wf), Jana (mgr inżynier, grał w siatkówkę w II-ligowym AZS) i Aleksandra. Był pasjonatem siatkówki, autorem pokazów gimnastycznych z udziałem nawet kilku tysięcy dzieci i młodzieży. /.../ Był nauczycielem wielu dyscyplin sportowych oraz inicjatorem powstawania nowych sekcji AZS, pracował także, jako wykładowca i trener. Był powszechnie lubianym i szanowanym nauczycielem. Jako uczeń prof. Eugeniusza Piaseckiego, czerpał cenną

LUDZIE AZS-u

wiedzę od wielkiego mistrza, który był kuratorem AZS Poznań. Oprócz uwielbienia do sportu chętnie promował zdrowy tryb życia. Był znakomitym przykładem sportowca, który nie miał nałogów - nie pił alkoholu oraz nie palił papierosów. Do końca swoich dni był aktywnym człowiekiem, rzadko narzekającym na stan zdrowia. Odszedł od nas 16 sierpnia 1997 roku w wieku 97 lat w domowym zaciszu. Został pochowany na cmentarzu Janikowskim w Poznaniu. Osiągnięcia sportowe mgr. Łucjana Lange i medale zdobyte przez niego w różnych dyscyplinach sportowych: Szermierka: 1927 r. - I miejsce - turniej szermierki AZS Poznań; 1927 r. - III miejsce - turniej szermierki Poznań-Warszawa; 1931 r. - II miejsce - szabla; 1932 r. - I miejsce - floret; 1932 r. - I miejsce - szpada; 1932 r. - III miejsce - szabla; Wioślarstwo: 1924 r. - I miejsce - czwórki; 1924 r. - III miejsce - KM; 1925 r. - mistrz polski w przystani AZS; 1925 r. - II miejsce - MP AZS SKIF; 1926 r. - II miejsce - czwórki; 1926 r. - I miejsce KM; Hokej na lodzie: 1929 r. - II miejsce; 1931 r. - IV miejsce - MP Katowice. Oprac. Dariusz Słapek. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/SM0/SM0_1-S-3705-2.jpg Zwycięscy wioślarze z AZS Łódź: Vogel, Dorman, Lange w towarzystwie inżyniera Weichmanna (l. z lewej).

Lanżanka Mira, lekkoatletka i florecistka AZS Poznań w latach trzydziestych. Rekordzistka i reprezentantka Polski w rzucie oszczepem, pięcioboju i trójboju. Mistrzyni Polski we florecie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 344.

Laskowski, Kazimierz (1899-1981). Urodził się 7 listopada 1899 r. w mieście Troick na Syberii Zachodniej jako syn zesłańca za udział w zamachu na cara Aleksandra II w 1881 r., inżyniera-górnika Wacława i Marii Joanny z Missonów. Do szkół najpierw uczęszczał w Troicku, a w latach 1911-1914 w Witebsko. Od 1914 r. przebywał w Warszawie, gdzie w latach 1915-1918 kontynuował naukę w Średnim Gimnazjum Ziemi Mazowieckiej. W roku 1916 zaczął uprawiać sport w Warszawskim Kole Sportowym na terenie Agrykoli. Był członkiem Sekcji Szermierki, Boksu i Lekkiej Atletyki. Nauczycielami jego byli Henryk Szot-Jeziorowski, Stanisław Budny i Stanisław Szczepkowski. Należał też do gniazda „Sokoła” na Pradze, którego kurs przodowników ukończył w 1917 r. W 1918 r. stoczył pierwszą pokazową walkę bokserską z lotnikiem Leonem Berskim. 9 listopada 1918 r. wstąpił do Szkoły Podchorążych Piechoty, którą ukończył w czerwcu 1919 r. 15 lipca 1919 r. został mianowany podporucznikiem, przydzielony do 14 pułku piechoty jako dowódca plutonu 7. kompanii i skierowany na front. Wkrótce potem przeszedł do 44. Pułku Strzelców Kresowych, w którego szeregach walczył w całej kampanii 1920 r. Za zasługi na polu walki został odznaczony Krzyżem Walecznych nr 7865. W latach 1921-1922 ukończył pierwszy roczny Kurs Centralnej Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu i jednocześnie Kurs WF Studium Wychowania Fizycznego na Uniwersytecie Poznańskim. W 1922 roku został mianowany porucznikiem. W latach 1922-1928 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego i był działaczem sportowym głównie w szermierce i boksie. Od sierpnia 1922 r. do września 1923 r. pracował jako instruktor wychowania fizycznego w Centralnej Wojskowej Szkole Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, od listopada 1923 r. do września 1926 r. w Szkole Podchorążych Piechoty w Warszawie jako kierownik wychowania fizycznego i w Państwowym Instytucie WF w Warszawie jako instruktor sportu. Lata 1926-1929 stanowią okres ponownej jego pracy w Centralnej Wojskowej Szkole Gimnastyki i Sportów w Poznaniu oraz w Studium Wychowania Fizycznego OP, gdzie pełnił funkcję instruktora i dowódcy kursów szermierczych. Poza tym działał społecznie w Polskim Związku Bokserskim jako sekretarz i w Akademickim Związku Sportowym. W latach 1924-1925 zapoznawał się z metodami nauczania szermierki i boksu w instytucie WF w Joinville-le-Pont pod Paryżem i w Turynie (Włochy), a w

latach 1928-1929 w Wojskowej Szkole Wychowania Fizycznego (Scuola Militare de Educazione Fisica) pod Rzymem i w tzw. Narodowej Akademii Szermierczej w Neapolu. Od 1929 r. pracował w Centralnym instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie; nauczał szermierki, boks, walki wręcz i ratownictwa wodnego. Był odpowiedzialny również za dwuletnie kursy szermiercze dla instruktorów i fechtistrzów. W latach 1936-1937 zapoznawał się z organizacją i pracą związków ratownictwa wodnego w Holandii i Niemczech. W 1938 roku przebywał sześć miesięcy w Węgierskim Wojskowym Instytucie Sportu i Szermierki w Budapeszcie, aby poznać kierunki węgierskiej szkoły szermierczej. Równocześnie uprawiał szermierkę zawodniczo, należąc do najlepszych szermierzy w Polsce. We wrześniu 1939 roku brał czynny udział w walkach z najeźdźcą hitlerowskim. W stopniu kapitana walczył w szeregach 95 pułku piechoty jako dowódca kompanii i z-ca dowódcy batalionu. Po kapitulacji dostał się do niewoli niemieckiej i przebywał w obozach jenieckich: także w Woldenberg do stycznia 1945 r. W obozach organizował wspólnie z innymi wychowanie fizyczne i sport dla jeńców. W pierwszych latach po wojnie przebywał na terenach okupowanych Niemiec w ramach Polskiej Misji Wojskowej. Mając dobre światowe obycie i znajomość licznych języków obcych (rosyjski, francuski, włoski, niemiecki i angielski), pracował jako jedyny polski oficer w Zjednoczonej Egzekutywie Repatriacyjnej przy Międzysojuszniczej Radzie Kontroli na Niemcy w stopniu majora. W maju 1948 r. wrócił do kraju. W okresie 1948-1949 pracował jako kierownik wychowania fizycznego kobiet w Komendzie Głównej PO „Służba Polsce”, od października 1949 r. w Akademii Wychowania Fizycznego jako adiunkt Działu Ciężkiej Atletyki i Samoobrony, a następnie od stycznia 1950 r. do października 1950 r. jako adiunkt Ośrodka Metodycznego Wydziału Wyszczolenia Wojskowego AWF. W tym czasie uzupełniał własne studia i zdał egzamin magisterski. 1 IX 1954 r. został mianowany zastępcą profesora i kierownikiem Katedry Szermierki, Boks i Strzelectwa Sportowego AWF. W tym okresie pełnił też cały szereg funkcji społecznych: był kierownikiem wyszkolenia szermierki ZG AZS, członkiem Rady Trenerów PZSz i GKKF, ekspertem od sprzętu szermierczego, przewodniczącym Komisji Zobowiązań Zakładowej Organizacji Związkowej przy AWF. Ważniejsze prace: Boks. Warszawa 1982; Szermierka na szable. Warszawa 1936; Podręcznik nauki ratowania tonących. Warszawa 1939; Szermierka na bagnety. Warszawa 1950; Sportowa szermierka na bagnety. Warszawa 1951. Był współpracownikiem prowadzącej dział wychowania fizycznego i sportu „Encyklopedii wojskowej” wydanej w latach 1931-1939 oraz autorem wielu artykułów w fachowych czasopismach. K. Laskowski był jednym z pionierów boks w Polsce (jako bokser stoczył 27 walk, z których 24 wygrał a 3 zremisował). Wiosną 1922 r. na międzynarodowych zawodach bokserkich zorganizowanych przez YMCA w Warszawie zadał pierwszy nokaut oglądany w Polsce na publicznych zawodach, pokonując gdańszczanina Eingbauera. 2 grudnia 1923 r. wziął udział w historycznym zebraniu w Warszawie, które zwołane z inicjatywy Wiktora Jonoszy-Dąbrowskiego powołało do życia Polski Związek Bokserki. Wszedł do pierwszego zarządu PZB. W szermierce zdobył trzy razy tytuł mistrza Polski, dwa w szpadzie i jeden w szabli. W roku 1928 jako członek szablowej drużyny uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie, gdzie drużyna polska zajęła trzecie miejsce. Był wielokrotnym mistrzem Wojska Polskiego w szermierce. W 1930 r. zdobył wicemistrzostwo w Wojskowych Mistrzostwach Europy w Ostendzie. K. Laskowski wychował wielu wybitnych zawodników i nauczycieli szermierki we wszystkich broniach, a jego wychowankowie i podopieczni uzyskiwali wybitne wyniki na arenie międzynarodowej. Za zasługi został odznaczony: Krzyżem Zasługi na Polu Chwały, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką AZS oraz odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. K. Laskowski był dwukrotnie żonaty: z Amelią z Pawlickich oraz od 1952 r. z Marią z Rychterów, z którą miał dwóch synów: Kazimierza Wacława (1952)

i Wacława Ottona (1955). Zmarł nagle 20 X 1961 r. w czasie pełnienia obowiązków służbowych. Marianna Wiklak-Lipot i Kazimierz W. Laskowski Jr, Kazimierz Laskowski (1899-1981), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 56-58; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 626-7; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 344. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Laskowski_\(sportowiec\)#/media/Plik:Young_Kazimierz_Laskowski.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Laskowski_(sportowiec)#/media/Plik:Young_Kazimierz_Laskowski.jpg)

Lerczak, Janiszewska, Sobottowa Barbara (4.12.1936, Poznań - 21.11.2000, Kraków) lekkoatletka, trzykrotna olimpijka (Melbourne 1956, Rzym 1960, Tokio 1964). Wykształcenie podstawowe i średnie otrzymała w Liceum Ogólnokształcącym w Poznaniu, gdzie też w 1954 r. uzyskała świadectwo dojrzałości. Pod wpływem ojca, już jako uczennica, uprawiała różne dyscypliny sportu. Była m. in. mistrzynią szkół średnich Poznania. Od 1951 r. pod kierunkiem Jana Michalskiego rozpoczęła systematyczne treningi w sekcji lekkoatletycznej AZS Poznań. Już w 1952 r. w biegu na 100 m uzyskała rezultat 12,6 sek. Wynik ten otworzył jej drogę do kadry narodowej w sprintach. W 1954 r. przeniosła się do AZS w Gdańsku, gdzie rozpoczęła studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie. Poza sportem i studiami uczestniczyła w działalności Studenckiego Teatru Bim Bom. Po roku przerwała studia i za namową trenera kadry narodowej sprinterek Emila Dudzińskiego przeniosła się do Krakowa. Tu trenowała w AZS-ie i rozpoczęła studia w zakresie romanistyki na UJ. Jednakże i te studia przerwała po zaliczeniu I roku. W 1956 r. zawarła związek małżeński ze Zbigniewem Janiszewskim, lekkoatletą – tyczkarzem. W 1960 r. wznowiła studia na UJ z zakresu historii sztuki, uzyskując absolutorium. W międzyczasie rozwiodła się i zawarła związek małżeński (1962) z Piotrem Sobotą, skoczkiem wzwyż, z którym zresztą także wkrótce się rozwiodła. Talent sprinterski i usilny trening sprawiły, że w latach 1952-1964 była czołową sprinterką słynnego „Polskiego Wunderteamu”. Była wielokrotną reprezentantką Polski; 14-krotnie zdobywała tytuły Mistrzyni Polski, w biegach na 100 i 200 m (koronna konkurencja) Jako jedyna zawodniczka w latach 1954-1962 brała udział we wszystkich rekordowych biegach reprezentacyjnej sztafety 4 x 100 m. Ponadto była rekordzistką Europy w sztafecie 4 x 100 m (Belgrad 1962) oraz 12-krotną rekordzistką Polski w biegach na 100 i 200 m. Polskę reprezentowała na mistrzostwach Europy, zdobywając 4 medale: w 1954 (Berno) - IV miejsce na 200 m; w 1958 (Sztokholm) tytuł Mistrzyni Europy na 200 m i brązowy medal w sztafecie 4 x 100 m; w 1962 (Belgrad) brązowy medal na 200 m oraz złoty medal w sztafecie 4 x 100 m. Była również wicemistrzynią Akademickich Mistrzostw Świata (Uniwersjady) w biegu na 200 m (Turyn 1959) oraz mistrzynią na 200 m (Sofia 1961) i wicemistrzynią w sztafecie 4 x 100 m (Sofia 1961). Uczestniczyła w trzech kolejnych Igrzyskach Olimpijskich: w 1956 r. (Melbourne) doszła do półfinału w biegu na 200 m; w 1960 r. (Rzym) zdobyła V miejsce na 200 m oraz brązowy medal sztafecie 4 x 100 m; w 1964 r. (Tokio) zajęła VI miejsce w biegu na 200 m. Wynik ten osiągnęła mimo odniesionej poważnej kontuzji na początku 1974 r. (zerwanie ścięgna Achillesa). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; J. Pliszkievicz, Sylwetki polskich medalistów, Rocznik PZLA 1965, Warszawa 1966, s. 63, 66; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 139; Z. Porada, Olimpijczycy z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010, s. 44-45; E. Kruczałak, Basia – gryfowi zawsze wierna, „Zeszyty Historyczne Akademickiego Związku Sportowego” 1998, nr 2, 16, s. 26-29; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 45-46; <http://mrs.poznan.pl/barbara-lerczak-miss-biegaczek/>; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 42; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 150; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341. Drążdżewski, S., W. Szkiela, Olimpijczycy

XXX-lecia, Warszawa 1975, s. 185-186. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 430.

Leszner, Zofia – AZS Poznań, ur. 27.08.1924 r. w Brześciu, absolwentka WSWF /1946 -1949 r./ Mistrzyni Polski w 1951r. w 5-boju, 4-krotna reprezentantka Polski. Najlepszy wynik: 2551 pkt. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 27.

Linette Magda, tenisistka, olimpijka z 2016 r. Urodziła się 12 lutego 1992 r. w Poznaniu. Pierwsze tenisowe kroki stawiała na kortach „Posnani”. W latach 2006-2016 reprezentowała barwy „Grunwaldu” Poznań. Od listopada 2016 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Jej pierwszym znaczącym sukcesem było zdobycie w 2006 r. tytułu wicemistrzyni Europy do lat 14. W 2010 r. wygrała swój pierwszy turniej ITP.

W tym też roku odniosła w profesjonalnych zawodach 21 zwycięstw z rzędu, co było najdłuższą serią zwycięstw w historii polskiego tenisa zawodowego. Od 2013 r. regularnie Występuje w turniejach WTA, a od 2015 r. w turniejach wielkoszlemowych. Jako dziewiąta polska tenisistka awansowała do setki najlepszych zawodniczek świata w rankingu WTA. W tym światowym rankingu w 2016 r. sklasyfikowana została na 96. miejscu, a w 2017 r. na 72. miejscu. Kwalifikację olimpijską do startu w igrzyskach w Rio de Janeiro otrzymała 29 lipca 2016 r. na podstawie tzw. realokacji. W pierwszej rundzie turnieju olimpijskiego przegrała z Rosjanką Anastasią Pawluczenkową 0:6, 3:6 i odpadła z dalszych gier. Jest studentką w trybie online na kierunku biznes i administracja Indiana University East w USA. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 261.

Lipoński Wojciech (16 XII 1942 Sosnowiec) lekkoatleta - sprinter, zaw. MKS, Warty i AZS Poznań, repr. Polski (1963-66), 2-krotny RP (4 x 400 m w 1964); dr hab., abs. Uniw. A. Mickiewicza w Poznaniu, 1962-68 prac. nauk. tej uczelni; od 1961 czł. Stow. Dziennikarzy Polskich; 1978 kier. zakładu nauk. Stosunków Kulturalnych Polsko-anglosaskich przy Instyt. Filologii Angielskiej. UAM; od 1981 czł. Komisji ds. Współpracy z Międzynarod. Akademią Olimpijską przy PKOl; uczestnik sesji założycielskiej Brytyjskiej Akademii Olimpijskiej w Cardiff. Autor wielu prac, m.in. Zapomniani piewcy sportu (1970), Sport-literatura-sztuka (1974) oraz artykułów i felietonów głównie na temat związków sportu z literaturą polską, m.in.: w „Lekkoatletyce”, „Nurcie”, „Kierunkach”, „Przeglądzie Sportowym”, „Kulturze”, „Tempie”; od 1984 red. nacz. serii wydawniczej „Polish Anglosaxon Studies”. RŻ. na 400 m - 46,9. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 89; [APS 28-29 (5-6) 1964, s. 33.]; R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 262.

Litwin Roman. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Nauczyciel wychowania fizycznego w Gimnazjum Przemysłowo-Handlowym w Gdyni. Członek AZS Poznań. Popularyzator żeglarstwa wśród młodzieży szkolnej i nauczycielstwa. Działacz ZHP. Po kampanii wrześniowej 1939 r. znalazł się na Zachodzie, gdzie przeszedł przeszkolenie w zakresie wywiadu. Nocą z 15 na 16 III 1943 r. przerzucony został w ramach operacji lotniczej „Attic” do kraju jako kurier do Delegatury Rządu RP na Kraj. W konspiracji współdziałał ze swym klubowym kolegą Wiesławem Jaroszewskim. Aresztowany około 11 IX 1943 r. i osadzony w siedzibie gestapo w alei Szucha, gdzie najprawdopodobniej został jeszcze w tym miesiącu stracony. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 63-4.

Lubicz – Nycz, Leszek, ur. 20 sierpnia 1899 r. w Brzesku.. Od lutego 1916 r. był żołnierzem Legionów Polskich. W listopadzie 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego, z którym od tego momentu związał się na stałe. W 1922 r. awansowany na podporucznika, w 1923 r. porucznika, w 1930 r. kapitana, a w 1937 r. majora. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Za czyny bojowe odznaczony został Orderem Virtuti Militari V klasy i Krzyżem Walecznych. Odbił szereg specjalistycznych kursów w Centralnej Szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, w której był także instruktorem. Od 1929 r. pracował w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie, gdzie prowadził wykłady i zajęcia praktyczne z narciarstwa i szermierki. Od 1925 r. uprawiał wyczynowo szermierkę. Początkowo reprezentował barwy AZS Warszawa, w latach 1929-1933 „Legii” Warszawa, a następnie AZS Poznań. Był dwukrotnym mistrzem Polski w szabli (1931, 1934). Czterokrotnie startował w mistrzostwach Europy (1929, 1930, 1931, 1934), zdobywając w drużynowym turnieju szabli dwa brązowe medale (1930, 1934). W 1932 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Los Angeles, na których w turnieju indywidualnym szabli doszedł do półfinału. Natomiast w drużynowym turnieju szabli wraz z Władysławem Dobrowolskim, Tadeuszem Friedrichem, Adamem Papee, Władysławem Segdą i Marianem Suskim zdobył brązowy medal. Zajmował się także działalnością szkoleniową i organizacyjną w ruchu sportowym. We wrześniu 1939 r. dowodził 11 dywizjonem 14. Pułki Artylerii Lekkiej, wchodzącego w skład 14. Dywizji Piechoty Armii „Poznań”, Brał udział w walkach nad Bzurą. Poległ 22 września 1939 r. pod Łomiankami podczas przebijania się do Warszawy. Za czyny bojowe w wojnie 1939 r. odznaczony został Orderem Virtuti Militari IV klasy. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 245-6; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 64. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-W-360.jpg

Ludka Janusz dr (1933 - 2011) - stopień magistra uzyskał w AWF Poznań w 1959 r. i został zatrudniony w Zakładzie jako asystent, potem starszy asystent od 1962 r. W 1967 r. obronił doktorat z nauk wychowania fizycznego przedstawiając rozprawę „Charakterystyka morfologiczna niektórych zespołów sportowych w Wielkopolsce na wczesnych etapach szkolenia”. Rok później awansował na stanowisko adiunkta. W latach 60. XX w. znakomity sprinter, a potem wieloletni trener sekcji lekkiej atletyki AZS Poznań, wychowawca licznego grona wybitnych lekkoatletów, reprezentantów Polski i olimpijczyków. <http://www.la.awf.poznan.pl/>; G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 28.

Ludwiczak, Witalis (ur. 20 kwietnia 1910 w Poznaniu, zm. 17 czerwca 1988 tamże) – polski prawnik, hokeista, olimpijczyk, wioślarz, nauczyciel akademicki i działacz społeczny. Porucznik WP i uczestnik kampanii wrześniowej. Profesor nauk prawnych związany z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rodzice - Ignacy (syn Jana i Salomei Pawela) oraz Konstancja Kurczewska pochodzili z okolic Wrześni, ale przenieśli się do Poznania. Ojciec był krojem krawieckim, matka zajmowała się domem. Miał czworo rodzeństwa: Rufinę Stellę (1906–2001), Zdobysławą, Kazimierę i Bogdaną. W 1948 ożenił się z Wiesławą Węgrzynowicz (1919-2002, dr chemii), z którego związku narodziły się córki: Anna (ur. 1949, radca prawny) i Ewa (ur. 1951, dr fizyki). Jego stryjem był działacz społeczny - stryj ks. Antoni Ludwiczak. Uczęszczał do Gimnazjum im. św. Marii Magdaleny w Poznaniu (od 1920). W szkole wyróżniał się szczególnie w nauce języków obcych (łacina, greka, francuski). Świadectwo dojrzałości otrzymał w 1929. Od 1930 studiował prawo na

Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Na czwartym roku odbył służbę wojskową (57 Pułk Piechoty w Biedrusku). W 1935 ukończył studia jako magister praw. W latach 1935-1936 odbył aplikację adwokacką i bez sukcesu starał się o posadę w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu. Stąd od jesieni 1936 rozpoczął pracę w urzędzie miejskim w Katowicach, gdzie szybko awansował. Publikował w „Przeglądzie Sportowym” i „Sporcie Polskim”. Jednocześnie dojeżdżał do Poznania na seminarium z prawa cywilnego u prof. Alfreda Ohanowicza. Jeszcze w 1939 ukończył doktorat (Zlecenie kredytowe - art. 629 k.z.), ale wybuch wojny uniemożliwił sfinalizowanie przewodu doktorskiego. Po wyzwoleniu z obozu (30 stycznia 1945) udał się do Krakowa, gdzie na UJ został zarejestrowany jako asystent przy Seminarium Cywilistycznym Uniwersytetu Poznańskiego. W maju uzyskał asystenturę na Wydziale Prawno-Ekonomicznym UP. Wiosną 1946 otrzymał tytuł doktora. W 1950 został adiunktem i wtedy zaczął prowadzić wykład (Zarys prawa prywatnego państw anglosaskich). Ze względu na nieuwzględnianie w swej twórczości marksizmu miał problemy z publikacją prac naukowych. Obok obowiązków uczelnianych pełnił również funkcję sędziego, z której zrezygnował na początku lat 50. Przez wiele lat bezskutecznie starał się o przyjęcie do zawodu adwokata, co udało się ostatecznie w 1958 (do 1964). W latach 1921-1924 był bramkarzem w drużynie juniorów „Warty”. Zawodnik klubów: AZS Poznań (od 1925, lekkoatleta i hokeista), Pogoni Katowice i Lechii Poznań. Mistrz Polski z 1934 (trzecie miejsce w 1933). W reprezentacji rozegrał 47 spotkań strzelając 3 bramki. Olimpijczyk, brał udział w olimpiadzie w Lake Placid (1932) i w Garmisch-Partenkirchen (1936) oraz pięciu turniejach o mistrzostwo świata. Oprócz hokeja uprawiał także wioślarstwo, zdobywając w 1933 tytuł mistrza Polski w czwórkach bez sternika. Walczył w Armii „Kraków” w okolicach Stalowej Woli i Tomaszowa Lubelskiego, gdzie dostał się do niewoli. Najpierw przebywał w Oflagu XI A Osterode, a następnie był jeńcem Oflagu II C w Woldenbergu, gdzie przebywał do 1945. Członek AZS Poznań i jego wieloletni prezes. Odznaczony medalem Kalos Kagathos. Profesor zwyczajny prawa cywilnego (od 1969) na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Autor ponad 60 prac naukowych. Zmarł 17 czerwca 1988 w Poznaniu i został pochowany na cmentarzu parafialnym na Górczynie w Poznaniu. https://pl.wikipedia.org/wiki/Witalis_Ludwiczak; Pawlak, A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 155; Kazimierz Rudzki, Sport w niewoli, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 318; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 345; R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 262-3

Łój Ewaryst, koszykarz, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 30 sierpnia 1912 r. w Strzelnie. Koszykówkę zaczął uprawiać na początku lat trzydziestych w AZS Poznań. W 1933 r. związał się z KPW Poznań, którego kontynuatorem po 1945 r. był KKS, a od 1952? r. KKS „Lech” Poznań. Był pięciokrotnym mistrzem Polski w koszykówce (1931, 1932, 1935, 1939, 1946) oraz brązowym medalistą mistrzostw Europy (1939). W 1936 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Berlinie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. W latach 1935-1939 w drużynie narodowej rozegrał 23 mecze. Zaliczany jest do grona zawodników, którzy w latach trzydziestych kładli podwaliny pod rozwój koszykówki w Polsce. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajmował się działalnością szkoleniową. W latach 1951-1955 był trenerem pierwszoligowej drużyny „Stal” Poznań. Zmarł 4 lipca 1973 r. w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 265

Luczak Wiesław (1952-2008), dziennikarz sportowy. W latach szkolnych i uniwersyteckich uprawiał szermierkę w AZS Poznań. Specjalizował się w szabli. Od 1977 do 2003 r. kierownik działu

sportowego „Głosu Wielkopolskiego”. W latach 1983-1987 wiceprezes Wielkopolskiego Klubu Dziennikarzy Sportowych. Przez cały okres studiów i pracy zawodowej związany był z AZS Poznań, zwłaszcza z sekcją koszykówki kobiet i szermierczą. Swoimi tekstami wspierał działalność AZS Poznań zarówno na polu sportu wyczynowego, jak i masowego. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 628; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

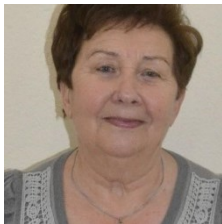
Ługowski, Seweryn, uczeń i współpracownik E. Piaseckiego. Od listopada 1950 r. zostaje on zatrudniony jako pierwszy pracownik powołanego w lipcu tego roku w Akademii Lekarskiej Studium Wychowania Fizycznego w Poznaniu jako jednostki międzywydziałowej. Od 1.X.1951 r. do 1. X. 1954 r. jako adiunkt pełni funkcje kierownika Studium Wychowania Fizycznego Akademii Medycznej. Poza obowiązkowymi ćwiczeniami wf. działalność Studium WF AM głównie polega na prowadzeniu treningów tych dyscyplin sportu, które wchodziły w skład norm SPO (min. gimnastyka, pływanie, marsze patrolowe). Ługowski przy współudziale etatowych nauczycieli wychowania fizycznego przygotowuje wiele reprezentacji AM, które startują w rozgrywkach piłki siatkowej i koszykowej oraz lekkiej atletyce. Również swoją pomocą Studium wspierało uczelniany klub AZS. R. Cichy, P. Kowalski, Rys historyczny Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Medycznej (1919-2002), w: Wychowanie fizyczne studentów i sport akademicki w badaniach naukowych: konferencja naukowa z okazji 50-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, [Poznań, 24-25 maja 2002], Poznań 2002, s. 47.

Łyczbińska Hanna, florecistka, olimpijka z 2016 r. Urodziła się 20 kwietnia 1990 r. w Toruniu. Szermierkę zaczęła uprawiać W 1999 r. W klubie Nowy Sokół 92 Toruń. W latach 2004-2010 była zawodniczką „Budowlanych” Toruń, a następnie od 2014 r. klubu AZS AWS Gdańsk. Od 2014 r. występuje w barwach Klubu Uczelnianego AZS Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Specjalizuje się we florecie. W broni tej jest trzykrotna mistrzynią Polski w turnieju indywidualnym (2016) i drużynowym (2013, 2016). Na arenie międzynarodowej największe sukcesy odnotowała w kategoriach młodzieżowych. jest drużynowa mistrzynią świata We florecie W kategorii do lat dwudziestu (2008) oraz zdobywczynią brązowych medali W turnieju indywidualnym i drużynowym (2010). W 2012 r. została indywidualna mistrzynią Europy w kategorii do lat 23, a W 2013 r. wicemistrzynią Europy. Na uniwersjadzie w 2011 r. w Shenzhen zdobyła srebrny medal w drużynowym turnieju floretu, a W 2017 r. na uniwersjadzie w Tajpej medal brązowy. W 2016 r. jako jedyna polska florecistka zdobyła kwalifikację olimpijską i uczestniczyła W igrzyskach W Rio de Janeiro, na których w turnieju indywidualnym floretu W pierwszym pojedynku pokonała wicemistrzynię świata Niemkę Carolin Gołubiecki 14:9, a w kolejnym pojedynku o ćwierćfinał przegrała z późniejszą wicemistrzynią olimpijską Włoszką Elisą di Prancisce 6:15 i ostatecznie sklasyfikowana została na 15. miejscu. Po ukończeniu studiów licencjackich W Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. w Gdańsku kontynuuje naukę na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 266.

Magiera Zbigniew, ur. w 1911 r. w Samborze. W 1932 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Lekkoatleta i tenisista AZS Poznań. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik rezerwy 55 pp. Armii „Poznań”. Poległ w obronie Warszawy w końcu września 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 66.

BIOGRAMY

Majewska, Maria – trener lekkiej atletyki, ur. 14. 02.1938 r. w Poznaniu, absolwent WSWF /1966 – 1971 r./, od 1972 r. do chwili obecnej trener sekcji lekkoatletycznej AZS Poznań, w latach 1975 – 1976 trener Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Jej wychowankami są: Ewa Witkowska - brązowy medal na Akademickich Mistrzostwach Świata w Sofii w biegu sztafetowym 4 x 100 m /1977 r./ i mistrzyni Polski w biegu na dystansie 200 m /1977 r./, Ewa

Langwińska - reprezentantka Polski junierek w skoku w dal, Hanna Marcinkowska – aktualna rekordzistka okręgu poznańskiego w skoku w dal. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 29; Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/studia/maria-majewska>,

Majewski Sylwester w AZS Poznań od 1949 r. Lekkoatleta, trener. Inicjator budowy naszej hali lekkoatletycznej przy ul. Pułaskiego. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznanazs.pl/wp-content/uploads/2017/01/pgs2017-99-500x333.jpg>

Masztak Kamil, lekkoatleta, olimpijczyk z 2008 i 2012 r. Urodził się 16 lipca 1984 r. w Białymstoku. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 2000 r. w klubie „Juyenia” Białystok. W latach 2005-2008 był zawodnikiem klubu AZS Poznań, a od roku następnego „Grunwaldu” Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. Srebrny medalista Polski w biegu na 200 m (2010) oraz dwukrotny brązowy medalista w biegu na 100 m (2011., 2015). W halowych mistrzostwach Polski zdobył dwa srebrne (2008, 2009)

i trzy brązowe medale (2007, 2011, 2015) w biegu na 200 m oraz dwa brązowe medale w biegu na 60 m (2014, 2015). Największe osiągnięcia międzynarodowe odniósł w biegu sztafetowym 4 x 100 m, zdobywając srebrne medale w Pucharze Europy (2008), uniwersjadzie (2009), mistrzostwach świata wojskowych (2009), światowych igrzyskach wojskowych (2011). W 2015 r. na światowych igrzyskach wojskowych zdobył złoty medal w sztafecie 4 x 100 m. W 2008 r. zakwalifikował się do reprezentacji olimpijskiej i na igrzyskach w Pekinie był zawodnikiem rezerwowym w sztafecie 4 x 100 m. Na swych kolejnych igrzyskach olimpijskich w 2012 r. w Londynie biegł w sztafecie 4 x 100 m, która pomimo ustanowienia rekordu Polski wynikiem 38,31 odpadła w przedbiegach. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu ukończył studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodowo związany jest z wojskiem. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 270.

Mertka, Józef (1903–1987), działacz sportowy. Urodził się 12 lutego 1903 r. w Odolanowie Wielkopolskim w rodzinie Piotra i Stanisławy z domu Szubert. W 1908 r. rodzice przenieśli się do Ostrowa Wielkopolskiego, gdzie uczęszczał do niemieckiej szkoły ludowej. Wówczas to wraz ze starszym bratem Stefanem zainteresował się nieznaną mu dotąd piłką nożną, rozgrywaną na majdanie miejskim. W 1914 r. rozpoczął naukę w miejscowym, słynnym na całą Wielkopolskę z patriotycznych tradycji,

Gimnazjum Męskim. Wtedy również ujawnił swoje społecznikowskie i organizatorskie pasje, którym pozostał wierny do końca życia. Wziął udział w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919 i wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. Wraz z kolegami reaktywował rozwiązany w 1915 r. Klub Sportowy „Venetia” na zwołanym spontanicznie zebraniu (21 IV 1921 r.) entuzjastów sportu oraz nadzwyczajnym zebraniu dla dokonania wyboru zarządu i uchwalenia statutu. Został wybrany skarbnikiem

ŁUDZIE AZS-u

klubu obok Albina Jacka Piechockiego - prezesa i Władysława Mierzwiaka - sekretarza „Venetii”. Działał jednocześnie w Drużynie Harcerskiej im. Gen. Dąbrowskiego, Kółku Literackim (następnie TTZ) oraz czynnie uprawiał sport, występując w drugiej drużynie piłkarskiej „Venetii”. Zdał maturę w 1922 r. i rozpoczął studia prawno-ekonomiczne w Poznaniu, wiążąc się jednocześnie z AZS-em. Tu na Walnym Zgromadzeniu AZS-u wybrany został na stanowisko sekretarza generalnego, grał również w drużynie piłkarskiej. Zmuszony do podjęcia pracy zarobkowej, zawiesił studia oraz treningi i ostatecznie w 1923 r. wrócił do Ostrowa. Włączył się od razu do działalności w KS „Venetia”, który po odejściu J. Mertki na studia, stracił charakter klubu wyczynowego, stając się typowym klubem szkolnym. W 1924 r. J. Mertka uzyskał 4 miejsce w biegach ulicznych ostrowskiego „Sokoła”. Grał w I drużynie piłkarskiej, ale przede wszystkim nawiązywał szerokie kontakty z prasą poznańską, warszawską i krakowską w celu spopularyzowania działalności „Venetii”, obudzenia zainteresowania jej działalnością, a przez to pozyskania dla niej pomocy finansowej. Zorganizował serię meczów „Venetii” z „Wartą” Poznań. Sprawnie przeprowadził zaopatrzenie drużyny piłkarskiej w nowe stroje, obuwie i sprzęt, uruchomił na ten cel akcję zbiórki środków z publicznych składek, kwest i świadczeń kupiectwa, rzemiosła i przemysłu. Swoją propagandą sportową spowodował olbrzymie zainteresowanie białym sportem. Organizowane turnieje o mistrzostwo miasta Ostrowa w tenisie stały się z czasem nieoficjalnymi mistrzostwami południowej Wielkopolski. Do sukcesów tego czasu zaliczyła „Venetia” w 1927 r. zwycięstwo piłkarzy nad „Ostrowią” (6:0), pokonanie drużyny Poznańskiego Towarzystwa Hokejowego (3:2). W jubileuszowym roku 20-lecia „Venetii” (1928 r.) klub ten zajął 4 miejsce w hokeju na trawie w skali kraju, zwyciężył (4:1) AZS Poznań w tenisie oraz odnotował szereg zwycięstw w meczach piłkarskich. W latach dwudziestych działały w „Venetii” sekcje: gier sportowych, lekkiej i ciężkiej atletyki, boks, szermierki, kolarstwa i krajoznawstwa, pływaków, łyżwiarstwa, hokeja na lodzie, ping-ponga, kajakarsko-żeglarska. W 1927 r. J. Mertka rozpoczął studia w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu. Nie utracił jednak kontaktu z ostrowską „Venetią”, działając jako sekretarz sekcji wioślarskiej (1927/28). W 1927 r. założył i objął funkcję prezesa Koła Sportowego Studentów WSH. Organizował coroczne międzuczelniane zawody lekkoatletyczne (Uniwersytet Poznański - Wyższa Szkoła Handlowa). W latach 1929-1931 był członkiem Komisji Rewizyjnej AZS Poznań. Działał też w Akademickim Kole Ostrowian w Poznaniu, Polskim Związku Hokeja na Trawie, Bratniej Pomocy Studentów WSH (jako prezes), Stowarzyszeniu Absolwentów WSH (jako prezes) oraz Klubie Motocyklistów w Gdyni (1934-37). Utrzymywał kontakt z GKS „Venetia” w Ostrowie, któremu prezesował od 1934 r. najmłodszy brat Józefa, Tadeusz Mertka, sam zaś przejął obowiązki przewodniczącego Komitetu Jubileuszowego obchodów 25-lecia Klubu (1933 r.). Po studiach pracował w przemyśle spożywczym w Poznaniu (1935-36), w „Żegludze Polskiej” i „Polsko-Brytyjskim Towarzystwie Okrętowym” w Gdyni. Zmobilizowany 24 VIII 1939 r. w stopniu podporucznika jako oficer żywnościowy I batal. I Morskiego Pułku Strzelców w Wejherowie, brał udział w obronie Wybrzeża. Do niewoli dostał się 19 IX 1939 r. i przebywał w obozach jenieckich II A. Prenzlau, II E Neubrandenburg i II D Gross-Born. W 1944 r. zainicjował akcję pomocy paczkowej dla wdów i sierot po poległych żołnierzach polskich, prowadzoną przez Komitet Pomocy w Malmö (Szwecja). Z niewoli w oflagu X B Sandbostel uwolniony został 26 IV 1945 r. W latach 1946-68 pracował jako ekonomista w Krakowie i Słupsku. Był jednym z pierwszych organizatorów życia gospodarczego i społecznego na ziemiach północnych. Osiedlł w Słupsku, współorganizując ubezpieczalnię społeczną (nast. ZUS). Napisał też monografię Ustki (*Zarys dziejów Ustki - portu Słupska*, Biblioteka Słupska, t. 1: 1958) oraz współredagował monografię ostrowskiego gimnazjum (1970 r.). Jeszcze przed wojną był stałym korespondentem „Przeglądu Sportowego”. Własne wspomnienia sportowe *Od Bary-*

LUDZIE AZS-u

czy po Poznań opublikował w pracy zbiorowej *Akademicki Związek Sportowy 1908–1983. Wspomnienia i pamiątki*, Poznań 1985. Wspomnienia dotyczące okresu II wojny światowej pozostawił w maszynopisie. Jego artykuły znajdują się w licznych czasopismach oraz w *Polskim Słowniku Biograficznym* i *Wielkopolskim Słowniku Biograficznym*. Był aktywnym działaczem społecznym, inicjatorem wielu cennych przedsięwzięć, których lista jest bardzo długa, m.in. fundacji tablic pamiątkowych (Ostrów Wlkp., Skalmierzyce, Boczków, Poznań). Zainspirował powstanie cyklu „Wierszy ostrowskich” W. Bąka, powieści o Chopinie G. Bojanowskiego, ocalił obozową poezję Leona Kruczkowskiego. W 1983 r., po zgonie gen. Kazimierza Głabisza, otrzymał honorową prezesurę GKS „Venetia” w Ostrowie Wlkp., uhonorowany został medalami za zasługi dla Słupska i Ostrowa (1983 r.), dla Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (1986 r.) i województwa poznańskiego (1986 r.). Znaczne też zasługi wniósł J. Mertka na rzecz Kościoła rzym.-katolickiego. Ożeniony był z Marią z Machnowskich (zm. 1985 r.), nauczycielką w szkolnictwie słupskim. Zmarł 2 sierpnia 1987 roku w Elblągu, gdzie przebywał gościnnie u córki, Wandy Gładkiej. Pochowany został w Słupsku. Tadeusz Mertka (1914–1940), brat Józefa był absolwentem Gimnazjum Męskiego w Ostrowie Wlkp. (matura 1934 r.), następnie pracował jako urzędnik. W stopniu podchorążego rez. walczył w kampanii wrześniowej 1939 r. i zmarł wskutek przeżyć wojennych w Warszawie. W latach 1934–1939 był prezesem Klubu Sportowego „Venetia” w Ostrowie Wielkopolskim. R. Szwoch, *Mertka Józef (1903–1987)*, „Wychowanie Fizyczne i Sport”, 2, 1995, s. 124-126. Fot. <http://wlkp24.info/wspomnienie/w-mertka-jo-zef-9f03a/>

Michalski Wacław - w AZS Poznań od 1967 r., koszykarz, działacz społeczny w klubie uczelnianym AZS WSE i władz środowiskowych. Wieloletni wiceprezes ds. finansowych AZS Poznań. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Michalski Zygmunt dr - przez 47 lat (1971-2018) związany z Zakładem Lekkiej Atletyki AWF w Poznaniu, w którym został zatrudniony w 1971 r., jeszcze jako student IV roku. Początkowo uprawiał lekkoatletykę w liceum w Gorzowie Wlkp., a potem w poznańskim AZS, specjalizując się w rzutach i skokach, następnie w 10-boju. Brał udział w akademickich zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych. W 1978 r. pod kierunkiem prof. Zdobysława Stawczyka obronił doktorat pt. „Budowa somatyczna czołowych dziesięcioboistów Europy a ich sprawność motoryczna” i awansował na stanowisko adiunkta. Uczestniczył w wielu krajowych i międzynarodowych konferencjach, a w dorobku publikacyjnym posiada 28 oryginalnych prac naukowych, 34 metodyczno-szkoleniowe i 6 popularyzatorskich. Przez piętnaście lat (1993-2008) był kierownikiem Zakładu Lekkiej Atletyki i członkiem Rady Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu. Doszkalał się w Uniwersytecie Stanowym w Sacramento w Kalifornii pod kierunkiem wybitnych amerykańskich praktyków i teoretyków. Analizował pracę szkoleniową i organizacyjną w lekkiej atletyce w takich ośrodkach uniwersyteckich jak San Francisco, Berkeley, Stanford i Reno. Zdobyte doświadczenia przenosił na grunt Uczelni, inspirując do modernizacji dydaktyki i organizacji szkolenia w sekcji lekkoatletycznej AZS-AWF. Sekcja ta w 2000 r. awansowała do pierwszej ligi, a zawodnicy osiągalni w tym czasie indywidualne sukcesy, z rekordzistką i mistrzynią świata w rzucie młotem, Anitą Włodarczyk, na czele. Dr Zygmunt Michalski angażował się także w działalność społeczną, pełniąc m.in. funkcję trenera w Międzyszkolnym Klubie Sportowym dla Nieśłyszących w Poznaniu. Jest promotorem ponad 150 prac magisterskich i dyplomowych. Został odznaczony Medalem Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Srebrnym Krzyżem Zasługi. Na zakoń-

czenie długoletniej akademickiej kariery został uhonorowany Medalem im. Eugeniusa Piaseckiego. Od roku 2017 zaangażował się w ruch masters, startując m.in. w mistrzostwach Polski. <http://www.la.awf.poznan.pl>

Michalski, Jan, tymczasowy kierownik Studium Wychowania Fizycznego AM w Poznaniu (kilka miesięcy w 1954 roku), entuzjasta sportu, zasłużony trener lekkoatletów AZS, to właśnie J. Michalski odkrył talent Barbary Lerczakówny, znanej później pod nazwiskiem Janiszewska-Sobotta. A. Deckert, O etosie AZS w polskim sporcie, w: Wychowanie fizyczne studentów i sport akademicki w badaniach naukowych: konferencja naukowa z okazji 50-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, [Poznań, 24-25 maja 2002], Poznań 2002, s. 56-57.

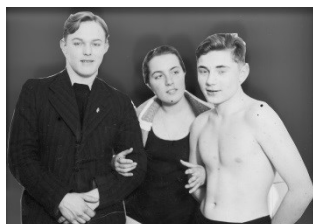
Miecznikowski Jerzy Stefan, ur. 24 VI 1910 r. w Olesinku na Litwie. Studiował na Wydziale Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej. W 1938 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Członek AZS Gdańsk i AZS Poznań. Prezes AZS Gdańsk w latach 1933-1934. Członek komisji rewizyjnej Centrali AZS w 1933 r. Kierownik sekcji narciarskiej w klubie sportowym „Gedania” Gdańsk. Uprawiał lekkoatletykę i narciarstwo. Instruktor Polskiego Związku Narciarskiego. Żeglarz AZM Gdańsk. W czasie II wojny światowej przebywał na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie, gdzie prowadził działalność konspiracyjną. Od 1 VII 1942 r. był członkiem Wydzielonej Organizacji Dywersyjnej AK „Wachlarz”, gdzie pracował w Oddziale I V B (transport). Używał pseudonimu „Jerzy Jaworski”. Zginął 15 VII 1942 r. pod Słonimem w czasie transportu materiałów wybuchowych. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 68.

Mikulska – Budych Mirosława - koszykarka AZS Poznań, ur. 2.01.1943 r. w Poznaniu, absolwentka WSWF /1963 -1967 r./, trener, trzykrotna uczestniczka Mistrzostw Europy: Cluj /1966 r./, Messyna /1968 r./, Rotterdam /1970 r./. Brązowa medalistka Mistrzostw Europy 1968 r. w Messynie. Doktor wychowania fizycznego, adiunkt Zakładu Zespołowych Gier Sportowych AWF Poznań. M.B. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 32.

Moskau Antoni, ur. 10 III 1904 r. w Sulmierzycach. W 1930 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Członek „Venetii” Ostrów Wlkp. i AZS Poznań. Uprawiał piłkę nożną i lekkoatletykę. Czołowy sprinter Wielkopolski w latach 1927-1930. Wicemistrz Polski w biegu sztafetowym 4 x 100 m (1929 r.). Działacz sportowy w poznańskim środowisku akademickim. Współzałożyciel w 1927 r. Koła Sportowego Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu. W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany, jako pilot-obszernik w stopniu podporucznika rezerwy do 3 Pułku Lotniczego w Poznaniu-Ławicy. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. Zginął w Katyniu w 1940r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 69. Fot. http://www.muzeumkatynskie.pl/pl/49869/11387/kserokopia_fotografii_antoni_moskau_w_mundurze_podporucznika_lotnictwa_mk_1216_ik.html

Mroczyński Bolesław mgr – były zawodnik sekcji lekkiej atletyki AZS Poznań, prezes KU WSI w Bydgoszczy. [APS 53, 4/1968, s. 81.]

Nogaj, Jan. (13 V 1924 lub 20 IV 1925, Katowice – 28 V 1982, Katowice) – pływak, waterpolista, instruktor pływania, związany z: KS „Pogoń” Katowice (1934–1947), AZS Poznań (1948–1949), KS „Polonia” Bytom. W 1948 wystąpił w reprezentacji Polski. Aktywnie działał w Śląskim Związku Pływackim (prezes w l. 1956–1958, wiceprezes do spraw sportowych w l. 1958–1962) i Śląskim Związku Kolarskim (prezes w l. 1971–1974). Był dziennikarzem, autorem opowiadań o tematyce sportowej. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1977). W. Klimontowicz. *Sport pływacki Górnego Śląska*. Katowice 1998; <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/387-c-ludzi> https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-2634a.jpg

Nowak Łukasz. Lekkoatleta, olimpijczyk z 2012 i 2016 r. Urodził się 18 grudnia 1988 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w okresie nauki szkolnej w Skokach. Od 2004 r. jest zawodnikiem AZS Poznań. Specjalizuje się w chodzie. Jest i trzykrotnym mistrzem Polski W chodzie na 20 km (2014, 2016) i na 50 km (2012) oraz pięciokrotnym wicemistrzem Polski (chód 50 km -2009, 2010, 2015; chód 20 km -2012, 2013). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest zajęcie ósmego miejsca w chodzie na 50 km na mistrzostwach Europy w 2010 r. i mistrzostwach świata w 2013 r. W 2012 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Londynie, na których w chodzie na 50 km zajął ósme miejsce. Kolejny raz nominację olimpijską uzyskał W 2016 r. Na igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro startował bez powodzenia (dyskwalifikacja) w chodzie na 20 km. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 278.

Nowak, Zdzisław – AZS Kraków, ur. 10.01.1906 r. w Tarnowie, absolwent Studium Wychowania Fizycznego przy Uniwersytecie Poznańskim /1933 – 1936 r./, uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie /1928 r./ w skoku w dal, mistrz Polski w latach 1928, 1929, 1930 i 1932 r., wielokrotny rekordzista i reprezentant kraju. Najlepszy wynik: 7, 38 m. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 35.

Okoniewski, Waldemar – zawodnik w konkurencji skoki na trampolinie. Reprezentant Polski w latach 1980 – 1991. Zdobył 4 medale Pucharu Świata, 4 medale Mistrzostw Europy, 4 tytuły Mistrza Polski. Sędzia międzynarodowy. Jako jedyny dotychczas Polak ze świata akrobatyki brał udział w Igrzyskach Olimpijskich jako sędzia skoków na trampolinie w Sydney 2000 r. Od 1998 roku jest członkiem Europejskiej Unii Gimnastycznej. Działa w komisji skoków na trampolinie. Jest odpowiedzialny za organizację i przebieg Mistrzostw Europy, za szkolenie trenerów i sędziów oraz za organizację obozów letnich. Porozumiewa się w trzech językach obcych: niemieckim, rosyjskim i angielskim oraz lubi hiszpański. <https://sp69sms.pl/2013/07/waldemar-okoniewski>; Fot. tamże.

Olejniak, Maciej -zawodnik piłki ręcznej AZS Poznań, ur. 6.08.1950 r. w Poznaniu, trener. Absolwent AWF /1970 – 1974 r./. W latach 1972 – 1976 członek akademickiej reprezentacji Polski, uczestnik Akademickich Mistrzostw Świata w Lund /1973 r./. Magister, starszy asystent Zakładu Gier Zespołowych AWF Poznaniu. A.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 35.

Opoń Martyna. Lekkoatletka, olimpijka z 2012 r. Urodziła się 12 września 1991 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2006 r. w klubie AZS - AWF Poznań. Od 2009 r. była zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. W latach 2012-2013 zdobyła tytuł młodzieżowej mistrzyni Polski w biegach na 100 m i 200 m. W mistrzostwach Polski seniorek w 2009 r. zdobyła srebrny medal w sztafecie 4 x 100 m, a w 2014 r. brązowy medal w biegu na 200 m. W 2012 r. zakwalifikowała się do polskiej reprezentacji olimpijskiej. Na igrzyskach olimpijskich w Londynie była zawodniczką rezerwową sztafety 4 x 100 m. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 279.

Osiński Włodzimierz – AZS Poznań, ur. 21.03.1942 r. w Poznaniu, absolwent AWF /1968 -1973 r./, rekordzista Polski w skoku o tyczce w 1964 r., wielokrotny reprezentant Polski. Najlepszy wynik: 4,87 m. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 36.

Ossig, Ryszard – zawodnik GKS „Olimpia”, AZS Poznań i KKS „Lech”, trener KS „Posnania”, ur. 8.09.1940 r., absolwent AWF /1974 - 1978 r./. Wielokrotny reprezentant Polski, uczestnik wielu zawodów międzynarodowych w kraju i za granicą. Mistrz Polski w 1964 r. na dystansie 1500 m w stylu dowolnym. Wielokrotny wicemistrz Polski na tym dystansie. W latach 1968 - 1973 r. uczestnik maratonów pływackich, III miejsce w Maratonie Pływackim w Riccione /Włochy/. Zasłużony Mistrz Sportu. E.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 36. Fot. <http://cyryl.poznan.pl/> Właściciel: Wielkopolski Okręgowy Związek Pływacki.

Ostrowski Ryszard, lekkoatleta, olimpijczyk 1988 r. Urodził się 6 lutego 1961 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 1979 r. w AZS Poznań, w którego barwach występował do 1986 r. i w 1993 r. W latach 1987-1992 był zawodnikiem „Olimpii” Poznań, a w latach 1994-1995 „Sportingu” Międzyzdroje. Specjalizował się w biegu na 800 m. W konkurencji tej był czterokrotnym mistrzem Polski (1982, 1983, 1984, 1987) i czterokrotnym wicemistrzem Polski (1985, 1988, 1991, 1994). Jest pierwszym Polakiem, który dystans 800 m przebiegł poniżej 1:45 (Kobe 1985 r. - 1:44,38). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym w biegu na 800 m jest dwukrotne zdobycie złotego medalu na uniwersjadach (1983, 1985), zwycięstwo w Zawodach Przyjaźni w Moskwie w 1984 r. oraz zajęcie czwartego miejsca na mistrzostwach świata w Rzymie w 1987 r. W 1984 r. uzyskał nominację olimpijską na igrzyska w Los Angeles, w których nie wystąpił z powodu ich bojkotu przez Polskę. W 1988 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Seulu, na których w biegu na 800 m doszedł do ćwierćfinału. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajął się działalnością szkoleniową. W 1985 r. zwyciężył w plebiscycie „Expressu Poznańskiego” na najlepszego sportowca Wielkopolski. R. Wryk, poznaniacy na igrzyskach olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 280; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 49-50; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 192; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 144.

Owsiany, Wiesław, ur. 15.02.1943 r. w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Rolnicza w Poznaniu. Zawodnik rugby Posnanii Poznań (1964-1965, 1966-1970), AZS WSWF Poznań (1965). Pierwszy trener Adam Rhonka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny

mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 83.

Pac-Pomarnacki, Mikołaj, ur. 19.08.1934, Rybin. Szermierz. Syn Wacława i Hanny hr. Mielżyńskiej. Absolwent WSR w Poznaniu (1959, mgr inż. technologii drewna). Zawodnik (172 cm, 70 kg, szpadzista, florecista) Gwardii Poznań (1953-56), AZS Poznań (1956-60), AZS Gdańsk (1960-62), Piasta Gliwice (1962-1969). Medalista MP w konk. ind. szpada (1964 - 2 m. 1965 - 2 m.), floret. (1956 - 2 m.), szpada (1966 - 3 m.) oraz konk. druż.: floret (1956 - 2 m.), szpada (1968, 1969 - 2., 1963 - 3 m.). Zasłużony Mistrz Sportu. W trakcie trwania kariery sportowej, trener GKS K-ce. Trener kadry narodowej PZS florecistek (1965-69) i szpadzistów (1970-75). Długoletni szkoleniowiec we Włoszech. Działacz OZS w Katowicach i PZS. Sędzia sportowy w tej dyscyplinie. Z zamiłowania wybitny filatelista. Olimpijczyk 1964, Tokio. J. Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 241; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 61.

Paczkowska, Zofia - absolwentka Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu (1970 r.), instruktor tańca, rekreacji i łucznictwa. Ukończyła dwuletni kurs nowych technik nauczania na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. W latach 1989-1974 pracowała jako dydaktyk - specjalista w zakresie praktyk pedagogicznych studentów w Zakładzie Metodyki Wyższej Szkoły, a następnie Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Od 1974 roku jest pracownikiem Studium WFiS Akademii Rolniczej. Oprócz zajęć z grupami studenckimi objętymi nauczaniem obowiązkowym, prowadziła sekcje pływacką mężczyzn (w latach 1974-1984). Zawodnicy tej sekcji zajęli m.in. I i III miejsce w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych /1976 i 1978 r./. W 1976 roku zajęli IV miejsce w rozgrywkach między reprezentacjami uczelni wszystkich typów w Polsce. W roku akademickim 1986/87 Z. Paczkowska objęła prowadzenie sekcji pływackiej kobiet w Klubie Uczelnianym AZS. W pierwszych latach działalności uczelnianego Zespołu Pieśni i Tańca „Łany” pełniła funkcję opiekuna tego zespołu. Prowadziła również zajęcia gimnastyczne dla pań zatrudnionych w Akademii Rolniczej. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 28.

Patrzykont Janusz. Koszykarz, olimpijczyk z Berlina z 1936 r. Urodził się 9 maja 1912 r. w Kramsku. Ukończył Gimnazjum im. K. Marcinkowskiego oraz Państwową Szkołę Budownictwa w Poznaniu, zdobywając tytuł technika projektanta. Pasjonował się lekkoatletyką, wioślarstwem, hokejem na lodzie i grami sportowymi. Największe sukcesy odnotował w koszykówce. Należał do pionierów tej dyscypliny sportu w Poznaniu. Reprezentował barwy poznańskich klubów: AZS (1928-1932), KPW (1933-1939) i KKS (1945-1948). Był pięciokrotnym mistrzem Polski (1930, 1931, 1932, 1939, 1946). W 1936 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Berlinie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. W latach 1936-1939 w drużynie narodowej rozegrał 16 meczów. Zaliczany jest do grona zawodników, którzy w latach trzydziestych kładli podwaliny pod rozwój koszykówki w Polsce. W czasie drugiej wojny światowej przebywał w Poznaniu, gdzie pracował jako robotnik na kolei. Po wycofaniu się w 1948 r. z czynnego uprawiania koszykówki zajął się działalnością szkoleniową. Prowadzony przez niego zespół koszykarzy KKS „Lech” Poznań czterokrotnie zdobył mistrzostwo Polski (1.949, 1951, 1955, 1958). Był także trenerem męskiej reprezentacji Polski (1948-1949, 1952, 1955, 1958) i reprezentacji żeńskiej (1960-1962). Zmarł 9 grud-

nia 1982 r. w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 281.
http://valerianella.man.poznan.pl/data/cmentarze/olimpijczy cy_public.php?filtruj=formularz

Pawlak Marzena, lekkoatletka, olimpijka z 2000 r. Urodziła się 26 maja 1971 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 1985 r. w MKS Kórnik, w którym występowała do 1990 r. W latach następnych była zawodniczką poznańskich klubów AZS (1991-1992) i „Olimpia” (1992-2003). Specjalizowała się w biegach sprinterskich. Mistrzyni Polski w sztafecie 4 x 100 m (2003) oraz trzykrotna wicemistrzyni Polski w biegu na 100 m (1999, 2001) i sztafecie 4 x 100 m (1999). W 1999 r. w Sewilli na mistrzostwach świata w sztafecie 4 x 100 m zajęła siódme miejsce. W 2000 r. otrzymała nominację olimpijską i na igrzyskach w Sydney startowała w sztafecie 4x100 m, dochodząc do półfinału. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu w 1999 r. ukończyła studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Karierę sportową zakończyła w 2003 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 282.

Pawłowski Jerzy. Zawodnik i działacz sekcji hokeja na lodzie AZS Poznań. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był żołnierzem AK. W konspiracji współdziałał ze swym sekcyjnym kolegą Alojzym Krzyżagórskim. Zmarł w Warszawie w 1944 r. (?) R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73.

Pernak Jan, ur. 11 III 1906 r. w Aumetz we Francji. Ekonomista. Lekkoatleta AZS Poznań. Najlepszy sprinter Wielkopolski w latach 1926 - 1930. Trzykrotny medalista mistrzostw Polski w biegu na 200 m, 4 x 100 m i 4 x 400 m (1929). Zaginął bez wieści na początku września 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73.

Perzyło, Piotr (40 l.). Ur. 15.11.1961 w Starym Dzikowie, lekkoatleta (pchnięcie kulą) Górnika Brzeszcze, Schöller Namysłów i AZS AWF Gorzów Wlkp. Dwukrotny mistrz (1996, 1998), sześciokrotny wicemistrz Polski (1988, 1991–1993, 1995, 1997) oraz dwukrotny brązowy medalista MP (1989, 1990). Dwukrotny halowy mistrz (1994, 1996) i ośmiokrotny halowy wicemistrz kraju (1986–1989, 1992, 1993, 1997, 2000). Uczestnik superligi Pucharu Europy (Villeneuve d’Ascq 1995). Zmarł 21 stycznia w Czechowicach-Dziedzicach. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. http://www.mastersathletics.net/uploads/pics/Piotr_Perzylo_2.jpg

Pezacki Wincenty prof. dr (1914 - 2008). Prorektor Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Będąc uczniem gimnazjum w Warszawie czynnie uprawiał lekkoatletykę, biegał z powodzeniem dłuższe dystanse. Szkolny kolega tragicznie zmarłego znanego średniodystansowca Wacława Gąssowskiego. Uprawiał sport na uczelni i po jej ukończeniu. Był stałym kibicem spotkań sportowych sekcji Klubu AZS, razem z którymi przeżywał radość z wygranych spotkań i gorycz z porażek. Znany i ceniony naukowiec. [APS 28-29, 5-6/1964, s. 24-25.]

Pławczyk Jerzy ur. 16. 04. 1911, w Dąbrowie Górniczej, zm. prawdopodobnie po 1989. Lekkoatleta (wzwyż), w. 184 cm, c.c. 82 kg. IO 1932 Los Angeles, 7-8 m.; IO 1936 Berlin, 22. 9 m.; brązowy medalista ME 1934; rekordzista Europy 1932; sześciokrotny mistrz Polski 1932-36; czterokrotny rekordzista Polski; odzn. honorową, odznaką, PZLA, medalem 100-lecia Sportu Polskiego. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1930-38. Wykształcenie wyższe wf., CIWF Warszawa, trener, handlowiec. Trener ła i siatkówki we Francji, Monaco, Algerii, Niemczech. Żonaty, troje

dzieci: dwóch synów - nauczyciela wf i handlowca, córkę pielęgniarkę. Przed wojną wyemigrował do Francji, gdzie pracował jako trener. W czasie wojny przebywał w niemieckim obozie jenieckim, po jej zakończeniu zamieszkał we Francji, następnie w RFN. Powrócił do Polski, mieszkał w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 206. Fot. NAC PIC_1-S-902-3

Pieczulis-Smoczyńska Krystyna. Urodzona 12 listopada 1962 r. w Gubinie. Biega na średnich i długich dystansach od najmłodszych lat i wciąż zdobywa medale oraz ustanawia rekordy. Jest organizatorką cyklicznych imprez sportowych w Kortowie, a oprócz lekkiej atletyki gra chętnie w bilard i interesuje się kryminalistyką. W Studium zaczynała pracę jako instruktor (2004). Była wiele razy mistrzynią Szkolnego Związku Sportowego, rekordzistką województwa i okręgu legnickiego na dystansach: 600, 800, 1000 i 1500 m. Reprezentowała AZS AWF Poznań (1981-1989) i była wiele razy akademicką mistrzynią Polski oraz rekordzistką uczelni na dystansach 1500, 3000 m w biegach przełajowych. Ma w dorobku drugie miejsce w międzynarodowym crossie (Berlin), trzecie w mistrzostwach Europy w crossie (Bułgaria). Była w kadrze uniwersjadowej (1982/1983 i 1983/1984) i uczestniczką Uniwersjady w Duisburgu (1987). Jako zawodniczka AZS AWF Katowice (1989-1999) była w kadrze Polski i reprezentacji w biegach średnich i długich. Uczestniczyła w sztafetach maratońskich w Chinach, Japonii i Korei oraz mistrzostwach świata w półmaratonie w Palermo. Jest mistrzynią Polski w biegach przełajowych i półmaratonie. Od 1999 r. reprezentuje AZS UWM Olsztyn. Aktualnie reprezentuje Polskę w zawodach weteranów. W tej kategorii wiekowej jest mistrzynią Polski w hali i na stadionie oraz rekordzistką kraju na kilku dystansach w kategoriach wiekowych do 40, 45 i 50 lat. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 482-3.

Przybylski Zygmunt - w AZS Poznań od 1955 r. Lekkoatleta. W latach 1970-1979 wiceprezes AZS Poznań, a w latach 1987-1991 i 1996-1999 prezes. Od 1977 r. członek Komisji Medycznej FISU. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.zms.ump.edu.pl/index.php/kierownicy>

Puczyński, Włodzimierz. Doktor wychowania fizycznego, wieloletni zasłużony nauczyciel akademicki gorzowskiego Zamiejscowego Wydziału AWF Poznań. Aktywny propagator idei olimpijskiej, współzałożyciel Lubuskiej Rady Olimpijskiej i członek Polskiej Akademii Olimpijskiej. Prezes KS AZS AWF Gorzów Wlkp. w latach 70. i 90. Zmarł 30 czerwca w Gorzowie Wlkp. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Rachwalski Zbigniew, hokeista na trawie, olimpijczyk z 1980 r. Urodził się 21 września 1955 r. w Rogowie. Ukończył studia na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz Studium Trenerskie w AWF w Poznaniu. Hokej na trawie zaczął uprawiać w 1967 r. w klubie LKS Rogowo, w którego barwach występował do 1977 r. W latach 1977-1992 był zawodnikiem „Pocztowca” Poznań. Z klubem tym sześciokrotnie wywalczył tytuł mistrza Polski (1979, 1981, 1982, 1983, 1988, 1991). W latach 1975-1990 w reprezentacji Polski rozegrał 215 meczów. Wielokrotnie pełnił funkcję kapitana drużyny narodowej. W 1980 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Moskwie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. Jeszcze jako zawodnik w 1991 r. zajął się działalnością szkoleniową. Jako trener zespołu „Pocz-

BIOGRAMY

townia” Poznań zdobył cztery tytuły mistrza Polski na boiskach otwartych (1995, 1998, 2004-, 2005) i 10 tytułów w hali (1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2000, 2002, 2004, 2005). Trenowany przez niego zespół „Pocztowca” od 1992 r. uczestniczył w europejskich rozgrywkach pucharowych. W 1999 r. na boiskach otwartych zdobył on brązowy medal w finałach Pucharu Europejskich Zdobyców Pucharów, a w 2003 i 2007 r. zwyciężył w Halowym Pucharze Europy. Od 2012 r. jest trenerem drużyny hokejowej klubu AZS Politechnika Poznańska. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 285.

Raczak, Mariusz - prezes KU AZS Politechniki Poznańskiej w latach osiemdziesiątych, współorganizator imprez integracyjnych dla seniorów i ich rodzin, sponsor imprez organizowanych przez AZS. APS, 02.2015 (325), s. 8.

Rejecki Jan Bernard, ur. 20 VIII 1912 r. Lekkoatleta AZS Poznań. Halowy mistrz Polski w skoku w dal z miejsca oraz wicemistrz w sztafecie 6 x 50 m z 1937 r. Na rozegranych w lipcu 1939 r. w Poznaniu mistrzostwach Polski zajął V miejsce w biegu na 110 m pł. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik pilot 33 Eskadry Obserwacyjnej, wchodzącej w skład lotnictwa Armii „Poznań”, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsko. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 77. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Rejecki

Reysner-Chmielewska Maria, - koszykarka, czołowa zawodniczka pierwszoligowego zespołu AZS Poznań z lat sześćdziesiątych. Kapitan zespołu. Jedna z tych zawodniczek, które kładły podwaliny pod rozwój koszykówki w poznańskim klubie. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Robak Karol, taekwondzista, olimpijczyk z 2016 r. Urodził się 24 sierpnia 1997 r. w Poznaniu. Od początku swej kariery sportowej jest zawodnikiem AZS Poznań. Pierwsze sukcesy na arenie międzynarodowej zaczął odnosić w kategoriach młodzieżowych. W 2011 r. została wicemistrzem Europy kadetów w kategorii 53 kg. W roku następnym został brązowym medalistą mistrzostw świata młodzieżowców w kategorii 55 kg. W 2015 r. został w kategorii 68 kg srebrnym medalistą mistrzostw Europy młodzieżowców, srebrnym medalistą Igrzysk Europejskich oraz brązowym medalistą mistrzostw Europy seniorów. W maju 2018 r. na mistrzostwach Europy w Kazaniu, startując po wielomiesięcznej przerwie spowodowanej kontuzją, zdobył brązowy medal w kategorii 68 kg. W 2016 r. uzyskał kwalifikację olimpijską i wystąpił w igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro. W pierwszej walce pokonał Senegalczyka Ballę Dieye, a w drugiej w ćwierćfinale przegrał i odpadł z turnieju olimpijskiego, zajmując ostatecznie dziewiąte miejsce. W polskiej reprezentacji olimpijskiej w Rio de Janeiro był najmłodszym sportowcem. Jest studentem fizjoterapii w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 285.

Rosada, Aleksander (71 l.). Wieloletni członek zarządu PZTW i wiceprezes ds. sędziów, zasłużony działacz (wieloletni kierownik sekcji wioślarskiej AZS AWF Poznań) i sędzia wioślarski. Zmarł 21 września w Poznaniu. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

LUDZIE AZS-u

Rózycki Zenon, koszykarz, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 18 grudnia 1913 r. w Poznaniu. W latach 1934-1939 studiował chemię na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego. Koszykówkę zaczął uprawiać w okresie nauki gimnazjalnej. W latach 1930-1934 i 1937-1939 był zawodnikiem AZS Poznań, a w latach 1934-1936 KPW Poznań. Był czterokrotnym mistrzem Polski (1930, 1931, 1932, 1937) oraz akademickim wicemistrzem Świata (1937). W 1936 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Berlinie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. W latach 1935-1939 w drużynie narodowej rozegrał 25 meczów. Zaliczany jest do grona zawodników, którzy w latach trzydziestych kładli podwaliny pod rozwój koszykówki w Polsce. We wrześniu 1939 r. w stopniu podporucznikarezerwy walczył w szeregach 14. Wielkopolskiej Dywizji Piechoty. Wzięty do niewoli niemieckiej przebywał w Oflagu VII A Murnau aktywnie uczestniczył w jenieckim życiu sportowym. Po oswobodzeniu obozu w kwietniu 1945 r. trafił do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Latem 1947 r. wystąpił w reprezentacji koszykówki 3. Dywizji Strzelców Karpackich w meczu przeciwko drużynie Wielkiej Brytanii. Po zdemobilizowaniu osiadł na stałe w Wielkiej Brytanii. Zmarł 31 marca 1992 r. w Londynie. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 287; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 360.

Rugowski Przemysław, lekkoatleta, olimpijczyk z 2004 r. Urodził się 9 lutego 1980 r. w Kaliszu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w okresie nauki szkolnej w klubie „Calisia” Kalisz. W latach 1996-2000 był zawodnikiem „Skry” Warszawa, a następnie poznańskich klubów „Olimpia” (2001-2003) i AZS (2004-2008). Specjalizował się w biegach sprinterskich. Dwukrotny mistrz Polski w sztafecie 4 x 100 m (2000, 2001) i wicemistrz Polski (2006, 2007). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest tytuł wicemistrza Europy w sztafecie 4 x 100 m (2006). W 2004 r. zakwalifikował się do polskiej reprezentacji olimpijskiej. Na igrzyskach w Atenach był zawodnikiem rezerwowym sztafety 4x100m. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 286.

Rutkowski Józef (ur. 10 lutego 1920 w Dobrzycy, zm. 10 lutego 1991 w Warszawie) – lekkoatleta, sprinter, działacz sportowy. Przed II wojną światową występował pod pseudonimem „Omarski”. W 1937 został mistrzem Polski juniorów w barwach KPW Poznań w biegu na 100 m i w skoku w dal. Potem był trzykrotnym mistrzem Polski jako zawodnik AZS Poznań. Reprezentował Polskę na mistrzostwach Europy (Oslo 1946 - odpadł w eliminacjach zarówno na 100, jak i na 200 m (z wynikiem 22,8)). W 1949 roku jako członek sztafety 4 x 100 metrów brał udział w pierwszym po wojnie meczu międzypaństwowym z Rumunią. Po zakończeniu kariery zawodniczej został działaczem sportowym, był m.in. wiceprzewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki (1960-1973), współzałożycielem TKKF. Rekordy życiowe: 100 m – 10,6 (07.09.1946); 200m – 22,3 (08.09.1946); skok w dal – 6,59 (29.08.1937). Z. Łojewski, T. Wołeko, *Osiągnięcia Polskiej Lekkiej Atletyki w 40-leciu PRL. Mecze Międzypaństwowe I Reprezentacji Polski seniorów – mężczyźni*, Warszawa 1984; H. Kurzyński, S. Pietkiewicz, M. Rynkowski, *Od Adamczaka do Zasłony - Leksykon lekkoatletów polskich okresu międzywojennego – mężczyźni*, Warszawa 2004. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 362; G.G. (oprac.), w: *Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego*, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 38; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 348.

Sadalski Włodzimierz piłka siatkowa. Uczestnik IO w Montrealu (1976): złoty medalista. Był dublerem W. Gawłowskiego. Zawodnik wszechstronny. Często nękały go poważne kontuzje, leczyl je, powracając znów do wysokiej formy i pierwszej drużyny. Mistrz świata (1974). Dwukrotny srebrny medalista mistrzostw Europy (1975, 1977). Dwukrotny mistrz kraju. W latach 1969-77 powoływany do reprezentacji ponad 30 razy. Ur. 29 VIII 1949 r. w Poznaniu. Wykształcenie średnie zawodowe, technik łączności. Kluby: AZS Poznań, Skra Warszawa, Płomień Milowice, Ylivieskan Kuula (Finlandia). Wzrost 192 cm, waga 91 kg. Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 302; Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świetle, Warszawa 2014, s. 221; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 182. Fot. <https://www.pzps.pl/pl/zwiazek/biuro>

Sałata, Sandra. Zawodniczka futsalu KU AZS Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu została uznana najlepszą zawodniczką ekstrakligi Futsalu kobiet sezonu 2013/14. Pierwszy tego rodzaju plebiscyt zorganizował portal „Tylko Kobiety Futbol”. Sandra Sałata grała w reprezentacji Polski w piłce nożnej, a następnie zdobyła wicemistrzostwo kraju w rugby. Teraz wraca do futbolu na najwyższym poziomie. Sandra ma zaledwie 25 lat, ale przeszła w swoim życiu bardzo wiele. W piłkę nożną rozpoczęła grać bardzo wcześnie. Mając 10 lat zapisała się do drużyny trampkarzy MKS KSZO Junior Ostrowiec Świętokrzyski, gdzie rywalizowała razem z chłopcami. Jednak w juniorach ze względu na przepisy nie było to już możliwe. Sandra mocno przeżyła zakaz dalszej gry z chłopcami. - Płakałam przez tydzień. Nie chodziłam do szkoły, tylko w Internecie szukałam klasy piłkarskiej dla dziewcząt - tłumaczy w rozmowie z „Wysokimi Obcasami”. W końcu w wieku zaledwie 14 lat trafiła do Konina, gdzie Medyk jako jeden z niewielu klubów w Polsce profesjonalnie szkoli młode futbolistki. W Wielkopolsce idzie jej bardzo dobrze. Pod okiem trenera Romana Jaszczaaka zostaje jedną z najlepszych defensywnych zawodniczek w kraju i trafia do reprezentacji Polski. W biało-czerwonych barwach zdobyła dotychczas trzy bramki. Kariera Sandry rozwija się błyskawicznie. Mimo to z powodów osobistych przerywa swoją karierę i po sezonie 2012/2013 kończy grę w Medyku. Jednak wciąż pozostaje przy piłce nożnej, ale w jej halowej odmianie, czyli futsalu. W rozgrywkach drużyn pięcioosobowych również radzi sobie doskonale. W barwach AZS UAM Poznań wygrywa wiele medali, a w plebiscycie strony „Tylko Kobiety Futbol” zostaje wybrana najlepszą zawodniczką Ekstraligi Futsalu. APS, 01. 2015 (324), s. 22.

Sangowski, Tadeusz (1943-2005). W październiku 1984 r. na prezesa Zarządu Środowiskowego AZS w Poznaniu wybrany został dr Tadeusz Sangowski. Zapisał on piękną kartę w dziejach poznańskiego sportu akademickiego. Z AZS związał się w 1960 r. z momentem rozpoczęcia studiów na Wydziale Prawa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W latach 1960-1967 był zawodnikiem sekcji koszykówki AZS Poznań, występując w rozgrywkach pierwszej i drugiej ligi państwowej. Po zakończeniu kariery sportowej rozpoczął wszechstronną działalność społeczną w ruchu sportowym. Początkowo pracował w Klubie Uczelnianym AZS UAM (1963-1965), a następnie w Klubie Uczelnianym AZS Wyższej Szkoły Ekonomicznej, którego w latach 1966-1972 był prezesem. Działal także w strukturach środowiskowych AZS i ogólnopolskich. Od 1969 do 1985 r. był członkiem Zarządu Głównego AZS. W Zarządzie Środowiskowym AZS w Poznaniu był w latach 1978-1984 wiceprezesem do spraw koszykówki, przyczyniając się do zdobycia przez poznańskie akademickie w 1978 r. tytułu mistrza Polski. W latach 1984-1987 pełnił funkcję prezesa AZS Poznań. Był postacią powszechnie

lubianą w środowisku studenckim. Prestiż i uznanie w ruchu sportowym zdobył fachowością i solidnością w wywiązywaniu się z podejmowanych obowiązków. Po ukończeniu studiów prawnych pracował w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej: od asystenta do profesora zwyczajnego. Specjalizował się w prawnych i finansowych zagadnieniach ubezpieczeń. Był człowiekiem wielkiej charyzmy, budzącym powszechny szacunek i sympatię, o niespożytej energii zarówno w działalności społecznej na rzecz sportu akademickiego, jak i pracy naukowej. Po Tadeuszu Sangowskim w listopadzie 1987 r. na prezesa AZS Poznań wybrany został prof. dr hab. Zygmunt Przybylski z Akademii Medycznej. Z AZS Poznań związał się on w 1955 r., będąc zawodnikiem sekcji lekkoatletycznej. Z czasem jego pasją stał się tenis. Działalność organizacyjną w strukturach środowiskowych AZS Poznań rozpoczął w 1970 r., do 1979 r. był wiceprezesem do spraw organizacyjnych i w 1979 r. do spraw inwestycji. Działał także we władzach centralnych AZS oraz w Światowej Federacji Sportu Studenckiego (FISU). Z tak olbrzymim doświadczeniem organizacyjnym, silną pozycją zawodową i społeczną w różnych strukturach sportu polskiego był w pełni predysponowany do objęcia funkcji prezesa. To on wprowadził AZS Poznań w nowy okres historyczny zapoczątkowany w Polsce znanymi wydarzeniami roku 1989. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 73.

Schmidt, Paweł – AZS Poznań, ur. 15.03.1914 r. w Opatowie, absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego /1933 – 1936 r./. Rekordzista Polski w 1936 r. w biegu na dystansie 110 m przez płotki, 2-krotny reprezentant kraju. Najlepszy wynik: 15,1 s. G.G. (oprac.), cw: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 39; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 348.

Seredyński, Antoni – trener I klasy w akrobatyce sportowej. W latach 1973 - 1986 zawodnik akrobatyki sportowej kolejno w sekcjach LKS „Liwocz” Jasło i AZS-AWF Poznań. Pracował jako trener w klubach AZS AWF Poznań i ZKS „Stal” Rzeszów. Startując w konkurencji czwórek męskich był wielokrotnym Mistrzem Polski oraz medalistą mistrzostw Europy i świata. W latach 1975 - 1986 członek kadry narodowej w akrobatyce sportowej. Za sukcesy sportowe odznaczony medalem „Mistrz Sportu” i 3-krotnie medalami „Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe”, a w 2004 r. za wkład w rozwój akrobatyki sportowej „Srebrnym Krzyżem Zasługi”. Od 1997 r. prowadzi zajęcia dydaktyczne ze studentami kierunku wychowanie fizyczne Uniwersytetu Rzeszowskiego, obecnie jest kierownikiem Pracowni Gimnastyki na Wydziale Wychowania Fizycznego UR. W latach 1994 – 2006 prowadził zajęcia z akrobatyki w zespole tanecznym „Kornele”. <http://www.souldance.com.pl/Instruktorzy/instruktor/8>
Fot. Tamże.

Sikorski Wacław, ur. w 1900 r.. Zawodowy oficer. Piłkarz „Yenetii” Ostrów Wlkp. i AZS Poznań. Poległ jako dowódca batalionu stołecznego we wrześniu 1939r. w obronie Warszawy. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 80.

Sikorski Walerian, ur. 18 XI 1876 r. w Budkach Nieznanowskich (Lwowskie). Wykładowca i kierownik ćwiczeń praktycznych w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Organizator i w latach 1921-1926 komendant CSWGiS. W latach 1926 - 1929 naczelnny wizytator wychowania fizycznego w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a następnie w Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego. Współtwórca Państwowej Odznaki Sportowej. Autor licznych prac teore-

tycznych i metodycznych z zakresu wychowania fizycznego, gimnastyki i sportu. Od 1939r. członek zarządu Federation Internationale de Gymnastique Ling. Działacz ZHP. Mecenaz AZS Poznań. Szczególne zasługi położył dla rozwoju tej organizacji w początkowym okresie jej istnienia. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939r. w stopniu podpułkownika w stanie spoczynku. Następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 80. .Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Walerian_Sikorski_2.JPG

Sikorski Zbigniew, ur. 9 III 1907 r. w Brodach. Instruktor Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego, nauczyciel wychowania fizycznego szkół średnich w Poznaniu. Członek AZS Poznań. Wszechstronny sportowiec. Największe sukcesy odnotował w koszykówce i lekkoatletyce. W 1928 r., grając w zespole „Czarnej Trzynastki”, zdobył tytuł pierwszego mistrza Polski w koszykówce. W latach 1927-1931 należał do najlepszych lekkoatletów Wielkopolski, specjalizując się w skoku wzwyż i w wielobojach. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu porucznika rezerwy 7 Wielkopolskiego Pułku Artylerii Ciężkiej Armii „Poznań”. Poległ w bitwie pod Kutnem we wrześniu 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 80.

Skalisz Michał - żeglarz. Wielokrotny mistrz Polski w klasie Finn (1963, 1966, 1968) i reprezentant kraju. Członek kadry olimpijskiej w 1964 r. Trener w klasie Laser w latach 2004 -2010. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.). Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. AZS Poznań/ facebook

Skalbania, Jan (ur. 26 grudnia 1927 w Poznaniu, zm. 19 października 2011 w Poznaniu) – polski lekarz laryngolog, w młodości lekkoatleta, trzykrotny mistrz Polski. Ukończył Liceum im. Paderewskiego w Poznaniu (1947). W latach 1947-1952 studiował medycynę, najpierw na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, a po wydzieleniu Wydziału Lekarskiego w 1950 na Akademii Medycznej w Poznaniu. W czasie studiów uprawiał z sukcesami lekkoatletykę w barwach AZS Poznań. Był trzykrotnym mistrzem Polski: w biegu na 110 m ppł (1948), sztafecie 4 x 100 m (1948) i skoku wzwyż (1949). W tej ostatniej konkurencji był także wicemistrzem Polski (1950), a w sztafecie 4 x 100 m zdobył jeszcze brązowy medal (1949). W latach 1949-1950 trzykrotnie reprezentował Polskę w meczach międzypaństwowych w skoku wzwyż. Po zakończeniu studiów pracował jako laryngolog w Szpitalu Wojskowym w Poznaniu, od 1965 do 1992 jako ordynator oddziału laryngologii. W 1965 obronił pracę doktorską, w 1981 awansowany do stopnia pułkownika. Został pochowany na Cmentarzu Junikowskim. Rekordy życiowe: skok wzwyż – 1,89 (23. 07. 1949, Gdańsk); 110 m ppł – 14,9 (23.07.1949, Łódź). https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Ska%C5%82bania Skołodzdrzych; Zofia, Andrzej Deckert, Łucjan Lange - sportowiec - rehabilitant, w: Miejsce i rola wychowania fizycznego i sportu młodzieży akademickiej. Sejmik wychowania fizycznego i sportu 14.11. 2008, Poznań 2009, s. 47-55. A. Deckert, Pożegnaliśmy azetesiaka, Wielkopolska Izba Lekarska. Biuletyn Informacyjny 2, 205, 2012. Fot. Michał Pabiszczak, Andrzej Kierzek *Gabriel Józef Antoni Büttner (1915-2011) – jeden z pionierów otorynolaryngologii w Ostrowie Wielkopolskim* Acta Medicorum Polonorum – Nr 6/2016 Zeszyt 1 s. 67.

Skóra - Stępień, Mirosława, 7 ur. 22 listopada 1956 r. w Suchedniowie/. Wioślarka Klubu Wioślarskiego Rejów w Skarżysku - Kamiennej /1972 - 1975/ i AZS Poznań /1975 - 1978/. 2-krotna srebrna medalistka Mistrzostw Polski juniorek w dwójce podwójnej - partnerka Jolanta Rogala Jastkowiak /1973, 1974/, brązowa medalistka Mistrzostw Polski seniorek w skiffie /1975/, srebrna medalistka Młodzieżowych Mistrzostw Polski w czwórce ze sterniczką /1977/, srebrna medalistka Młodzieżowych Mistrzostw Polski w ósemce /1977/, srebrna medalistka Akademickich Mistrzostw Polski w czwórce podwójnej /1978/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 193.

Skupny Janusz, AZS Poznań od 1952 r. Lekkoatleta, reprezentant Polski w skoku wzwyż. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 349.

Solarski Jerzy - lekkoatleta. Jeden z najlepszych naszych sprinterów w latach pięćdziesiątych. Wielokrotny medalista mistrzostw Polski w sztafecie 4 x 100 m, akademicki mistrz Polski w biegach na 100 m i 200 m w latach 1955-1956. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznan.pl/>

Spychała Walerian, ur. 17 XI 1900 r. w Poznaniu. Doktor medycyny. Starszy asystent Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego. Organizator i w latach 1935-1939 kierownik Opieki Zdrowotnej nad Młodzieżą Akademicką w Poznaniu Członek AZS Poznań. Działacz Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W latach 1932-1934 redaktor miesięcznika „Sokół”. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Poznaniu, gdzie pracował jako lekarz Kasy Chorych na Starołęce. Aresztowany dwukrotnie za działalność konspiracyjną zginął 6 XI 1943 r. w Forcie VII w Poznaniu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 82.

Starkowski, Kazimierz (1895–1940), adwokat, tenisista, działacz sportowy. Ur. 21 I w Bydgoszczy, był synem Józefa (zob.) i Marii z Pohlów. Po ukończeniu w r. 1904 trzech klas przygotowawczych kontynuował S. naukę w Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu. W tym okresie zainteresował się tenisem; dyscyplinę tę uprawiał najpierw w utworzonym wiosną 1912 Związku Tenisowym Młodzieży Poznańskiej, następnie od r. 1914 w Poznańskim Klubie Tenisowym i w Klubie Sportowym „Warta” Poznań. Szybko stał się jednym z najlepszych tenisistów w Poznaniu. Dn. 29 VI 1914 uczestniczył w III Międzynarodowym Turnieju Tenisowym zorganizowanym w Krakowie przez miejscowy Akademicki Związek Sportowy (AZS), w którym po raz pierwszy brali udział polscy zawodnicy z wszystkich zaborów. Po zdaniu egzaminów maturalnych 7 VIII t.r. został 15 VIII wcielony do armii niemieckiej. Od listopada t.r. do stycznia 1919 walczył na froncie wschodnim. Będąc jeszcze w wojsku, wpisał się 21 I 1918 na Wydz. Prawa uniw. w Berlinie, jednak studiów nie mógł podjąć ze względu na przedłużającą się służbę. Po zwolnieniu z armii (15 I 1919 w Kownie) wrócił 1 II t.r. do Poznania i wstąpił do tworzących się polskich sił zbrojnych (Armii Wielkopolskiej), gdzie do grudnia był instruktorem w baonie telegraficznym w Poznaniu (przed kwietniem 1920 awansował na porucznika). Równocześnie od 30 IV 1919 studiował prawo na Wydz. Prawno-Ekonomicznym Uniw. Pozn. T.r. był współorganizatorem AZS w Poznaniu i jako jego prezes w l. 1920-1 przyczynił się do powstania w r. 1920 sekcji tenisowej. Podczas wojny pol-

sko-sowieckiej 1920 r. służył w kompanii telegraficznej 16. Dyw. Piechoty Pomorskiej; walczył m.in. pod Kobryniem (wrzesień t. r.). Należał do założycieli utworzonego 27 VIII 1921 w Poznaniu Polskiego Związku Lawn-Tenisowego, w którym pełnił funkcję skarbnika (do r. 1922), wiceprezesa (1923-5) i członka zarządu (1926-9). Dn. 6 II 1922 został przeniesiony do rezerwy w stopniu porucznika. Po ukończeniu wiosną 1923 studiów i odbyciu aplikacji rozpoczął praktykę adwokacką w Sądzie Okręgowym w Poznaniu. W dn. 15-16 IX 1923 wziął udział w Akademickich Mistrzostwach Państw Bałtyckich w Dorpacie (Tartu), gdzie w grze pojedynczej zajął drugie miejsce, oraz pierwsze w grach podwójnej i mieszanej. W r.n. podczas I Akademickich Mistrzostw Świata w Warszawie został wraz ze Stanisławem Czetwertyńskim akademickim wicemistrzem świata w grze podwójnej. S. był również organizatorem oraz sędzią zawodów tenisowych szczebla lokalnego i ogólnopolskiego. Z jego inicjatywy wybudowano w r. 1923 w Poznaniu przy ul. Noskowskiego nowoczesne korty tenisowe AZS. Publikował artykuły dotyczące tenisa w „Przeglądzie Sportowym” i „Sporcie Polskim”; wraz ze Zdzisławem Szulcem wydał *Podręcznik gry lawn-tenisowej* (P. 1925). Działal nadal w poznańskim AZS, w r. 1927 był jego wiceprezesem. Aktywny w l. trzydziestych w palestrze poznańskiej, był w l. 1934-7 członkiem sądu dyscyplinarnego miejscowej Izby Adwokackiej. Zmobilizowany w r. 1939, walczył S. w kampanii wrześniowej jako porucznik rezerwy 7. baonu telegraficznego. Jesienią t.r. dostał się do niewoli sowieckiej, był początkowo osadzony w Szepetówce (obwód chmielnicki), następnie w Starobielsku (obwód ługański). Został zamordowany w kwietniu lub maju 1940 w gmachu NKWD (Narodnyj Komissariat Wnutriennich Dieł) w Charkowie. Był odznaczony Krzyżem Walcznych za udział w wojnie polsko-sowieckiej (1920). W małżeństwie zawartym 2 I 1929 z Jadwigą Kozłowską (ur. 1896) miał S. dwie córki. W drugim małżeństwie, zawartym 26 VII 1934 w Poznaniu z Felicją Szeszyką (ur. 20 X 1911) miał także dwie córki: Marię (ur. 1934), zamężną Łużyńską, i Wandę (ur. 1938), zamężną Lechowską. <http://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/kazimierz-starkowski>; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 82; St. Mikke, Starkowski, Kazimierz (1895-1940), Słownik biograficzny adwokatów polskich, M.-Ż., t. II, zeszyt 3-4, Warszawa 2007, s. 474-475.

Stawczyk Zdobysław, ur. 1.06.1923, Częstochowa - zm. 1.09.2005, Poznań. Lekkoatleta. Syn Władysława i Stanisławy Reterskiej. Absolwent Liceum dla Dorosłych w Częstochowie (1946), Studium WF Uniwersytetu Poznańskiego (1946-49), AWF w Poznaniu (1957, mgr wf). Zawodnik (170 cm, 69 kg, sprinter) Victorii Częstochowa (1945-46), AZS Poznań (1947-55). Trenerzy: Marian Hoffmann, Karol Hoffmann, Paweł Schmidt, Emil Dudziński. Uczestnik ME: 1954 Berno - 100 m - odp. w półfin. (11,0), 200 m - odp. w przedb. (21,5), 4 x 100 m - odp. (42,5). Medalista AMS: 1949 Budapeszt - 3 m. (10,9), 200 m - 1 m. (21,2), 4 x 100 m - 4 m. (43,1), szt.: 800-400-200-200 m - 3 m. (331,3), 1951 Berlin - 100 m - odp. w półfin. (10,6), 200 m - 3 m (21,9), 4 x 100 m - 2 m. (41,7), 1954 Budapeszt - 100 m - 1 m. (10,6), 200 m - 1 m. (21,4), 4 x 100 m - 2 m. (41,4). 9-krotny reprezentant Polski w meczach międzypaństwowych (1949-54, 22 starty, 4 zw. ind.). Był pierwszym Polakiem, który przebiegł 200 m poniżej 21,5 sek. 10-krotny rekordzista Polski: 200 m (2x), 4 x 100 m repr. (3), 4 x 100 m klub (4), 5-bój (1). 9-krotny mistrz Polski: 100 m (1948), 200 m (1949-51, 1954), 4 x 100 m (1948, 1951), 5-bój (1953, 1954) i 5-krotny wicemistrz kraju: 100 m (1951, 1952), 200 m (1948), 4 x 100 m (1950, 1954). Rekordy życiowe: 100 m - 10,6 (12.06.1949 Szczecin), 200 m - 21,2 (22.08.1949 Budapeszt), 400 m - 49,4 (30.08.1953 Poznań), w dal - 7,04 (6.06.1954 Poznań). Po zakończeniu kariery sportowej, prof dr hab., wieloletni nauczyciel akademicki AWF w Poznaniu. Kierownik Zakładu Lekkiej Atletyki, dyr: Instytutu WF i Sportu, dziekan

wydz. WF oraz rektor tej uczelni (1987-1990). Autor ponad 50 rozpraw naukowych i metodycznych dot. lekkoatletyki. Wybitny trener, działacz, sędzia la. Zasłużony Mistrz Sportu. Odznaczony srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Krzyżem Kawalerskim ODP, Medalem Edukacji i medalem Kalos Kagathos (1989). Najlepszy sportowiec Polski w plebiscycie „PS” (1949). Olimpijczyk 1952 Helsinki: 200 m - 2 m. w VII przedb. (5 zaw.) z czasem 22,0, 4 m. w I ćwierćfin. (6 zaw.) z czasem 22,0 (22,19), odpadł z rywalizacji. 4 x 100 m - 3 m. w I przedb. (7 zesp.) z czasem 41,8, 5 m. w I półfin. (6 zesp.) z czasem 41,8 (41,91), odpadli z rywalizacji. Skład sztafety: Z. Buhl, E. Kiszka, D. Sucheński. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 301-2; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 349; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 241; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 466; https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdobys%C5%82aw_Stawczyk; Akademicki Przegląd Sportowy, 2, 66, 1989, s. 33-44; rozmowa ze Zdobysławem Stawczykiem; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 29. <http://www.la.awf.poznan.pl/index.php/2013-11-04-11-19-03/byli-pracownicy>; G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 41; R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 292-3.

Stogowski, Józef Bronisław (1899–1940), hokeista, piłkarz, lekkoatleta, olimpijczyk, medalista mistrzostw Europy, działacz sportowy. Urodził się 27 listopada 1899 r. w Toruniu, w rodzinie robotniczej Józefa i Eleonory z Glińskich. Posiadał wykształcenie średnie. Jeszcze przed przyłączeniem Pomorza do Polski, 1 maja 1919 r. wstąpił ochotniczo do Wojska Polskiego – Front Pomorski, gdzie zasłużył na wyróżnienie w służbie i skąd otrzymał „*najlepsze zaświadczenie polecające*”, przechodząc 25 marca 1920 r. do Ekspozytury II Oddziału Naczelnego Dowództwa w Grudziądzu. Także podczas służby w Ekspozyturze pracował z największym oddaniem, „*nie zważając na żadne niebezpieczeństwa jakie groziły jego osobie*”. Działalność niepodległościowa Stogowskiego naraziła go na aresztowanie w grudniu 1920 r. przez władze niemieckie w Piławie; po 4-ch tygodniach śledztwa uwolniono go. Nadal pełnił ofiarnie służbę, wykonując najcięższe zadania. W uznaniu jego odwagi Ekspozytura II przedstawiła go 11 grudnia 1920 r. rozkazem Nr 5542/II do odznaczenia orderem „Virtuti Militari”. Z dniem 15 lutego 1921 r. Józef Stogowski został na własną prośbę zwolniony czasowo ze służby w Ekspozyturze II Oddziału Naczelnego Dowództwa w Grudziądzu, otrzymując pismo polecające, iż zasługuje na „*pełne uznanie i pochwałę za oddane Ojczyźnie usługi oraz poparcie w uzyskaniu odpowiedniej jego kwalifikacjom pracy, ze względu na jego prawy charakter i dużą inteligencję*”. Po powrocie do Torunia Stogowski pracował jako urzędnik w Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Sportem pasjonował się od wczesnej młodości, a uprawiać rozpoczął już w latach szkolnych. Szczególne predyspozycje wykazywał do piłki nożnej, hokeja na lodzie, tenisa i lekkoatletyki. Jak pisał Jerzy Mróz w artykule pt. „*Stoga*”. Człowiek-Maszyna zamieszczonym w „*Nowościach*”, z 23 grudnia 1987 r. „*...Miał 16 lat [17-KP], kiedy na Wszechświatowym Zjeździe Sokołów w Warszawie w 1917 roku [jako członek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” - KP] zdobył mistrzostwo w biegu na 100 metrów z czasem 11,2 sekundy. Kilka lat później dystans ten biegał w rewelacyjnym czasie 10,8 sekundy...*” Dyscypliną uprawianą wyczerpująco przez Józefa Stogowskiego była piłka nożna. Grał w Klubie Sportowym „Vistula” Toruń, najczęściej na pozycji środkowego pomocnika. W 1922 r. przeszedł do Toruńskiego Klubu Sportowego. W latach 1925–1926 reprezentował barwy tego klubu w finałach mistrzostw Polski. W grudniu 1928 r. przeszedł do warszawskiej „Polonii”, wystąpił jednak tylko w jednym meczu ligowym w 1929 r., bowiem trwała kontuzja przerwała mu karierę piłkarską. Największe jednak sukcesy

osiągnął w hokeju na lodzie, grając zawsze na pozycji bramkarza; reprezentował barwy TKS, Akademickiego Klubu Sportowego (AZS) Poznań i warszawskiej „Legii”. Do jego zalet zawodniczych należały fantastyczny refleks, waleczność i ofiarność. Grając w latach 1927–1929 w barwach TKS trzykrotnie brał udział w finałach mistrzostw Polski, zajmując w 1928 r. – III miejsce. W listopadzie i grudniu 1929 r. reprezentował barwy „Legii” Warszawa. W grudniu 1933 r., po rozwiązaniu sekcji hokejowej w Toruńskim Klubie Sportowym, został zawodnikiem poznańskiego AZS, w którym grał do końca swej kariery sportowej; już w 1934 r. przyczyniając się walecznie do zdobycia przez ten klub tytułu mistrza Polski. Będąc reprezentantem AZS Poznań, nadal mieszkał w Toruniu, gdzie pracował zawodowo i trenował indywidualnie. Doceniając wybitne zdolności sportowe Józefa Stogowskiego już w 1927 r. powołano go do hokejowej reprezentacji narodowej, w której do 1938 r. rozegrał 70 meczy, zajmując do wybuchu wojny w 1939 r. pierwsze miejsce na liście reprezentantów Polski pod względem ilości rozegranych spotkań międzypaństwowych. Trzykrotnie uczestniczył Stogowski w zimowych igrzyskach olimpijskich. Podczas Igrzysk Olimpijskich w Lake Placid w 1932 r. był chorążym reprezentacji Polski. Sześciokrotnie grał w mistrzostwach świata i ośmiokrotnie w mistrzostwach Europy, mając zarówno w 1929 r. jak i w 1931 r. znaczący udział w zdobyciu przez Polskę wicemistrzostwa Europy. Szczególnie cenne było wicemistrzostwo Europy zdobyte w 1931 r. w Krynicy. (były to jednocześnie mistrzostwa świata). Polska uległa wówczas tylko Austrii, która z kolei została wyprzedzona przez Kanadę (mistrz świata) i USA (wicemistrz) – reprezentacje, których supremacja była tak znaczna, iż żaden z krajów europejskich nie mógł się z nimi równać. Polska natomiast wyprzedziła wówczas m. in. Czechosłowację Niemcy i Szwecję. Ponadto w 1928 r. i 1930 r. grał w reprezentacji Europy w meczach z Kanadą. Dyscypliną, w której Stogowski odnosił znaczne sukcesy sportowe, był także tenis; preferował tenis siłowy, atletyczny, był kilkakrotnym mistrzem Torunia. Działal także społecznie w sporcie, będąc m. in. sędzią piłkarskim w kategorii międzyokręgowej; trenował i szkolił swoich następców. Latem 1939 r. Józef Stogowski ciężko zachorował, prawdopodobnie na skutek kontuzji odniesionej podczas meczu hokejowego. Przewieziony został do Warszawy, gdzie na Oddziale Chirurgicznym Szpitala im. Dzieciątka Jezus dokonano skomplikowanej operacji. Po kapitulacji Warszawy wrócił do Torunia; stan jego zdrowia stale się pogarszał, umierał w cierpieniach. Zmarł 14 maja 1940 r. w Toruniu i pochowany został na cmentarzu staromiejskim św. Jerzego; grób się nie zachował. Jego imieniem nazwano oddane do użytku w styczniu 1960 r. sztuczne lodowisko „Tor-Tor” w Toruniu. W Toruniu Józef Stogowski mieszkał przy ul. Mickiewicza 84, a następnie Matejki 44, Bydgoskiej 8/6 i Żeglarskiej 22. Rodziny nie założył. e-wietor.pl/stogowski-jozef-bronisaw/; Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 253; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 83-4; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 469; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349; R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 294.

Stolzmann Zdzisław urodził się 24 sierpnia 1906 r. w Poznaniu jako syn Kazimierza - ogrodnika i Bronisławy z Kublińskich. Po ukończeniu szkoły elementarnej kontynuował od września 1916 r. naukę w Gimnazjum Św. Marii Magdaleny w Poznaniu, gdzie zdał maturę w maju 1924 r. i otrzymał świadectwo dojrzałości. W październiku tego samego roku rozpoczął studia na Uniwersytecie Poznańskim (UP). Początkowo studiował chemię na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym a następnie od listopada 1930 r. medycynę na Wydziale Lekarskim. Od grudnia 1927 r. do lipca 1930 r.

pełnił funkcję młodszego, a od sierpnia 1930 r. do czerwca 1931 r. starszego asystenta w Zakładzie Chemii Ogólnej Wydziału Rolniczo-Leśnego UP. W okresie studiów był członkiem Korporacji Akademickiej Uniwersytetu Poznańskiego „Korpus Zawisza Czarny”. W grudniu 1929 r. otrzymał stopień doktora filozofii w zakresie chemii. W maju 1936 r. uzyskał dyplom lekarza. W październiku 1938 r. otrzymał stopień naukowy doktora medycyny (za doktorat otrzymał Medal Złoty przyznany przez Senat Akademicki Uniwersytetu Poznańskiego). Okres okupacji spędził w Częstochowie. W marcu 1945 r. powrócił do Poznania i na zlecenie ówczesnego rektora UP prof. Stefana Dąbrowskiego przystąpił do uruchomienia zdewastowanej w czasie walk o Poznań zimą 1945 r. Katedry Chemii Fizjograficznej na stanowisku adiunkta. W maju 1947 r. Rada Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UP powierzyła mu jako habilitowanemu docentowi obowiązki zastępcy profesora przy Katedrze Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim UP. w 1958 r. uzyskał stypendium fundacji Rockefellera i wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie zapoznał się z działalnością ważniejszych ośrodków badawczych biochemicznych. W drodze powrotnej zwiedził też ośrodki naukowe w Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii, Szwajcarii i NRF. W kwietniu 1963 r. na mocy Uchwały Rady Państwa Zdzisław Stolzmann został mianowany profesorem zwyczajnym chemii fizjologicznej Akademii Medycznej w Poznaniu. Od stycznia 1965 r. do września 1976 r. z ramienia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) był kierownikiem Katedry Biochemii na Uniwersytecie w Tunisie (Tunezja). Po przejściu na emeryturę w 1976 r., ostatnie lat życia spędził w USA. Zmarł w Houston 8 sierpnia 1997 r. Pochowany został na cmentarzu górczyńskim w Poznaniu w dniu 13 września 1997 r. Należał i prężnie działał w AZS. Był miłośnikiem polskich gór. W Poznaniu wędrówki zastępowała wioślarska pasja. Był propagatorem tegoż sportu - zachęcał studentów do uprawiania tej dyscypliny (był aktywnym członkiem sekcji wioślarskiej). Między innymi dzięki jego zapalowi AZS prawie całkowicie zniszczona, a zbudowana przed drugą wojną, przystań wioślarska, jak i cały sprzęt wioślarski, została odbudowana. J. Matysiak, Materiały Zdzisława Stolzmann (1906-1997) (sygn. P III-147) Materiały-Zdzisława-Stolzmann-P-III-147.pdf; S. Warsicki, Działalność AZS w Poznaniu 1919-1969, Poznań, s. 27-31, 156-163.; A. Brożek, Profesor Zdzisław Stolzmann (1906-1997), współtwórca poznańskiej szkoły chemii fizjologicznej, Rozprawa doktorska Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2012 s. 75-77, 174.

Synoradzka Martyna, florecistka, olimpijka z 2012 r. Urodziła się 30 stycznia 1988 r. w Poznaniu. Szermierkę zaczęła uprawiać w 1999 r. w klubie „Warta” Poznań. Od 2005 r. jest zawodniczką AZS-AWF Poznań. Specjalizuje się we florecie. W broni tej jest trzykrotną mistrzynią Polski (2013, 2014, 2017) i wicemistrzynią (2011). Wraz z zespołem AZS-NMP Poznań w 2015 r. zdobyła drużynowe mistrzostwo Polski, a w 2011 r. wicemistrzostwo. Na arenie międzynarodowej największe sukcesy odnotowała w kategoriach młodzieżowych. Jest drużynową mistrzynią świata junierek we florecie w kategorii do lat 20 (2008) oraz indywidualną wicemistrzynią Europy w kategorii do lat 23 (2009). Na uniwersjadzie w 2013 r. w Kazaniu w drużynowym turnieju floretu zdobyła brązowy medal. Wielokrotnie startowała w mistrzostwach świata i Europy seniorów. Jej największym osiągnięciem w zawodach tej rangi jest zdobycie brązowego medalu w turnieju indywidualnym floretu na mistrzostwach Europy w 2018 r. w Nowym Sadzie oraz zajęcie na mistrzostwach świata w 2011 r. w Katanii ósmego miejsca w turnieju indywidualnym floretu i czwartego miejsca w turnieju drużynowym. W 2012 r. uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich w Londynie, na których w turnieju indywidualnym floretu zajęła 23. miejsce, a w turnieju drużynowym piąte. W trakcie wyczynowego

uprawiania sportu ukończyła studia wyższe na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 294.

Syrek Grażyna, lekkoatletka, olimpijka z 2004 r. Urodziła się 9 stycznia 1972 r. w Kędzierzynie-Koźlu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 1989 r. w klubie sportowym „Chemik” Kędzierzyn. Podczas studiów w latach 1994-1998 w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie była zawodniczką tamtejszego klubu AZS-AWF, a następnie w latach 1999-2005 „Olimpii” Poznań. Specjalizowała się w biegach długodystansowych i maratonie. Dziesięciokrotna mistrzyni Polski: w biegu na 5000 m (2003, 2006), 10 000 m (2005, 2006), półmaratonie (2005), maratonie (2002, 2003), biegach przełajowych na 4 km (2003) i sztafecie 4 x 400 m (1991, 1993). Jej największymi osiągnięciami międzynarodowymi było zajęcie drugiego miejsca w półmaratonie w Pradze (2002) i Dublinie (2002) oraz piątego miejsca w maratonie w Chicago (2003). W 2004 r. startowała na igrzyskach olimpijskich w Atenach, na których w maratonie zajęła 41. miejsce na 82 startujące zawodniczki. Po zakończeniu kariery sportowej podjęła pracę w szkolnictwie w charakterze nauczyciela wychowania fizycznego. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 295.

Szafarkiewicz Stanisław w AZS Poznań od 1950 r. Trener naszych i koszykarzy. Wychowawca wielu reprezentantów Polski, w tym olimpijczyka z 1968 r. Grzegorza Korcza. Ma wyjątkowe osiągnięcia w szkoleniu młodzieży. Trener - wychowawca. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/pictures/stanislaw-szafarkiewicz,pic1,1017,68622,105058,show2.jpg>

Szafarkiewicz, Piotr - absolwent akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu z 1979 r., trener koszykówki II klasy, instruktor narciarstwa zjazdowego, instruktor siatkówki, pływania, piłki ręcznej i gimnastyki, sędzia koszykówki II klasy, ratownik WOPR. Uprawiał pływanie /1966-1967/ i koszykówkę /1968-1979/ w AZS w Poznaniu. Był m.in. członkiem drużyny koszykówki, która w 1977 roku zdobyła tytuł akademickiego mistrza Polski juniorów. W latach 1979-1986 był asystentem i starszym asystentem w akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu; od roku akademickiego 1986/87 pracuje w Studium WFiS Akademii Rolniczej. Od 1980 roku był również trenerem koszykówki w AZS w Poznaniu. Do największych osiągnięć trenerskich P. Szafarkiewicza należy trzykrotne zdobycie przez jego wychowanków tytułu Akademickiego Mistrza Polski Juniorów /1983, 1985 i 1986/, zajęcie II miejsca w akademickich mistrzostwach Polski Seniorów /1985 r./ oraz zajęcie II miejsca w II Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży Szkolnej we Wrocławiu. P. Szafarkiewicz pracuje społecznie w Komisji Koszykówki w Zarządzie Głównym AZS oraz w Kolegium Sędziów Okręgowego Związku Koszykówki w Poznaniu. Został uhonorowany Złotą Odznaką AZS. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 29-30. Fot. <https://www.kurek-rowery.pl/index.php?gr=37&pdgr=72&pr=0&subpr=1189>

Szafkowski, Zbigniew, urodzony 1 lipca 1938 w Iwii koło Lidy na Wileńszczyźnie. Absolwent WSWF w Poznaniu (1960). W latach 1956-1969 uprawiał biegi średnie w AZS Poznań i „Pomorzu” Stargard. Pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego i trener lekkiej atletyki w Stargardzie i Barlinku (1960-1975). Potem od 1975 do 2003 był zatrudniony w filii AWF Poznań w Gorzowie Wielkopolskim. W 1980 roku w AWF w Poznaniu obronił pracę doktorską na

temat: „Rozwój sportu na Pomorzu szczecińskim w latach 1945-1975”. Podczas pracy w AWF Gorzów Wlkp. był Kierownikiem Zakładu Lekkiej Atletyki. Opublikował (do 2011 r.) blisko 300 prac w tym 43 książek o sporcie gorzowskim, szczecińskim (także akademickim) i kulturze fizycznej Polonii. Tylko w okresie między 1994 a 2016 napisał 18 (sic!!!) książek dotyczących historii sportu Szczecina lub Pomorza Szczecińskiego. Opracował ponad 300 haseł sportowych do Encyklopedii Szczecina. Jest promotorem ponad 100 studenckich prac magisterskich. Wśród jego zainteresowań naukowych sporo miejsca zajmował także AZS. Od 2006 roku był prezesem Lubuskiej Rady Olimpijskiej. Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” na Wileńszczyźnie nadało Zbigniewowi Szafkowskiemu tytuł członka honorowego „za pamięć o ziemiach rodzinnych i za wydawanie artykułów i książek, w których opisuje osiągnięcia sportowe młodzieży polskiej zamieszkałej na Litwie, Białorusi i Ukrainie podczas Światowych Igrzysk Olimpijskich”. Fot. www.echogorzowa.pl/news/16/prosto-z-miasta/2014-08-18/uczelnia-z-dorobkiem-i-tradycjami-na-dziejowym-zakrecie-8462.html

Szkurlat, Jacek - ur. 4 sierpnia 1964 r. w Skarżysko-Kamiennej. Wioślarz Klubu wioślarskiego Rejów Skarżysko-Kamienna /1977-1983/ i AZS AWF Poznań. Srebrny medalista VIII Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w czwórkach podwójnych bez sternika - partnerzy Robert Redlinski, Kazimierz Jabłoński, Andrzej Kozłowski /Szczecin 1981/. Brązowy medalista IX Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w tej samej konkurencji -partnerzy Robert Redliński, Paweł Madej, Andrzej Kozłowski /Kalisz 1982/. 2 miejsce w Młodzieżowych Regatach Przyjaźni w tej samej konkurencji /Bydgoszcz 1981/, 2 miejsce w skiffie w Centralnych Regatach Jesiennych /Bydgoszcz 1982/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, trener wioślarzy AZS AWF Poznań w latach 1986- 1991. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 211.

Szponder Tomasz (ur. w 1957 r.), psycholog, wydawca, współwłaściciel i prezes zarządu Domu Wydawniczego Rebis, członek AZS od 1977 r. Uprawiał biegi na orientację, biegi średnie i długie. W biegach na orientację był członkiem kadry narodowej. Od pierwszego roku studiów na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prowadził rozległą działalność społeczną w ruchu sportowym. Początkowo był członkiem zarządu Klubu Uczelnianego AZS UAM, od 1978 r. jego wiceprezesem, a w latach 1982-1984 prezesem. Od 1981 r. działa także w strukturach

Organizacji Środowiskowej AZS Poznań, będąc początkowo jej wiceprezesem, a od 2001 prezesem. Nadał duży rozmach rozwojowi AZS Poznań zarówno w sporcie wyczynowym jak i w zakresie upowszechniania wychowania fizycznego i sportu oraz w organizowaniu imprez międzynarodowych i ogólnopolskich. Od lat nieustrudzenie zabiega o przyznanie Poznaniowi organizacji letniej Uniwersjady. W 1981 r. został członkiem Zarządu Głównego AZS, którego od 1987 r. był wiceprezesem (do 2001 r. ds. upowszechniania kultury fizycznej, a następnie ds. organizacyjnych). R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 631; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 80. <https://pasja.azs.pl/rok-akademicki-z-jubileuszem-azs-w-poznaniu/>

Szyfter Zygmunt - w AZS Poznań od 1946 r. Żeglarz, sternik morski, sędzia regatowy i komandor naszej sekcji. Czynny we władzach AZS Poznań w latach 1951-1992. Inicjator budowy jachtu pełnomorskiego dla środowiska akademickiego Poznania. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/main/-,p,41042,41049,41051.html>

Szymankiewicz, Norbert (23 l.). Ur. 26.04.1988, zawodnik sekcji pływackiej AZS Politechniki Poznańskiej, wielokrotny medalista Akademickich Mistrzostw Polski i Wielkopolski. Uprawiał również sportowe ratownictwo wodne, był członkiem kadry narodowej, reprezentantem Polski, wielokrotnym mistrzem i medalistą na wielu zawodach międzynarodowych i krajowych oraz wybitnym ratownikiem wodnym i członkiem Grupy Operacyjnej WOPR Województwa Wielkopolskiego. Zmarł tragicznie 18 sierpnia w Poznaniu w wypadku motocyklowym. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Szymański Jan, łyżwiarz, olimpijczyk z 2014 i 2018 r. Urodził się 2 marca 1989 r. w Poznaniu. Sportem zainteresował się w okresie nauki w szkole podstawowej. Początkowo uprawiał wrotkarstwo jako zawodnik Stowarzyszenia Sportów Wrotkarskich „Malta” Poznań. W dyscyplinie tej był wielokrotnym mistrzem Polski. Po przeniesieniu się z Poznania do Zakopanego, gdzie został uczniem tamtejszej Szkoły Mistrzostwa Sportowego, zaczął uprawiać łyżwiarstwo szybkie. W dyscyplinie tej był zawodnikiem LKS „Poroniec” Poronin, a od końca 2.0.14 r. klubu AZS-AWF Poznań. Jest mistrzem Polski na dystansach 1500 m (2014), 5000 m (2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017), 10 000 m (2012, 2013, 2014, 2017), w wieloboju (2012, 2015, 2017) i wieloboju sprinterskim drużynowo (2011). W 2012 r. na akademickich mistrzostwach świata w Zakopanem zwyciężył na dystansach 1500 m, 3000 m i 5000 m. W roku następnym na uniwersjadzie w Trydencie zdobył złoty medal na dystansach 1500 m i 5000 m oraz brązowy na dystansie 1000 m. jest brązowym medalistą mistrzostw świata w wyścigu drużynowym (2013) i mistrzostw Europy (2018). Jako olimpijczyk debiutował na igrzyskach w Soczi w 2014 r., na których w Wyścigu na dystansie 1500 m zajął 15. miejsce, na 500 m - miejsce 13., a w biegu drużynowym wraz ze Zbigniewem Brodką i Konradem Niedźwiedzkiem zdobył brązowy medal. W swym drugim starcie olimpijskim, na igrzyskach w 2018 r. w Pjongczangu, w wyścigu indywidualnym na dystansie 1500 m zajął 16. miejsce. Jest jak dotychczas jedynym wielkopolskim medalistą zimowych igrzysk olimpijskich. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 298.

Ślusarek, Józef - trener akrobatyki sportowej, ur. 19.03.1940 r. w Czerwonej Wsi, absolwent WSWF /1968-1972 r./, trener I klasy. Od 1969r. koordynator i trener sekcji akrobatyki sportowej AZS Poznań. Wychowawca wicemistrzów świata: Tadeusza Wojtkowiaka i Bronisława Dziurli /1976/ oraz wielokrotnych mistrzów i reprezentantów Polski – Haliny Więcek, Małgorzaty Wrońskiej, Romana Gruszkiewicza i Marka Zielińskiego. Sędzia międzynarodowy, członek zarządu PZAS, przewodniczący Komisji Trampoliny w Polsce. M.H. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 43. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/bm/news/artysci-naukowcy-i-trener-z-nagrodami,134627.html>

Śmigielski Jarosław (ur. w 1914 r.) prawnik, adwokat, koszykarz. Był zawodnikiem poznańskich klubów AZS (1935-1938) i KPW/ KKS/ Kolejarsz (1939-1952). Pięciokrotny mistrz Polski (1937, 1939, 1946, 1949, 1951) i wicemistrz Polski (1938). Trzykrotnie uczestniczył w mistrzostwach Europy (1937 - IV miejsce, 1939 - III miejsce, 1946 - IX miejsce). W 1937 r. na akademickich mistrzostwach świata w Paryżu zdobył srebrny medal. W wojnie 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy. Okres okupacji niemieckiej spędził w Poznaniu. Tu uczestniczył w konspiracyjnym życiu sportowym. Po 1945 r. praktykował jako adwokat. W latach 1942-1960 współpracował z czasopismem „Sport”. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 631-2; Hądzalek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 530. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-699-2.jpg

Świdorska Irena, czołowa lekkoatletka AZS Poznań w latach trzydziestych. Mistrzyni Polski w biegu na 800 m w latach 1932, 1934 i 1935. Mistrzyni Polski w biegu na przełaj (1935) i w skoku w dal (1935, 1937). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 350. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-905-3.jpg

Tłoczyński Ignacy (14 VII 1911 Poznań), tenisista, zaw. AZS Poznań, WKS Legii Warszawa, 43-krotny uczestnik rozgrywek o PD, 12-krotny MP w grze pojed., podw. i miesz. (1930-39), 6-krotny MMP w grze pojed., podw. i miesz. (1931-39), 2-krotny wice-mistrz W. Brytanii (1942, 48), 3-krotny mistrz Szkocji (1949-51), mistrz Londynu (1951); uczestnik Powstania Warszawskiego (1944); od czasu wojny mieszka w Anglii; brat Ksawerego. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 562; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 351. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3221-10.jpg

Tłoczyński Ksawery (12 XII 1919 Poznań), tenisista, zaw. AZS Poznań, WKS Legia Warszawa, KS i Gwardia Szczecin, KS Olimpia Poznań, KS Warszawianka, 2-krotny MP w grze podw. (1948, 52); trener i wieloletni działacz PZT; brat Ignacego. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 562. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3221-8.jpg

Tobolski Piotr, wioślarz, olimpijczyk z 1980 r. Urodził się 11 maja 1958 r. w Gnieźnie. Wioślarstwo zaczął uprawiać w 1978 r. w klubie AZS-AWF Poznań, w którego barwach występował przez cały okres swej kariery sportowej. Czterokrotny mistrz Polski w jedynce (1979, 1981) i dwójce podwójnej (1980, 1985) oraz siedmiokrotny wice-mistrz Polski w jedynce (1982, 1983), dwójce podwójnej (1978, 1986), czwórce bez sternika (1986) i ósemce (1984, 1985). Trzykrotnie uczestniczył w wioślarskich mistrzostwach świata, na których w dwójce podwójnej zajął w finałach miejsce piąte (1981), szóste (1982) i dziesiąte (1985). W 1984 r. na akademickich mistrzostwach świata zdobył złoty medal w czwórce podwójnej na dystansie 500 m oraz medal brązowy na dystansie 2000 m. W 1980 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Moskwie, na których wraz z Wiesławem Kujdą w dwójce podwójnej zajął szóste miejsce. Uprawiając wyczynowo wioślarstwo, ukończył studia na Politechnice Poznańskiej. Karierę sportową zakończył w 1987 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 300; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 265.

Tomaszewski, Mariusz (ur. 23 kwietnia 1956 roku w Poznaniu) – lekkoatleta, specjalista rzutu młotem, pięciokrotny mistrz Polski. Był czołowym polskim młociarzem w latach 80. Startował na ME w Atenach w 1982 roku, gdzie zajął 10. miejsce. Natomiast na MŚ w 1983 r. w Helsinkach odpadł w eliminacjach. Zajął 5. miejsce w finale Pucharu Europy w 1981 r. w Zagrzebiu oraz 6. miejsce w finale Pucharu Europy w 1985 r. w Moskwie. Podczas Zawodów Przyjaźni 1984 r. w Moskwie zajął 7. miejsce. Zdobył mistrzostwo Polski w 1981, 1984, 1985, 1987, 1988 r., wicemistrzostwo w 1982 i 1983 r., oraz brązowy medal w 1980 r. Był zawodnikiem klubów: AZS Poznań (do 1978 i 1981-1986), Górnik Zabrze (1979-1980) i Hutnik Kraków (1987-1988). Rekord życiowy Tomaszewskiego wynosi 79,46 m (1 lipca 1984 w Zabrzu) – 7. wynik w historii polskiej lekkoatletyki. Na tych samych zawodach, w dodatkowej 7. próbie zawodnik ten uzyskał odległość 81,04 m

(wynik ten nie jest uznawany za oficjalny). H. Kurzyński, S. Pietkiewicz, J. Rozum, T. Wołejko, *Historia Finałów Lekkoatletycznych Mistrzostw Polski 1920-2007. Konkurencje męskie*. Szczecin - Warszawa 2008.

Tracz Jerzy - ur. 10 lutego 1943 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim. Pływak KSZO Ostrowiec Św., Legii Warszawa, AZS Poznań. Uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Rzymie /1960/ odpadł w eliminacjach wyścigu na 400 m stylem dowolnym uzyskując czas 4.38 /19 wynik eliminacji/; startował również w sztafecie 4 x 200 m stylem dowolnym, która także odpadła w eliminacjach. Uczestnik Mistrzostw Europy w Budapeszcie i Lipsku. Mistrz i wielokrotny medalista Mistrzostw Polski. młodzików, juniorów i seniorów. Absolwent Uniwersytetu Poznańskiego. M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski leksykon sportowy*, Kielce 2002, s. 224. Fot. <http://90lat-kszo.pl/jerzy-tracz/>

Trojanowska –Niewitecka, Bożena – ur. 4.05.1942 r., absolwentka WSWF /1961- 1965 r./. Zawodniczka AZS Poznań w skokach do wody z wieży i z trampoliny, trener pływania. Reprezentantka krajów skokach z wieży. W latach 1965 - 1975 trener asystent KKS „Lech”. Wychowawca wielu mistrzów i rekordzistów Polski, m.in. Pawła Olszewskiego, Cezarego Rejmana, Tomasza Duczmala, R. Żugaja, C. Śmigłaka. Obecnie trener koordynator KS „Poznania” w Poznaniu. E.S. (oprac.), w: *Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego*, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 45.

Turczyk Walter Stefan (1909 - 1976). Olimpijczyk: Berlin 1936 r. (lekkoatleta). Urodzony 26 grudnia 1909 r. w Siemianowicach Śląskich. Należał do najlepszych polskich oszczepników lat trzydziestych (po Eugeniuszu Lokajskim). Zawodnik „Pogoni” Katowice (1928-1930), AZS Poznań (1931-1932) i „Warty” Poznań (1933-1937), dziesięciokrotnie reprezentował Polskę w meczach międzypaństwowych (1932-1937), odnosząc 3 zwycięstwa indywidualne. Rekordzista Polski w rzucie oszczepem 65,73 m (28 kwietnia 1935, Poznań), z rekordem życiowym 70,53 m (31 maja 1936, Warszawa). Czterokrotny mistrz kraju w tej specjalności (1932, 1933, 1935, 1937). Na IO w Berlinie (1936) zajął X miejsce z wynikiem 63,36 m. W czasie okupacji przyjął niemiecką listę narodową i od 1940 reprezentował barwy Rzeszy Niemieckiej. Uczestnik II wojny światowej w oddziałach SS. Po wojnie mieszkał w Niemczech. Zmarł 19 października 1976 r. w Celle (Dolna Saksonia). http://valerianaella.man.poznan.pl/data/cm_entarze/olimpijczycy_public.php?filtruj=formularz R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 301-2.

Tylkowski Leszek - szermierz. Trener. Wychował liczne grono czołowych polskich szablistów i szablistek, w tym trzykrotnego olimpijczyka Norberta Jaskota i olimpijkę Bognę Józwiak. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), *Nowe władze AZS Poznań*, APS 04, 335, 2016, s. 13. <http://www.mat-fencing.com/page.php?id=3363> Foto MASK

Tyloch Andrzej - z AZS Poznań związany od lat sześćdziesiątych. Wieloletni kierownik sekcji koszykówki mężczyzn. Współtwórca jej największych sukcesów. Najbliższy współpracownik trenera Stanisława Szafarkiewicza. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), *Nowe władze AZS Poznań*, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Urbaś, Marcin (ur. 17 września 1976 w Krakowie) – polski lekkoatleta, specjalizujący się w biegu na 200 metrów, jest drugim w historii białym sprinterem, który na tym właśnie dystansie złamał barierę 20 sekund. Swoją karierę i uwagę poświęca też muzyce (wokalista). Karierę sportową rozpoczął w AZS-AWF Kraków, po chwilowych występach w KKL Kielce od 2008 roku bronił barw AZS-AWF Poznań. Największe sukcesy odnosił w Halowych Mistrzostwach Europy – w Wiedniu w 2002 zdobył złoto, a trzy lata potem w Madrycie zajął trzecie miejsce. Był ponadto mistrzem Uniwersjady (Pekin 2001) i finalistą Mistrzostw Świata 1999 (5. miejsce) oraz Halowych Mistrzostw Świata 2004 (6. miejsce). W składzie sztafety sprinterskiej 4 x 100 m zdobył srebrny medal Mistrzostw Europy w Monachium (2002). Wielokrotnie reprezentował Polskę w Pucharze Europy; wygrał konkurencję 200 m w 1999, zajmował 2. miejsce w 2002 i 2004, a 3. miejscem w 2001 przyczynił się do zdobycia przez polską ekipę Pucharu. Był mistrzem Polski na 200 m w latach 1998–2001 i w 2004 oraz na 100 m w 2002, w 1999 i 2004 zdobył złote medale mistrzostw kraju w sztafecie 4x100 metrów. Aż siedem razy zdobywał tytuł mistrza Polski w hali na 60 m w 2002, oraz na 200 m w l. 1998-1999, 2003-2005, 2008. Na Mistrzostwach świata w Sewilli 1999 ustanowił słynny rekord Polski na 200 m - 19,98 s. Do niego należy też rekord w hali na tym dystansie - 20,55 s. ustanowiony na Halowych Mistrzostwach Europy w Wiedniu w 2002 r. W 2008 został uznany drugim lekkoatletą lutego w Europie w plebiscyście EAA. Rok później w kwietniu 2009 ogłosił zakończenie kariery. Nie wiadomo, jaką rolę w tym względzie odegrała muzyka. Równolegle ze startami sportowymi M. Urbaś występował jako wokalista deathmetalowego zespołu Sceptic, nagrywał pływy, był także autorem tekstów. Nagrał singel „Musisz być pierwszy” (uwagę zwraca sportowy tytuł!) z Patrycją Markowską. Występował w jednej z edycji programu *Taniec z gwiazdami*. Pracuje w mediach elektronicznych jako prezenter i dziennikarz sportowy. Od paru lat na stałe mieszka w Poznaniu. Cz. Michalski, AZS w Krakowie, cz. II. 1945-2009, Kraków 2012, s. 214nn. Fot. <https://alchetron.com/Marcin-Urba%C5%9B>

Wachowski Eugeniusz (15 I 1932 Niedźwiedź), lekkoatleta-dyskobol, zaw. Kolejarza Łowicz i AZS Poznań, RP; trener, 1960 - 66 trener lekkoatletyki PZLA; dr wych. fiz., od 1978 kier. Zakładu Teorii Wychowania Fizycznego i Sportu AWF w Poznaniu; 1978-81 zastępca dyr. Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu; działacz AZS Poznań. Autor ponad 100 publikacji naukowych z zakresu wych. fiz. i sportu, min.: podręcznika *Rzut dyskiem* (1964). RZ: 52,69 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 593; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 351. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 46.

Walkowiak-Gumowska-Grzeńczyk, Elżbieta, bezsprzecznie największa indywidualność w dziejach poznańskiej akademickiej koszykówki. Debiutowała ona w pierwszoligowym zespole koszykówki AZS Poznań w 1968 r. mając piętnaście lat! Przez szereg lat była podstawową zawodniczką swojego macierzystego klubu i reprezentacji Polski. W 1976 r. w plebiscyście tygodnika „Sportowiec” uznana została za najlepszą koszykarkę sezonu 1975/76. Trener Bronisław Wiśniewski pisał o niej: „Jej niepowtarzalny styl gry zadziwia skutecznością i fascynuje coraz liczniejsze rzesze żeńskiego basketu. „Agata” - doskonale radzi sobie w najtrudniejszych sytuacjach na boisku, najlepiej współpracuje z kolegami”. W 1978 r. zdobyła mistrzostwo Polski. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 51.; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 129.

Warmiński Przemysław Marian Longin, ur. 14 III 1908 r. w Bydgoszczy. Prawnik, dziennikarz, publicysta, korespondent berliński „Kuriera Warszawskiego”. Tenista i hokeista lodowy. Zawodnik AZS Poznań. Czołowy polski tenista w latach 1926- 1937. Mistrz Polski w grze mieszanej (1930 r.) i grze podwójnej (1932 r.). Wicemistrz Polski w grze pojedynczej (1929 r.), grze podwójnej (1929, 1930) i turnieju drużynowym (1929 r.). Trzykrotnie występował w rozgrywkach o Puchar Davisa (1928, 1930, 1932). Mistrz Polski w hokeju na lodzie (1934 r.)

i dwukrotny brązowy medalista w tej dyscyplinie (1931, 1933). Przez cały okres swej kariery zawodniczej prowadził wielokierunkową działalność społeczną w ruchu sportowym (AZS Poznań, okręgowe związki sportowe). W 1938 r. był kapitanem związkowym Polskiego Związku Hokeja na Lodzie. Działacz polityczny SN, OWP, ONR. Był członkiem studenckiej korporacji „Baltia”. W kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu podporucznika rezerwy dowodził plutonem piechoty na Grochowie w Warszawie. Cieszył się opinią odważnego oficera. Poległ podczas wykonywania obowiązków służbowych 26 IX 1939 r. w Warszawie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 87; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351-352; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 634; P. Tomaszewski, Polskie korporacje akademickie w latach 1918-1939 Struktury, myśl polityczna, działalność, Toruń 2011, s. 343. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3237-1.jpg

Wąsowski Krzysztof - ur. 15 stycznia 1966 r. w Skarżysku - Kamienniej. Wioślarz Klubu Wioślarskiego Skarżysko-Kamienna/1979-1985/ i AZS AWF Poznań /1985-1989/. Brązowy medalista XI OSM w skiffie /Kalisz, 1984/, brązowy medalista Mistrzostw Polski juniorów w dwójce podwójnej /Szczecin, 1986/, srebrny medalista Akademickich Mistrzostw Polski w dwójce podwójnej wagi lekkiej /Gdańsk, 1986/, srebrny medalista AMP w dwójce podwójnej wagi lekkiej /Bydgoszcz, 1988/, brą-

zowy medalista Młodzieżowych Mistrzostw Polski w dwójce /Bydgoszcz, 1988/, srebrny medalista MMP w czwórce podwójnej /Bydgoszcz, 1988/, srebrny medalista Mistrzostw Polski seniorów w dwójce podwójnej wagi lekkiej /Bydgoszcz, 1989/, złoty medalista MP seniorów w czwórce podwójnej wagi lekkiej /Bydgoszcz, 1989/. Występował w akademickiej reprezentacji Polski /1989/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, nauczyciel Wychowania fizycznego. Wyróżniony złotym medalem im. Bronisława Szwarca przyznany przez AWF w Poznaniu za osiągnięcia sportowe /1990/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 229.

Weiss, Wojciech, ur. 1950 r. w Poznaniu. Absolwent AWF w Poznaniu, magister wychowania fizycznego, trener II klasy lekkiej atletyki (1973). Członek AZS od 1969 r. Lekkoatleta, zawodnik czołówki krajowej w biegach sprinterskich. Wielokrotny medalista Akademickich Mistrzostw Polski. Od kilkudziesięciu lat prowadzi rozległą działalność w ruchu sportowym. Był wieloletnim kierownikiem sekcji lekkiej atletyki w AZS Poznań i AZS AWF Poznań. W latach 1997-2017 prezes

KU Politechniki Poznańskiej. Dzięki jego pracy klub należał do wiodących w kraju, zarówno na płaszczyźnie organizacyjnej jak i sportowej. Od 1997 r. wiceprezes ds. Upowszechniania Organizacji Środowiskowej AZS w Poznaniu. Członek ZG AZS, aktywny wielu w strukturach Centrali AZS. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Wejhert Mariusz, członek AZS Poznań w latach 1923-1924. AZS Warszawa 1927-1936, obecnie członek Koła Seniorów. Piłkarz. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 352.

Węglarski, Krzysztof - AZS Poznań, ur. 15.07.1954 r. w Łodzi, student studiów stacjonarnych AWF /1979 r./, mistrz Polski 1978 r. w biegu na dystansie 400 m przez płotki, 12-krotny reprezentant kraju. Najlepszy wynik: 50.77 s. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 47. Fot. <http://www.6lo.ayz.pl/index.php/sport/98-biegi-przeajowe>.

Wieczorek Zygmunt, ur. 27 XI 1907 r. w Herne na terenie Westfalii. Wioślarz AZS Poznań. Akademicki wicemistrz świata w konkurencji ósemka ze sternikiem z 1937 r. Po kampanii wrześniowej 1939 r. przedostał się na Zachód, gdzie w stopniu porucznika obserwatora RAF kontynuował walkę zbrojną. Zginął wraz z całą załogą 25 VI 1942 r. podczas lotu bojowego z zadaniem bombardowania Bremy nad miejscowością Andijk w Holandii. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku

Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 88. Fot. <https://niebieskaeskadra.pl/?control=8&id=1444>

Wieczorek, Bernard, ur. 12.06.1938 r. w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu, doktor nauk. Zawodnik rugby Posenianii Poznań (1958-1964, 1969, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963), AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1968). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji środkowego. Instruktor PZR (02.03.1965). Trener II klasy (15.12.1990). Trener seniorów AZS WSWF Poznań (1964-1965), Polonii Poznań (1966-1967), Posenianii Poznań (1991-1993), juniorów (1983-1993), kadetów Posenianii (1991-1993), żaków Posenianii (2003-2004). Dyrektor Klubu (1968-1971). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (30.03.1985-31.03.1991). Sędzia (1967-1990). Przewodniczący Komisji Sędziowskiej Polskiego Związku Rugby (30.03.1985-24.09.1988). Sędzia Roku PZR (1986). Odznaczony: Honorowa Złota Odznaka PZR (30.03.1985), Złota Odznaka ZS „Start”, Złota Odznaka AZS, Złota Odznaka SKS „Posnania”, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Zasłużony dla Miasta Poznania, Zasłużony dla Województwa Poznańskiego, Złoty Krzyż Zasługi. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajmował się pracą z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 112.

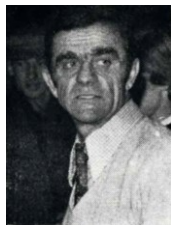
Wierzbicki, Andrzej - absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu /1950 r./, trener piłki siatkowej i lekkiej atletyki II klasy, instruktor narciarstwa, sternik Jachtowy. W latach 1948-1949 był instruktorem lekkiej atletyki w Szkole Zawodowej przy Zakładach im. J. Stalina /obecnie H. Cegielski/, następnie - w latach 1949-1950 - pracował jako asystent w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Poznaniu, od 1950 do 1952 roku był trenerem lekkiej atletyki w Polskim Komitecie Olimpijskim w Warszawie (dwóch zawodników A. Wierzbickiego uczestniczyło w Olimpiadzie w Helsinkach w 1952 roku), a od 1952 do 1984 roku pracował w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej w Poznaniu. W 1984 roku dr A. Wierzbicki przeszedł na emeryturę pracując jakiś czas w Studium na pół etatu. Przez 31 lat /od 1 września 1953 r. do 31 sierpnia 1984 r./ pełnił funkcje kierownika Studium WFIS, przyczyniając się do jego zorganizowania, udoskonalania procesu dydaktycznego oraz do podniesienia sprawności fizycznej studen-

tów. Prowadził zajęcia z grupami podstawowymi /z lekkiej atletyki, gier sportowych i pływania/ oraz sekcje sportowe siatkówki kobiet (przez 20 lat) i mężczyzn. Jako trener sekcji kobiecej dwukrotnie doprowadził drużynę Akademii Rolniczej do zdobycia III miejsca w Mistrzostwach Polski wśród reprezentacji uczelni rolniczych. Zajmował się pracą naukową i w 1978 roku uzyskał stopień naukowy doktora wychowania fizycznego na podstawie pracy: „Zmiany zachodzące w sprawności fizycznej i rozwoju fizycznym studentów Akademii Rolniczej w Poznaniu w czasie czterech lat studiów”. Jako kierownik Studium WFiS niemal od początku istnienia Studium podejmował wiele cennych inicjatyw i działań, które wyznaczyły obecny model organizacyjny. Inicjował i organizował różne formy współpracy w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu w środowisku akademickim Poznania, a nawet Polski. A. Wierzbicki pracował społecznie jako prezes i wiceprezes poznańskiego AZS w latach 1946-1949, a przez 25 lat był również członkiem Głównej Komisji rewizyjnej w ZG AZS w Warszawie. Został uhonorowany m.in. Złotą Odznaką Honorową AZS. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 21-22.

Winkowski Henryk, ur. 24 I 1897 r. w Grudzielcu, pow. Ostrów Wlkp. Adwokat. Piłkarz „Venetii” Ostrów Wlkp. z okresu zaboru pruskiego i AZS Poznań. Prezes klubu sportowego „Ostrovia” w latach 1929 - 1939. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu oficera rezerwy piechoty, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 89. Fot.

http://www.muzeumkatynskie.pl/pl/54642/11387/kserokopia_fotografii_henryk_winkowski_w_garniturze_mk_1414_ik.html

Wiśniewski, Bronisław - absolwent Studium Wychowanie Fizycznego Akademii Medycznej w Poznaniu /1949 r./, trener koszykówki I klasy, instruktor I klasy w piłce nożnej, instruktor narciarstwa. Uprawiał piłkę nożną w Kolejowym Klubie Sportowym w Poznaniu (obecnie KKS „Lech”). W latach 1950-1953 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego, a od 1953 do 1986 roku był nauczycielem akademickim w Studium WFiS WSR, potem AR w Poznaniu. W 1986 roku przeszedł na emeryturę. Przez ponad 30 lat pracy w Uczelni B. Wiśniewski prowadził - oprócz zajęć podstawowych z koszykówki i pływania - drużyny koszykówki kobiet i mężczyzn, doprowadzając je do wysokiego poziomu sportowego. Drużyna koszykówki kobiet zdobywała wielokrotnie czołowe lokaty w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych (m.in. tytuł mistrza Polski w latach: 1953, 1968, 1971, 1983). B. Wiśniewski prowadził również studenckie obozy narciarskie. Równoległe z pracą w uczelni B. Wiśniewski trenował drużyny końskie I poznańskich klubach sportowych: MKS „Zryw” i KS „Energetyk” i AZS (drużyny juniorek i seniorek w latach 1961-1986). W okresie 25 lat pracy trenerskiej w AZS doprowadził drużyny kobiece do najwyższego poziomu w Polsce, czego wyrazem było zdobycie tytułu Mistrza Polski przez juniorki (w latach 1966, 1967 i 1977) i seniorki (w I lidze w 1978 roku). W latach 1975, 1976 i 1977 B. Wiśniewski był wybrany przez kibiców do grona dziesięciu najlepszych trenerów Wielkopolski. Był również trenerem reprezentacji Polski kobiet w koszykówce i na II mistrzostwach Europy w kategorii juniorek w 1969 roku, na Uniwersjadzie w Moskwie w 1973 roku, w Pucharze Europy w 1979 roku oraz trenerem asystentem na Uniwersjadzie w Meksyku w 1979 roku. Od początku pracy w Studium B. Wiśniewski opracowywał zestawienia wyników sprawdzianów sprawności fizycznej studentów. Oprócz licznych obowiązków zawodowych, przez prawie cały okres pracy nauczycielskiej i sportowej B. Wiśniewski pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Koszykówki Kobiet w Zarządzie Głównym AZS w War-

szawie, a w latach osiemdziesiątych był przewodniczącym wydziału Szkolenia w Okręgowym Związku Koszykówki w Poznaniu. Był również redaktorem Biuletynu Informacyjno Szkoleniowego Okręgowego Związku Koszykówki, w którym publikował tłumaczenia opracowań trenerów amerykańskich na temat taktyki gry w koszykówkę. Został odznaczony wieloma medalami i orderami państwowymi i resortowymi. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 24-25; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s.109; M.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 48. [http:// www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/](http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/)

Włodarczyk Anita, lekkoatletka, olimpijka z 2008, 2012 i 2016 r. Urodziła się 8 sierpnia 1985 r. w Rawiczu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2001 r. w klubie „Kadet” Rawicz, w którym występowała do 2004 r. W latach 2005-2009 była zawodniczką klubu AZS-AWF Poznań, a od 2011r. reprezentuje barwy warszawskiej „Skry”. Specjalizuje się w rzucie młotem. Uznawana jest za jedną z najwybitniejszych zawodniczek. w historii światowej lekkiej atletyki. Wielokrotna rekordzistka świata w rzucie młotem. Jako pierwsza w świecie w tej konkurencji przekroczyła granicę 80 m (1 VIII 2015 r. - 81,08 m). Jest czterokrotną mistrzynią świata w rzucie młotem (2009, 2013, 2015, 2017). Czterokrotnie zwyciężyła w mistrzostwach Europy (2012, 2014, 2016, 2018). Jako olimpijka debiutowała w 2008 r. na igrzyskach w Pekinie, na których w rzucie młotem zajęła szóste miejsce. W swym drugim starcie olimpijskim, w 2012 r. w Londynie, zdobyła złoty medal (zwyciężczynią konkursu ogłoszono Rosjanę Tatianę Łysenko, jednak po czerech latach tytuł jej odebrano z powodu stosowania dopingu). Zwycięstwem zakończył się jej trzeci start olimpijski, w 2016 r. W Rio de Janeiro. W finałowym konkursie uzyskała wynik 82,29 m, co było nowym rekordem świata. Po igrzyskach W Rio de Janeiro w październiku 2016 r. W Wyższej Szkole Edukacji w Sporcie w Warszawie obroniła pracę magisterską pt. Ewolucja rzutu młotem jako konkurencji lekkoatletycznej. W 2009 r. wygrała plebiscyt „Głosu Wielkopolskiego” na 10 najlepszych sportowców Wielkopolski. Trzykrotnie otrzymała Wielką Honorową Nagrodę Sportową PKOl (2009, 2014, 2015). W 2016 r. zwyciężyła w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najpopularniejszych sportowców Polski. W tym też roku otrzymała tytuł Honorowego Obywatela Gminy Rawicz. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 305-306; <http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2009-roku/anita-wlodarczyk/>

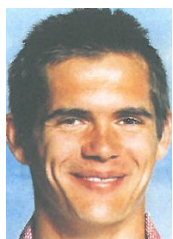
Wodarski, Leszek (ur. 4 kwietnia 1956 r.) – lekkoatleta, specjalista rzutu młotem, reprezentował barwy AZS Poznań a potem „Zawiszy” Bydgoszcz. Swoją największą sukces odniósł w roku 1980, kiedy to wywalczył złoty medal mistrzostw Polski. Rekordy życiowe: rzut młotem - 76,88 m (18 sierpnia 1984, Bydgoszcz) – 10. wynik w historii polskiej lekkoatletyki stanowiący równocześnie rekord Klubu WKS „Zawisza” Bydgoszcz. https://pl.wikipedia.org/wiki/Leszek_Wodarski

Wojciechowski Adam, wioślarz, olimpijczyk z 2004 r. Urodził się 23 czerwca 1980 r. w Poznaniu. Wioślarstwo zaczął uprawiać W 1992 r. w klubie AZS-AWF Poznań, w którego barwach startował przez cały okres swej kariery sportowej. Był mistrzem Polski w czwórce podwójnej (2002) oraz trzykrotnym wicemistrzem Polski w tej konkurencji (2001, 2003, 2004). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym było zdobycie w konkurencji dwójka podwójna w akademickich mistrzostwach świata złotego medalu (2002) i srebrnego (2004) oraz wywalczenie tytułu młodzieżowego wicemistrza świata (2002). Wszystkie te sukcesy osiągnął, pływając w osadzie ze złotym medalistą olimpijskim

z 2008 r. Michałem Jelińskim. W 2004 r. startował W igrzyskach olimpijskich w Atenach, na których W dwójce podwójnej wraz z M. Jelińskim zajął 13. miejsce. W czasie wyczynowego uprawiania wioślarstwa ukończył studia Wyższe na Politechnice Poznańskiej. Karierę sportową zakończył w 2004 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 306; M. Łuczak, Julian Jaroszewski, Wybitni trenerzy medalistów olimpijskich – absolwenci Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, Kultura Fizyczna 16, 2, 2016, s. 94.

Wojciechowski Antoni: zasłużony działacz AZS Poznań, członek Zarządu Głównego AZS od r. 1959. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353.

Wojciechowski Michał, wioślarz, olimpijczyk z 2000 r. Urodził się 22 lutego 1974 r. w Poznaniu. wioślarstwo zaczął uprawiać w 1984 r. W klubie AZS-AWF Poznań, w którego barwach startował przez cały okres swej kariery sportowej. W 2002 r. zdobył tytuł mistrza Polski w czwórce podwójnej. Był sześciokrotnym wicemistrzem Polski: W jedynce (1998), czwórce podwójnej bez sternika (1993) i czwórce podwójnej (1995, 1996, 1997, 2001). Dwukrotnie uczestniczył w wioślarskich mistrzostwach świata (1998, 1999). W 2000 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Sydney, na których w konkurencji czwórka podwójna zajął ósme miejsce. Jego partnerami w osadzie byli Adam Bronikowski, Sławomir Kruszkowski i Karol Łazar. W czasie wyczynowego uprawiania wioślarstwa w 1999 r. ukończył studia wyższe w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Karierę sportową zakończył w 2002 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 306.

Wojdyłak Zdzisław, hokeista na trawie, olimpijczyk z 1952 i 1960 r. Urodził się 3 października 1929 r. w Inowrocławiu. Hokej na trawie zaczął uprawiać w 1947 r. w klubie „Lechia” Poznań, w którego barwach występował do 1953 r., a następnie był zawodnikiem OWKS Wrocław (1953- 1954) i „Grunwaldu” Poznań (1955-1970). Był trzykrotnym mistrzem Polski (1954, 1955, 1966) i trzykrotnym wicemistrzem (1958, 1959, 1963). W latach 1952-1967 W reprezentacji Polski rozegrał 51 meczów. Był dwukrotnym olimpijczykiem. Grał w drużynie narodowej, która w 1952 r. na igrzyskach w Helsinkach zajęła szóste miejsce, a w 1960 r. w Rzymie miejsce 12. Z powodzeniem uprawiał także hokej na lodzie w AZS Poznań. W 1953 r. z klubem tym zdobył akademickie mistrzostwo Polski. W tym też roku wystąpił w reprezentacji Polski na akademickich mistrzostwach świata. Zmarł 26 października 1987 r. w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 307-8.

Wojtasiewicz, Michał - absolwent akademii chowania Fizycznego w Poznaniu (1977 r.), trener II klasy w judo. Przez 13 lat (1965-1978) uprawiał wyczynowo judo w następujących klubach sportowych: „Arkonia” Szczecin, AZS Poznań i „Olimpia” Poznań. Był członkiem kadry narodowej w kategoriach: juniorów (1969-1970), młodzieży (1971-1973) oraz seniorów (1973-1974). Wicemistrz i mistrz Polski juniorów (1969 i 1970 r.), wicemistrz Polski juniorów pionu gwardyjskiego (1970 r.), dwukrotny brązowy medalista Młodzieżowych Mistrzostw Polski (1971 i 1972 r.), wicemistrz Polski w kategorii młodzieży /1973 r./, wicemistrz Krajów Demokracji Ludowej Młodzieży (1970 r.), dwukrotny brązowy medalista Mistrzostw Polski Seniorów - w wadze średniej i open (1970), dwukrotny Akademicki Mistrz Polski (1973 i 1974), Międzynarodowy Akademicki Mistrz Polski (1973 r.), międzynarodowy akademicki Mistrz Francji (1974 r.). Od ukończenia studiów pracował w Studium WFiS Akademii Rolniczej w Poznaniu, gdzie prowadził zajęcia z grupami

podstawowymi oraz sekcję judo. Członkowie tej sekcji zajęli I i III miejsce w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych (1981 i 1979 r.) oraz III miejsce w rozgrywkach o Puchar Zarządu Głównego AZS w 1980 r. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 28.

Wojtkowiak Małgorzata, florecistka, olimpijka z 2008 i 2012 r. Urodziła się 30 stycznia 1982 r. w Poznaniu. Siermię zaczęła uprawiać w 1992 r. W klubie „Warta” Poznań. Od 2005 r., z przerwą na lata 2007-2010, kiedy to była zawodniczką „Sietom” AZS-AWFis Gdańsk, reprezentuje barwy AZS-AWF Poznań. Specjalizuje się we florecie. W broni tej jest indywidualną mistrzynią Polski (2009) i trzykrotną wicemistrzynią (2002, 2007, 2008). W drużynowych mistrzostwach Polski We florecie zdobyła trzy medale złote (2007, 2009, 2015), pięć srebrnych (1998, 1999, 2002, 2008, 2011) i siedem brązowych (2001, 2003, 2004, 2005, 2010, 2012, 2013). Jej największym osiągnięciem na arenie międzynarodowej jest zdobycie w mistrzostwach świata seniorów w drużynowym turnieju floretu dwóch złotych medali (2003, 2007), srebrnego (2002) i brązowego (2004), natomiast w mistrzostwach Europy we florecie drużynowym zdobycie dwóch złotych medali (2002, 2003) i brązowego (2000) oraz brązowego medalu w turnieju indywidualnym (2008). Jako olimpijka debiutowała. W 2008 r. na igrzyskach w Pekinie, na których w turnieju indywidualnym floretu zajęła 21. miejsce, a w turnieju drużynowym siódme. W swym drugim starcie olimpijskim., w 2012 r. W Londynie, w turnieju indywidualnym uplasowała się na 21. miejscu, a w turnieju drużynowym na piątym. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 308.

Wojtkowiak Tadeusz – akrobata AZS Poznań, ur. 11.07.1952 r. w Śmiglu, absolwent AWF /1972 - 1976 r./, trener II klasy, mistrz Polski w dwójkach - 1975, trzykrotny medalista Mistrzostw Świata w dwójkach /1976/, wielobój – medal brązowy, układ dynamiczny – medal srebrny, układ statyczny – medal brązowy/. Wielokrotny reprezentant Polski. Obecnie trener AZS-AWF Poznań, wiceprezes OZG. M.H. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 49.

Wolwicz, Bogusław - trener lekkiej atletyki, ur. 7.09.1938 r. w Lesznie, absolwent WSWF /1958 - 1962 r./. W latach 1952 – 1977 trener sekcji lekkoatletycznej AZS Poznań, od 1977 r. trener Polskiego związku Lekkiej Atletyki. Wychowawca reprezentantek Polski: Wandy Witter, Małgorzaty Stepczyńskiej, Marii Pupki, Grażyny Olejniczak, Krystyny Kacperczyk. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 49. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/boguslaw-wolwicz-ur-7-wrzesnia-1938-roku-w-lesznie,doc,1017,32970/boguslaw-wolwicz-ur-7-wrzesnia-1938-roku-w-lesznie,74157.html>

Wryk, Ryszard - Profesor, pracownik Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zajmuje się historią sportu, najnowszymi dziejami Wielkopolski i biografistyką. Szczegółnie miejsce w jego badaniach zajmuje sport akademicki i ruch olimpijski. W swych pracach naukowych sport analizuje jako zjawisko społeczne w szerokim kontekście uwarunkowań społeczno-politycznych, gospodarczych i kulturowych. Jest autorem licznych artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych i „Polskim Słowniku Biograficznym” oraz jedenastu książek, w tym m.in. monografii Akademicki Związek Sportowy 1908-1939 (1990), Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945 (1991), Sport olimpijski w Polsce

19191939. Biogramy olimpijczyków (2006), Zarys działalności Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu 1919-1949 (2007), Początki ruchu olimpijskiego w Polsce (2012), Narodziny i rozwój Akademickiego Związku Sportowego do roku 1949 (2014). Redaktor naukowy i współautor trzutomowych *Dziejów Akademickiego Związku Sportowego* (2014) oraz wydawca dwóch tomów źródeł: *Akademicki Związek Sportowy 1908-1983. Wspomnienia i pamiętniki* (1985), *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach* (2009). Założyciel i w latach 1993-2012 dyrektor Wydawnictwa Poznańskiego. Pomysłodawca i redaktor naukowy serii wydawniczych „Poznańskie Słowniki Biograficzne” (10 tomów), „Wielkopolska. Historia - Społeczeństwo - Kultura” (35 tomów). Od 1996 r. jest wydawcą renomowanej w świecie serii wydawniczej „Poznańska Biblioteka Niemiecka” (44 tomy). Od ponad czterdziestu lat prowadzi aktywną działalność społeczną w Akademickim Związku Sportowym, od 2016 członek honorowy AZS. Wawrzyn_2016_WEB_rozkl.pdf; APS 05, 336, 2016, s. 5; https://pl.wikipedia.org/wiki/Ryszard_Wryk

Wybieralski Łukasz, hokeista na trawie, olimpijczyk z 2000 r. Urodził się 27 kwietnia 1975 r. w Poznaniu. Hokej na trawie zaczął uprawiać w 1987 r. w klubie „Warta” Poznań, w którego barwach występował do 1988 r. W latach 1999-2009 był zawodnikiem „Pocztowca” Poznań. Jest trzykrotnym mistrzem Polski na boiskach otwartych (2004, 2005, 2007) oraz siedmiokrotnym w hali (2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009). Występował w reprezentacji Polski, która w 1996 r. zdobyła tytuł halowego młodzieżowego mistrza Europy do 21 lat, a w 2006 r. halowego wicemistrza Europy seniorów. W latach 1991-2009 w drużynie narodowej rozegrał 149 meczów. W 2000 r. występował na igrzyskach olimpijskich w Sydney, na których reprezentacja Polski zajęła 12. miejsce. Po zakończeniu kariery sportowej prowadził działalność szkoleniową w sekcji hokeja na trawie klubu AZS-AWF Poznań. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 310.

Wybieralski Jerzy, hokeista na trawie, olimpijczyk z 1980 r. Urodził się 8 września 1954 r. w Poznaniu. Hokej na trawie zaczął uprawiać W 1967 r. W klubie „Warta” Poznań, z którym związany był przez cały okres swej kariery sportowej. Z klubem tym zdobył sześć tytułów mistrza Polski na boiskach otwartych (1971, 1972., 1973, 1975, 1976, 1980) oraz pięć tytułów w hali (1.971, 1973, 1975, 1976, 1979). W latach 1973-1988. W reprezentacji Polski rozegrał 219 meczów. W 1980 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Moskwie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. Uprawiając sport wyczynowo, ukończył w 1979 r. studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Po zakończeniu w 1997 r. kariery sportowej zajął się pracą szkoleniową na szczeblu klubowym i centralnym. Był pierwszym trenerem utworzonej w połowie lat dziewięćdziesiątych kobiecej drużyny AZS-AWF Poznań, z którą w 1998 r. zdobył mistrzostwo Polski. W 2000 r. był trenerem polskiej reprezentacji na igrzyskach olimpijskich w Sydney. Następnie W latach 2001-2007 trenował kobiecą reprezentację Polski seniorów oraz młodzieżową i juniorek, zarówno na boiskach otwartych, jaki w hali. Od 2007 do 2009 r. przebywał w Egipcie, gdzie prowadził męskie i kobiece reprezentacje seniorów i senierek oraz reprezentacje młodzieżowe. Po powrocie do kraju od Września 2010 r. do jesieni 2017 r. trenował zespół „Grunwaldu” Poznań, z którym sześciokrotnie zdobył mistrzostwo Polski na boiskach otwartych (2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017) i w hali (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016). Oprócz pracy szkoleniowej prowadzi aktywną działalność w strukturach regionalnych i krajowych polskiego sportu. W latach 1992-2001 był członkiem wy-

działu wyszkolenia Polskiego Związku Hokeja na trawie. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 309.

Wyciszkiewicz Patrycja, lekkoatletka, olimpijka z 2012 i 2016 r. Urodziła się 8 stycznia 1994 r. w Śremie. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w wieku 11 lat w swoim rodzinnym mieście. W latach 2008-2015 była zawodniczką „Olimpii” Poznań. Od 2016 r. startuje w barwach poznańskiego AZS-u. Specjalizuje się w biegu na 400 m. Pierwsze sukcesy międzynarodowe odnotowała w kategoriach młodzieżowych. Już W wieku 17 lat została wicemistrzynią Europy juniorów w sztafecie 4 x 400 m (2011). W 2013 r. została mistrzynią Europy juniorów w biegu na 400 m i sztafecie 4 x 400 m. W 2015 r. na młodzieżowych mistrzostwach Europy zdobyła srebrny medal w sztafecie 4 x 400 m oraz brązowy w biegu na 400 m. Mistrzyni Polski seniorek w biegu na 400 m (2015). Największe osiągnięcie międzynarodowe w kategorii seniorek odnotowała w sztafecie 4 x 400 m. W konkurencji tej jest halową, mistrzynią Europy (2017), mistrzynią Europy (2018), halową wicemistrzynią świata (2018), brązowa medalistka mistrzostw świata (2017) i złota medalistka uniwersjady w Tajpej (2017). W 2012 r. uzyskała nominację olimpijską. Na igrzyskach w Londynie w sztafecie 4 x 400 m odpadła w przedbiegu. W swym drugim starcie olimpijskim na igrzyskach w 2016 r. w Rio de Janeiro w biegu na 400 m odpadła w półfinale, a w sztafecie 4x400 m zajęła siódme miejsce. Jej partnerkami były Małgorzata Hołub, Iga Baumgart i Justyna Święty. Jest absolwentką Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 310-1.

Zaczek Artur, lekkoatleta, olimpijczyk z 2012 r. Urodził się 28 lutego 1989 r. w Łomży. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 2005 r. w klubie LKS „Narew” Łomża, którego był reprezentantem do 2008 r. Od 2009 r. jest zawodnikiem AZS Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. Trzykrotny mistrz i Polski w sztafecie 4 x 100 m (2009, 2014, 2015) oraz trzykrotny wicemistrz Polski w biegu na 200 m (2011, 2016) i sztafecie 4 x 100 m (2011.). W halowych mistrzostwach Polski zdobył trzy srebrne medale: w biegu na 60 m (2013, 2017) i 200 m (2014). Największe osiągnięcia międzynarodowe odniósł w biegu sztafetowym 4x100 m, zajmując czwarte miejsce na mistrzostwach świata w Daegu w 2011 r. oraz zdobywając dwa srebrne medale (2009, 2015) i medal brązowy (2013) na uniwersjadach. W 2012 r. zakwalifikował się do reprezentacji olimpijskiej i na igrzyskach w Londynie był zawodnikiem rezerwowym w sztafecie 4x100 m. W trakcie kariery zawodniczej ukończył studia z zakresu fizjoterapii w Wyższej Szkole Edukacji i Terapii w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 311.

Zajac, Zygmunt, ur. 2.08.1943 w Zduńskiej Woli. Wykształcenie i wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodnik rugby Poznania Poznań (1964, 1966-1968), AZS WSWF Poznań (1965), Budowlanych Łódź (1969-1970). Pierwszy trener Adam Rohnka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji skrzydłowego ataku. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 119.

Zapłata Ryszard – trener akrobatyki, ur. 21.02.1948 r. w Gorzowie Wielkopolskim, absolwent AWF /1969 – 1973 r./. W latach 1973 - 1974 trener AZS Poznań. Wychowawca mistrzów Polski w skokach indywidualnych na trampolinie: Andrzeja Jemioły /1977 r./ i Bożeny Wilkoń /1978 r./. Obecnie trener koordynator sekcji akrobatyki sportowej KS „Stal” Rzeszów. M.H. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 50.

Zarzycki, Łukasz. Absolwent Zarządzania na Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości w Poznaniu, praca licencjacka i magisterska z tematyki zarządzania klubem sportowym i karierą sportową. Instruktor koszykówki. W latach 2006-2007 kierownik sekcji koszykówki AZS Poznań. Od 2007 roku piastuje stanowisko Dyrektora Sportowego Sekcji Koszykówki Organizacji Środowiskowej AZS Poznań oraz I-ligowego klubu koszykówki kobiecej ENEA AZS Poznań. Do jego obowiązków należy kompleksowe zarządzanie działaniami sekcji koszykówki AZS (13 grup wiekowych) oraz kierowanie klubem sportowym ENEA AZS Poznań. Koordynator pilotażowego projektu Szkolnych Młodzieżowych Ośrodków Koszykówki tworzonego przez Polski Związek Koszykówki i Ministerstwo Sportu. Jest członkiem Zarządu Stowarzyszenia Wielkopolski Związek Koszykówki. Od 2015 roku Radny Gminy Czerwonak, członek Komisji Sportu i Oświaty, Przewodniczący Klubu Radnych. <https://www.swps.pl/podyplomowe-wykladowcy/15443-zarzycki-lukasz> Fot. <http://www.wyboryczerwonak.pl/wybrali-sm-y-radnych>

Zelba Feliks Józef, ur. 17 II 1911 r. w Śremie. Lekarz medycyny. Członek AZS Poznań. Popularyzator sportu pływackiego w Śremie. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 92. Fot. <https://nekropole.info/lv/person/view?id=3066680&l=pl>

Zieliński Edmund, hokeista, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 24 listopada 1909 r. w Kijewie koło Chełmna. W latach 1929-1937 studiował wychowanie fizyczne i medycynę na Uniwersytecie Poznańskim. W czerwcu 1939 r. po zdaniu końcowych egzaminów uzyskał dyplom lekarza medycyny. Hokej na lodzie zaczął uprawiać w końcu 1928 r. w AZS Poznań. Z klubem tym w 1934 r. zdobył mistrzostwo Polski. W latach trzydziestych w reprezentacji Polski rozegrał 26 meczów, strzelając 11 bramek. W 1936 r. uczestniczył w zimowych igrzyskach olimpijskich w Garmisch-Partenkirchen. Będąc zawodnikiem, prowadził równocześnie w AZS Poznań aktywną działalność szkoleniową i organizacyjną. We wrześniu 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy w szeregach 66. Pułku Piechoty. Wzięty do niewoli niemieckiej początkowo był lekarzem dla jeńców wojennych w miejscowości Altengrabow koło Magdeburga. Następnie od maja 1940 r. do marca 1945 r. pracował w szpitalu więziennym w Piotrkowie. Po zakończeniu działań wojennych zawodowo związany był z wojskową służbą medyczną. Zmarł 8 grudnia 1992 r. w Warszawie. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 311-312; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 297.

Zieliński, Marek – akrobata AZS Poznań, ur. 25.12. 1954 r. w Żarach, absolwent AWF /1973 -1979 r./. Trener II klasy, mistrz Polski w skokach synchronicznych na trampolinie /1976, 1977, 1978/, wielokrotny reprezentant kraju. M.H. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 51.

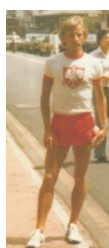
Ziętarska, Elżbieta, ur. 1958 r. Koszykarka AZS Poznań. Wzrost 190 cm - uczennica Liceum Ogólnokształcącego Korespondencyjnego; srebrna medalistka Mistrzostw Europy Juniorek 1975 r. Hiszpania; mistrz Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży 1975 reprezentantka Polski seniorek na turnieju kwalifikacyjnym do Olimpiady 1976 Kanada. b.a., Sekcja koszykówki kobiet AZS Poznań. Sezon 1977/78, Poznań 1977, s. 6.

Ziółkowski Szymon, lekkoatleta, olimpijczyk z 1996, 2000, 2004, 2008 i 2012 r. Urodził się 1 lipca 1976 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 1991 r. w AZS Poznań. Z klubem tym związany był przez cały okres swej trwającej do lipca 2016 r. kariery sportowej. Należy do najbardziej utytułowanych polskich lekkoatletów. Specjalizował się w rzucie młotem. W konkurencji tej jest czternastokrotnym mistrzem Polski (1996, 1997, 1999, 2000, 2001, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2011, 2013) i pięciokrotnym wicemistrzem (1994, 1995, 1998, 2010, 2012). Sześciokrotnie ustanawiał rekordy Polski. Jego rekord życiowy osiągnięty 5 sierpnia 2001 r. w Edmonton wynosi 83,38 m. Swój pierwszy międzynarodowy sukces odniósł już w 1992 r., zajmując drugie miejsce w Europejskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej. W 1994 r. został mistrzem świata juniorów, w roku następnym w tej kategorii zwyciężył w mistrzostwach Europy, a w 1997 r. został srebrnym medalistą młodzieżowych mistrzostw Europy. W latach 1995-2013 wielokrotnie startował w mistrzostwach Świata. W zawodach tej rangi w 2001 r. zdobył medal złoty, w 2009 r. srebrny, a w 2005 r. brązowy. W 2012 r. zdobył brązowy medal w mistrzostwach Europy. Jako olimpijczyk debiutował na igrzyskach w 1996 r. w Atlancie, zajmując w nich w rzucie młotem 10. miejsce. Kolejny start olimpijski, w 2000 r. w Sydney, zakończył się jego największym sportowym osiągnięciem - zdobyciem złotego medalu. W finale olimpijskim osiągnął rezultat 80,02 m. Był to pierwszy, i jak dotąd jedyny złoty medal olimpijski w historii poznańskiego sportu. Na igrzyskach w 2004 r. w Atenach odpadł w eliminacjach. Cztery lata później w Pekinie zajął siódme miejsce. Na tym samym miejscu zakończył start w igrzyskach olimpijskich w 2012 r. w Londynie. jako zawodnik cieszył się dużym autorytetem zarówno w krajowym, jak i międzynarodowym środowisku sportowym. Wielokrotnie był kapitanem lekkoatletycznej reprezentacji Polski. Od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2013 r. zasiadał w radzie zawodniczej IAAE W 2000 i 2001 r. wygrał plebiscyt „Głosu Wielkopolskiego” na 10 najlepszych sportowców Wielkopolski. W plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najpopularniejszych sportowców Polski dwukrotnie zajął trzecie miejsce (2000, 2001). Dwukrotnie zdobył nagrodę „Złote Kolce” dla najlepszego polskiego lekkoatlety sezonu (2001, 2005). W 2001 r. wyróżniony został przez poznański oddział „Gazety Wyborczej” prestiżowym tytułem „Gigant 2001”. Od 2014 r. jest prezesem Poznańskiego Stowarzyszenia Olimpijskiego. W 2015 r. z listy Platformy Obywatelskiej w okręgu poznańskim został posłem na sejm. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 312-313. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 85; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 299.

Żeligowski, Jerzy (54 l.). Ur. 29.04.1958 w Szczecinku, lekkoatleta (skoczek w dal) AZS Poznań. Halowy mistrz (1986), wicemistrz Polski na stadionie (1986), reprezentant kraju na halowych mistrzostwach Europy (Madryt 1986 - 13. miejsce). Po zakończeniu kariery sportowej pracował jako trener w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz w klubie UAM Triathlon Poznań, gdzie od 2004 zajmował się triathlonem. Zmarł 15 listopada w Poznaniu. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. <http://jerzyzeligowski.inmemori.am.org/>

Żerkowski Mirosław Ur. 20.08.1956 Łódź. Kluby: MKS AZS Łódź 1973-1977, AZS Poznań 1978-1980, MKS AZS Łódź 1980, ROW Rybnik 1980-1992, Crvena Zvezda Belgrad 1989-1990, Budowlani Kielce 1992-1994. Klub na igrzyskach: MKS AZS Łódź. Pierwszy trener: Jerzy Mańka, inni, którzy mieli wpływ na tego karierę: Janusz Ludka, Ryszard Szczepański. IO Moskwa 1980, bieg na 1500 m: Mirosław Żerkowski (Polska) 348,2, odpadł w półfinale. Mistrzostwo świata, bieg na 3.000 m z przeszkodami: Rzym

1987 (nie ukończył biegu eliminacyjnego). Mistrzostwa Europy: Ateny 1982 11.500 m: odpadł w eliminacjach 343,461, Split 1990 (3.000 m z przeszkodami, nie ukończył biegu w półfinale). Halowe mistrzostwo świata, bieg na 1.500 m: Paryż 1985 (4 miejsce, 342,211). Halowe mistrzostwo Europy, bieg na 1.500 m: Grenoble 1981 (brązowy medal, 3.44,321). Rekordzista Polski, bieg na 1500 m: 3.36,2. 7 razy mistrz Polski, bieg na 1.500 m: 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, bieg na 3.000 m z przeszkodami: 1987, 1988. Wicemistrz Polski, bieg na 3.000 m z przeszkodami: 1986. 3 razy halowy mistrz Polski, bieg na 1.500 m: 1980, 1982, 1984. Halowy wicemistrz Polski, bieg na 1.500 m: 1985. Rekordy życiowe: 1.500 m - 3.36,19 (w hali 341,161, 3.000 m – 7.48,93, 5.000 m 13.34,24, 3.000 m z przeszkodami - 8.16,89. Skromny, pracowity sportowiec. Choć uprawiał sport indywidualny, to potrafił silnie identyfikować się z drużyną i z sukcesami wystąpił w aż 21 meczach międzypaństwowych. Absolwent IX LO dla Pracujących w Łodzi 1977 r. Studiował na AWF w Poznaniu. Ma bardzo dobry kontakt z młodzieżą i realizuje się w roli trenera w Szkole Mistrzostwa Sportowego im. Kazimierza Górskiego w Łodzi. Aktywnie uczestniczy w przedsięwzięciach Regionalnej Rady Olimpijskiej w Łodzi. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s.169-170,

Zynda Stefan, ur. w 1931 r., absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Z AZS związany od 1950 r., jako zawodnik sekcji koszykówki oraz członek zarządu Koła AZS przy Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UAM. W późniejszych latach pełnił różne funkcje: m.in. kierownika zespołu sekcji koszykówki mężczyzn, wiceprezesa, członka prezydium oraz przewodniczącego Rady Środowiskowej Klubów Uczelnianych AZS. Sędzia koszykarski I, II i III klasy oraz członek Kolegium Sędziów POZ Kosz, sekretarz i członek Komisji Kwalifikacyjnej. APS 05, 336, 2016, s. 5; APS 04, 335, 2016, s. 13.